

CSENDŐRSÉGI LAPOK

SZERKESZTI: MOHÁCSY LAJOS SZÁZADOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, I. KER.,
BŐSZÖRMÉNYI-ÚT 21

Megjelenik
minden hó
1-én és 15-én

Előfizetési ára:
Egész évre 12 pengő,
félévre 6 pengő

Telefon:
501-90.

Postatakarókpénztári
csokkszám: 25.342

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

A vezényelt.

A csendőrségnél a legrózsásabb békeidőkben sem volt ismeretlen létszámkiegénylítő segítség: a vezénylés. Ez már velejár a csendőrség széttagolt szervezetével s az időnként és vidékenként hullámzó közbiztonsági követelményekkel. A mostani létszámviszonyaink között pedig azt mondhatjuk, hogy egyenesen a vezénylésekkel tartjuk fenn az egyensúlyt, nagy idenytörődések idején jóformán az egyik lyukat tömökdjük a másikkal. Mint a napilapokból is olvashattuk, rövidesen bizonyos fokú könnyítést várhatunk ezen a téren, annyit azonban bizonyára nem, hogy a vezénylés kiegénylítő eszközről teljesen lemondhatnánk.

Egyik utóbbi évben például 11.000 vezénylés történt a csendőrségnél. Felér ez egy fióknépvándorlással s hogy erre gondolunk, elvonulnak lelki szemünk előtt ezernyi vezényelt bajtársaink. Csattanó bokával jelentik bevonulásukat a vezénylés helyén. Aztán megmutatják nekik, melyik ágy az övék s talán nem is szólnak többet hozzájuk, csak majd az első szolgálatbarendelésnél.

Sivár sors az ilyen vezényelt-sors. Igaz, nálunk minden laktanya egyformán valamennyi csendőré, de mégis csak megvannak minden laktanyának a maga megszokásai, otthonos apróságai, amelyek újak és szokatlanok az idegennek még akkor is, ha az idegen — csendőr. Erdemes tehát kicsit elgondolkodni ezen a kérdésen, hiszen arról van szó, hogy évenként a csendőrség egyik fele vendége a másik félnek. Egyáltalában nem közömbös, hogy ezek az ezres vendégtömegek milyen fogadtatásban részesülnek. Sőt, nagyon is fontos, hogy vezénylési helyükön is minél gyorsabban és teljesebben megtalálják azt, amit az anyaörsük otthagytásával több-kevesebb időre elveszítettek: az otthont.

Sajnos, sok a panaszos hang ezen a téren. Valami különös, megmagyarázhatatlan zárkózottság fogadja sok helyütt a vezényeltet, holott ő nem is közönséges vendég, — akinek már ezen a címen is udvariasság, figyelem dukálna — hanem azonfelül bajtárs is. Az volna a természetes és szerencsére túlnyomórészt így is van, hogy a vendéglátók igyekezzenek feledtetni a vendég-bajtárral a vezénylés soha sem hiányzó kellemetlen és kényelmetlen oldalait.

Leginkább az étkezőasztalnál szokott kisülni, hogy a vezényeltet jó helyre vitte-e a sorsa, vagy

sem. Sokan ugyanis összetévesztik a takarékoságot a fukarsággal. Gyűrűkre és hasonló haszontalanságokra kidobálják a tizeket, de a közzgazdálkodás számadásai keretében fillérékért is készek a hajbakapásra. Ezek a fukarok aztán ügyelnek arra, hogy a vezényelttől azt a bizonyos húsz százalék többletet bekasszálják könyörtelenül, de jobb falatot nem igen juttatnak neki. A csirkecombot megeszik maguk, amikor a vezényelt odakint van szolgálatban. Ha több a vezényelt, ezzel a módszerrel egész hasznosan lehet gazdálkodni és jócskán meg lehet dagasztani az osztalékot, ez azonban annyit jelent, hogy a közzgazdálkodás részes tagjai kerestek, valóságos csengő pénzt kerestek a vezényelt bajtársak koplaltatása révén. Közönséges kúfárkodás ez s még cigánytanyára sem illő, nemhogy csendőrsre, mert a magyar ember mások gyomrán nemcsak házat, de még pipacsutorát sem vásárolt magának soha. Sajnáljuk, ennél enyhébb véleményt nem mondhatunk a vezényelt bajtárs rovására gyarapodó csendőrörről.

Tessék csak odatenni az asztalra a vezényelt bajtárs elé a kenyeret, kanyarítson belőle, amekkorát akar, bőségesen termi és ajándékozza a magyar föld minden magyar csendőr számára. Nem vagyunk mi olyan ágrólszakadtak, hogy dekára és fillérre mérjük a falatot, különösen, ha bajtársat kell megvendégelni. Mert hiába fizet, sőt többet fizet a vezényelt csendőr, azért mégis vendég. A közzgazdálkodás vezetésére vonatkozó rendelkezésekkel az előjárók csak a rendszert, a pénz- és anyaggazdálkodáshoz szükséges alapvető keretet akarták megadni, de semmiképpen sem akartak az örslaktanyákban kifőzdéket és hoci-nesze alapon működő lacikonyhák létesíteni. Természetes, hogy szabályozni kell az ilyen dolgokat, hiszen még az okszerű családi háztartásokban is megvannak az igények és követelmények iratlan szabályai, de mégis más a kocsma és más a családi asztal. Az örslaktanya is családi otthon, a közzgazdálkodás asztala pedig családi asztal minden csendőr számára, akár részes tag, akár vezényelt.

Gondoljanak a vendéglátók arra, hogy holnap már ők lehetnek vezényelték egy másik örsön s a ridegség, meg fukarság nekik sem fog jólesni, mert amilyen volt a fogadj Isten, olyan lesz az adjon Isten. Ha az örsök törzstagjai között a hosszas együttlét során melegebb és közvetlenebb bajtársaiság fejlődik, ez helyes és természetes, de egyáltalában nem ok arra, hogy a vezényelt bajtársban idegent lássunk. Egy családnak egymásra utalt tagjai vagyunk valamennyien, fogadjuk hát testvérként a vezényeltet, aki viszont a húsz százalékot ne tekintse követelődési jogcímnek.

A gyalogság új zárt- és harcrendje.

írta: RÉCZEY FERENC vkszt. őrnagy.

A f. évi 10. sz. Honvédségi Közlönyben megjelent 72.105/eln. VI—6. 1936. számú, illetőleg 72.135/eln. VI—6. 1936. számú körrendeletek a gyalogság számára június hó 1-től új zárt és harcrendi határozványokat léptettek életbe. Utóbbi rendelet „Zártrend és harcrend gyalog” címmel új ideiglenes utasítást ad a gyalogságon és lovasságon kívül a többi fegyvernem és szolgálati ág számára.

Mivel a csendőrség zárt és harcrend tekintetében a honvédség szabályzatait követi, — alábbiakban megkísérlem azokat a lényegi változásokat ismeretelni és a régebbi szabályzattal összehasonlítani, melyek elsősorban a csendőrség számára birnak jelentőséggel.

Új honvédségünk fennállása óta ezek szerint harmadszor változik a gyalogság zártrendje, de régi, bevált katonaelv, hogy mivel a fegyvernemek harceljárása a mindenkori haditechnika és részben a zártrend függvénye is, — legalább 10 évenként kell a szabályzatokat átvizsgáljunk, hogy lenyessük róluk a fölöslegest és hozzáillesszük mindazt, ami újszerű.

Fokozott mérvben áll ez a tétel a világháború után. Annak a nyugtalanságnak, ami a négy és fél éves küzdelem után harcászati, harceljárás, harceszközök és technikai újítások terén keletkezett, a gyalogság szervezete és harcelvei állottak a középpontjában.

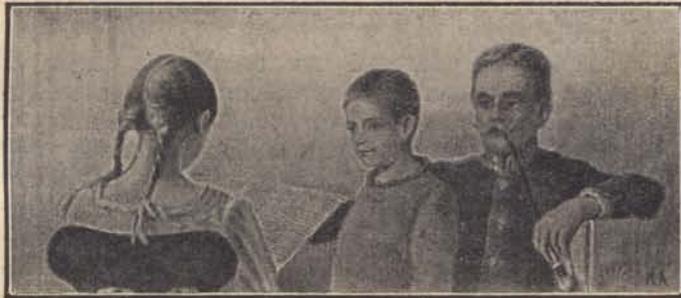
Ma már sok tekintetben tisztult a felfogás. A támadás és védelem egymással szembenálló igényei, — a gépesítés és az erkölcsi erők vetélkedése megnyugodott. A szélsőséges álláspontok mérséklődtek, a maradiak pedig behódoltak az új idők követelményének. A gyalogság egészséges tisztítási folyamat után testben megacélozva, de régi szellemétől áthatva veszi ismét vállára a csatater legsúlyosabb terheit.

A világháború és az azóta lefolyt több mint másfél évtized tapasztalatai alapján ma már tisztán látható, hogy a kiképzésnél elsősorban a harc követelményeit kell szem előtt tartanunk, az alaki kiképzés háttérbe szorításával. A gyalogsági egységek parancsnokainak, már a legkisebb köteleléktől kezdve az önálló, de a nagyobb egységek harcaiba értelmesen beilleszkedni tudó gyalogsági harcra kell embereinket előkészíteniük.

Véglegesen le kell tennünk minden egyoldalú alaki és formai kiképzési eljárásról, melynek a valóságos harchoz tényleges köze nincsen és csak régebbiről, időtrabló terhes örökségként maradt reánk. A szolgálati idő is a formai kiképzés egyszerűsítését kívánja meg.

Mindez azonban nem megy a fegyelem és a zártrend értékének rovására. Az új szabályzati eljárással is meg van adva a mód, hogy embereinket külsőleg is tetszetős fellépésre neveljük és a zártrend útján forrasszuk őket fegyelmezett kiképzésű harcegységekké. Csak a zártrend tanítása és főleg megtanulása vált lényegesen rövidebbé, több időt engedve így a harceljárás oktatásához.

A Gy. Gy. Szab.-hoz kiadott „Pótlékok” — illetőleg a „Zártrend és harcrend gyalog” című ideiglenes utasítás

FALUSI BÚCSÚ.

ÍRTA: HARSANYI LAJOS.

Vakító házak. Napsütés.
A falu ősi díszben.
A kék dolmányon régi gomb.
A selyemszoknya zizzen.
Legényen, lányon új ruha.
Durrós mozsár és bomba.
Búcsúreggel van. Mindenek
Vonulnak a templomba.

Megdördül a vén orgonán a drágatátos ének:
— Szentháromság egy Uristen, dicsőség néked!

Tükrös, syöngyös ringspilek
Forognak délután már.
Lövölde dörren. Sip rikolt.
Bábelé lesz a vásár.
Piros szívet vesz a legény
A jószagú leánynak.
A kocsmában folyik a bor.
A párok táncot járnak.

Hamis a lány. Pörög a tánc, mit hajnalig se ún meg.
Vigan rikoltja egy legény: hej, soha se halunk meg!

Éjfél felé a csillagok
Baljósan pillogatnak.
A halántékon az erek
Pirosak és dagadtak.
Sötét utcában egy legény
Pajtását lesve néz szét
És vad szitokkal hirtelen
Mellébe vágja kését.

Piros a vér. Sűrű a vér. Mohón buzog a mellből.
Az utcasarkon feltűnik a kakastollas csendőr...

a gyalogságon és lovasságon kívül az összes fegyvernemek és szolgálati ágak részére a csendőrséget is érintő részei, lényegükben a következő változásokat tartalmazzák:

1. A Gy. Gy. Szab. 2. füzetét helyesbítő módosítás egynéhány új vezényszót állapít meg az egyes gyalogos számára és új zártrendi alakzatokat ad a puskás raj, — a puskás szakasz, a puskás század és zászlóalj (ezred) számára.

Még pedig: Leülni! vezényszó helyett *Ülj le!*

Töltényt rejts! vezényszó helyett *Ürits!*

A kanyarodást eddig megelőző „Egyenest!” vezényszó elmarad.

A 2. sz. Szelvény, illetőleg a Z. és H. Gy. I. fejezete a puskával való tüzelés begyakorlásának alakításait tartalmazzák, hogy a földi és légi harcban szinte gépiesen legyenek végrehajthatók. A csendőrség számára azért fontosak, mert ugyanezek a karhatalmi tüzelés új vezényszavai is.

„Tüzelés!” figyelmeztetőre a csendőr nyissa ki balkezével a bal belső tölténytáskát.

A parancsnok ezután jelölje meg a célt (ha az alapirányzókól eltér, akkor az irányzékállást is), majd

Kész!

Cél!

Tűz! vezényszókat adjon!

E vezényszavak részletes teendőit az új határozványok pontosan megadják és így a karhatalmi tüzelés szabályait, melyek eddig másutt, részint a Lőutasításban, részint különböző karhatalmi előírásokban voltak szétzórva, — most egységesítik.

Ha a „kész” helyzetet nem álló, hanem más testhelyzetben akarja a parancsnok elfoglaltatni, akkor a cél és irányzék után ezt külön rendelje el.

Parancspéldák a karhatalmi tüzeléshez:

Tüzelés! A gyárépület előtt csoportosuló tömegre!

Kész!

Cél!

Tűz!

vagy

Tüzelés! a kőfal és a kerítés között felénk tóduló csoportra! 300!

Kész!

Cél!

Tűz!

vagy

Tüzelés! A tér jobboldaláról lövöldöző tömeg vezetőire! 300!

Itt az árokban, *Feküdj (Térdre) Kész!*

Cél!

Tűz!

A tüzelés beszüntetésére a *Tüzet szüntess!* és utána *Váltra!* (Súlyba) stb. vezényszó megmaradt.

2. A *puskás raj* új zártrendje elhagyja a két félraj beosztást és a csatárok számozását. A csendőrrajlétszáma általában 6—12 fő között mozoghat. A teljes raj a rajpk-on kívül még 12 csendőr. A legkisebb raj a rajpk-on kívül a rajp. helyettesből és 4 csendőrből álljon. Ha egy őrsnél két-három emberrel több van, akkor a kivonulásnál a pk. szükség szerint vagy két rajt, vagy 14—15 főből

Hihetetlen történet?

Irta: BEÖTHY KALMÁN százados.

A nagy vasúti állomásból négyfelé szaladtak a sínek. Pataki Imre a főváros felé nyújtózkodót vette kedvére valónak. Oda váltott jegyet. Futotta a lopott pénzből s a főváros jó fedezéke a bűnnek, bűnösnek. Él urasan, itt volna már az ideje. Elég volt a csizma- és pipaszagú jegyzői irodából... Mások is tettek már így, akik pedig nem is voltak úgy rászorulva, mint ő. Majd talál új életet, ez a gyakornokoskodás nem volt amúgy sem ingyerevaló. Apja erőszakolta, hogy a közigazgatásnál jövője van, hiszen az egész atyafisága ott élt száz év óta, jó név, majd csak előrenyomják.

Hát nem így lesz. A hamis igazolvány készen van, senki se talál rá millió ember között. Rajzolni tud, az anyagot is formálja elég ügyesen, egyszóval a kezéből megél...

A pályaudvaron ismerős nincs. Ki is volna a kis községből?... Felszáll a hosszú vonatra. Csak szerényen azonban, a harmadik osztályba. Ha keresik is talán, ott senki se gondolja.

Főnöke tíz óra körül megy be a hivatalba, addig nem is keresik, aztán azzal is eltelik egy óra, és ha Balzákkné, aki látta a vasút felé menni, nem árulkodik, akkor tán csak délután jönnek rá, hogy elutazott s még csak azután keresik, hogy miből?... Az asztalfőkon nem igen látszik meg kívülről, hogy járt valaki ott... van hát ideje. A csendőröknek előbb tán nem is igen merik megmondani, így este lesz, mire intézkednek. Hol lesz ő már akkor!...

A vasúti hivatalnok sietett ki az irodából a kerek indítóval. Pataki Imre nagyon szívesen nézett rá. De

utána valaki a fapad alól, vagy honnan, mellbevágta. Úgy érezte. Pedig olyan fülkében ült, ahol senki se volt. De mégis mellbevágta két csendőr, akik a vasúti tiszttal után léptek ki ugyancsak az irodából. Sietve. Egyenesen a vonat felé. Alig pár lépésre attól megálltak, végignézték a kocsikon, Pataki Imre úgy látta, hogy vizsgálódó szemmel, aztán egyenesen ahhoz a kocsihoz indultak, amelyben ő ült. Ismeretlen csendőrök voltak, nem a falubéliek. Nade... Hallotta ő nem egyszer a község-házáról, hogy a csendőrök telefonáltak más csendőröknek, hogy erre meg erre, ez meg ez a tolvaj, vagy ilyesmi... Ezek utána jönnek! Ezek a csendőrök az irodából lesték! A kalapját ennélfogva a szemébe húzta s mikor érezte, hogy valaki a kocsii lépcsőjére lépett fel, a kalapját ismét fellökte a homlokára. A fülkéje kétszempados fülke volt. Ő háttal ült az ajtónak, amelyen a csendőröknek be kellett jönni. Szokása az utasembernek, hogy az üres helyekre ül. A hivatalos embernek meg úgy is kell, mert nem igen szórakozik társalgással. Hát oda ülnek ezek bizonyára és meg lesznek szépen egy fülkében. Sok ember megfér kis helyen...

Pataki Imre így gondolta el az utazást, de fiatal ember volt és — bűnös.

Az ajtó nyílt és valakik bejöttek. Pataki Imre nem volt rájuk kíváncsi s ez volt a baj. Mert a csendőr meg azt tudta, hogy az utasember, ha más miatt nem, hát az unalom miatt is igen kíváncsi. Hát aki itt ül, az nem kíváncsi semmire? Szomorú talán s azért nem? Alszik talán s nem vette észre őket? Ezt meg kell nézni és a járőrvezető le is ült az innenső ablakhoz, de szembe Pataki Imrével. Pataki odakapta a fejét, de a kíváncsi csendőrszem elől vissza is fordult. Megigazította magát az ülésen.

A csendőr nem tanult ugyan lélektant, de tiszta,

álló egy rajt is alakíthatat. Mint újítás szerepel, hogy a távolságok mindenütt méterben adattak meg.

Fontos a változás az alakzatoknál. „Vonal” és „Féltarajoslop” helyett „Oszlop” az alapalakzat, amelyből egyszerű fordulat után „Vonal”-ba mehetünk át. A rajpk. a raj közepét és helyettesét az első sorakozás elrendelése előtt nevezze meg.

A sorakozást az irány és alapalakzattól eltérő alakzat megjelölésével rendeljük el, mert a rajpk. külön intézkedés alapján bármilyen más célszerű alakzat felvételét is vezényelheti.

Pld.: „Első raj! Irány a torony. Sorakozó!”

(A csendőrök oszlopban sorakoznak).

vagy

„Első raj! Irány... Vonalban, Futásban sorakozó!”

vagy

„Első raj! Oszlopban hármásával a két terebélyes fa alatt sorakozó!”

vagy

„Első raj! Ez a négy csendőr a ház eresze alatt, a többi a rapk.-helyetessel a sövény mellett vonalban sorakozó!”

Oszolj! figyelmeztetőre a csendőrök hagyják el beosztásukat. Takarás! figyelmeztetőre oszlopalakzatnál a csendőrök távközt és takarást az élcsendőrrre vegyenek.

Alakzatváltozásokat csak Oszlopból—Vonalba és viszont lehet vezényelni, — a vezényszavak „Jobbra-Balra át!” — vagy Oszlopból jobbra-balra viskazz! Egyébként a rajt mindig osztoltassuk és új sorakozót rendeljünk el.

józan esze van s ez súgta meg neki, hogy valami a túlsó ülésen nincs rendben, valami, amit abból gondolt, amit egy perc óta látott.

A ruha elég jó, az arc nem közönséges, a viselkedés ellenben nem jó. Hm...

A vonat simán megindult s mikor a váltón átzörgött, a kalauz már a fülkében volt. A csendőröknek nincs jegye rendszerint, azok ráérnek, de annak ott az ablaknál biztosan van. Odatart. Pataki már nyújtja a jegyét, igazolást akar mutatni a csendőr felé. S ekkor lop is egy tekintetet arra. Furcsa szeme van annak... Mért nem tudtak két percet késni! Vagy ott lettek volna tényleg az állomáson már és lesték volna őt az irodából? Így és itt akarják őt elcsipni?... Vagy valóban csak akkor érkeztek, de még elég jókor ahhoz, hogy a vonatra felszálljanak s ott keressék meg őt? Mily szerencsés emberek, hogy éppen abba a fülkébe szállottak, amelyikben ő volt...

— Pestig tetszik? — kérdezte a kalauz.

Pestig?!... Isten ments, villant az eszébe, hiszen ez a pár perc is kín volt már, leszáll ő, a csuda álljon belé, leszáll... vagy hogy is?... Átmenjen másik fülkébe?... No, azt nem, mert akkor igazán gyanus lesz. Leszáll hát, de nem mondja meg...

— Igen, Pestig! — felelt rá közömbös hangot erőltetve. Nem egészen sikerült.

A csendőr figyelt. Nem volt más dolga, mert jó vezénylésre megy, a jókedv meg serkentő mindenre. Ő most arra kapott kedvet, hogy ezt a különös embert nézze, nézze, hátha ismeri valahonnan. Ámbár... Az, hogy nem nézett rájuk, mikor jöttek?... Van ilyen mogorva fajta, ki tudja, mi bántja... a mai világban van

A mozgás megindítása és beszüntetése lényegében nem változott. Kanyarodás helyett kisebb irányváltatásra „Irány...!” vezényszót használjunk. Ha a rajp. maga akar vezetni, akkor „Utánam!” figyelmeztetőt adja. Vonalban kanyarodást ne hajtsunk végre.

Puskafogásoknál lényeges változás a puskagúla eddigi alaki részeinek elhagyása. A puskákat „Puskát le” vezényszóra helyezzük (megfelelő talajnál) a földre. Az osztoltatott raj csendőrei azonban hármásával puskagúlákat is alakíthatnak (ehhez nincsen külön vezényszó), melyhez két-három puska még hozzátámasztható.

A karhatalmi tüzelés vezényszavai ugyanazok, mint az egyenkénti kiképzésnél. Zártrendben csak „Vonal”-ban lehet tüzelni. A „Kész!” vezényszót a raj csendőrei egyszerre hajtsák végre.

„Puskát vizgára” csak vonalban lehet vezényelni.

A raj harcrendjében a csatárcsoport alakzata megszünt. Az új csatároszlop és csatárlánc tér és távközeit az ábrák pontosan megadják. Lényeg, hogy egy raj kb. 50 méter területen helyezkedjék el. E harcalakzaton belül a csatárok a rejtőzés, fedezés és kilövés követelményeit tartsák szem előtt. A rajpk. azonban intézkedéssel a tér és távközöket szűkítheti, vagy nagyobbíthatja. 60 méternél szélesebb vagy mélyebb kiterjedés egy 12 csendőrből álló rajnál általában nem kívánatos.

A csendőrség számára elegendő, ha a harcalakzat felvételét, hosszas intézkedések helyett, egyszerűen az irány megadásával és a figyelmeztetővel rendeljük el.

Igy elegendő pld.: „Támadás! Irány a kettős fa, csatároszlop!”

baja mindenkinek... Egyedül is van, talán nem szereti a társaságot, zavarja az... nana, de Pestig megy egyetlen vékony csomag nélkül. Csak úgy?... Miért mehet? Akinek annyi pénze van, hogy odamehet és jobb ruhája is van... Szamar vagyok, mondta a csendőr magában, mit keresek én ebben az emberben? Az, hogy elkapta a szemét rólam, na, lehet, hogy... de vannak olyanok is...

A csendőr mégis figyelt. Nem lehet azt magyarázgatni, hogy miért figyelt. Az emberi természetnek van egy része, amelyet még a tudósok sem igen fényképeztek le és nem is igen fognak, mert ahány ember, annyi féle ez: az ösztön. Ez volt, ami a csendőrt figyelővé tette.

A kalauz odahajolt hozzá, valamit suttogtak és Pataki Imre hiába fülelt. Csak a csendőr szavát hallotta, mert az jó hangos volt és nevetés közben jött ki a szájából:

— Sok pénz, kalauz úr!

Pataki Imre fejére jég borult s melléből erre a szíve majd kiugrott. Nyitva maradt a szája s abban a pillanatban kiszáradt a toroka. Ezek róla beszélnek, a pénzről... tényleg sok, nem is lehet más pénzről szó egy kalauz meg a csendőr között, csak az, hogy biztosan megsúgta neki, hogy itt ez a fiatalember bűnbessett és mivel esett bűnbe?... Sok pénz...

Pedig a csendőr arról beszélt, hogy vezénylés az útja célja, ami sok pénzzel jár s ha nevetett hozzá, az meg éppen érthető.

A kalauz még valamit pusmogott, aztán mozdult és ahogy átnyitott volna a kocsí másik részébe, az ajtóból félszemét még visszavetette Patakira, aki ezt leste és várta. Mert ebből gondolta igazolni, hogy valóban ő

vagy: „Előnyomulás! Irány... csatárlánc!”

Harcalakzatban való mozgásnál a csendőrrajok számára a „Gyülekezés” bír különösebb jelentőséggel, amelynél előrefelé a rajpk. helyettes indítja a csatárokat a gyülekezés helyére, ahova a rajpk. már előrejutott.

Az előremozgás lényege (együtt az egész raj, kettesével, hármassával kúszva, szökellés stb.) nem változott.

3. A csendőrszakasz a legkisebb tisztvezette egység, mely 2 vagy több rajból és a pk-i rajból áll. A rajokat a rajpk. nevéen, vagy folytatólagosan szolgálati számokkal jelöljük meg. A csendőrszakasz célszerűen három rajból alakuljon meg. Alapalakzat az „Oszlop”, melynél a rajok oszlopban egymás mellett, jobbról balfelé számozva, állanak fel! Egyéb alakzat a „Vonal”, amelyben a rajok vonalban egymás mögött 1.20 m sorközre állanak. Az oszlop egyben a szakasz rendes menetalakzata. Keskeny úton a rajok oszlopban egymás mögött is menetelhetnek.

A csendőrszakasz karhatalmi alkalmazásnál rendszeren vonalban álljon fel. Ha szükséges, a rajok egymás mellé kerüljenek, esetleg nyitódott egysoros vonalban. A vezényszó ehhez: „Egy sorba”, melynél a második sorban álló raj „jobbra át”, a harmadik sorban álló raj „balra át” fordulást után futásban foglalja el helyét az első sorbeli raj vonalában. Ha a rajok oszlopban egymás mögött vannak (pl. keskeny úton való menetnél), akkor az egysorba való megalakulás jobbra (balra) fordulattal is történhetik.

róla beszéltek. És mert ez megtörtént, tudta, hogy a pénzről immáron tudnak. Miért is nézett volna vissza a kalauz órá, mikor már egyszer megnézte?...

Pataki Imre azt érezte hirtelen, hogy a kalapja alól elindul az izzadság és hogy le kell venni azt és megtörölni a fejét. És rosszul tette, amikor a zsebkendőt kiráncigálta a helyéről, ördög vitte volna, az is ilyenkor akadozik, rosszul tette, mert a csendőr nyomban észrevette, hogy furcsa egy ember az, aki az ablaknál ül, hiszen kinek van itt melege, még neki se, akin posztóruha van meg derékszíj abroncsolja a derekát és a derékszíj néhánny kilós függők és a csizma is és a többi más, neki nincs melege s ennek most kezd az lenni?...

A járőrtárs nem ezzel szórakozott, hanem a lábát kinyújtva s a kalapját a tarkójára nyomva ült le Pataki Imre háta mögé. Meg volt győződve, hogy ez is a csendőrök tervéhez tartozik: egyik szembe őrszi, a másik hátul vigyáz rá s az lesz a vége, hogy aki háta mögött ül némán és félelmetes csendben, egyszerre a nyakához kap és egy nagyot szorit rajta.

Pataki Imre nem látta, de a tarkóján érezte a másik csendőr szemét és oda is nyúlt, annyira kellemetlen volt az.

Néhány százas lapult a zsebében, azaz hogy Pataki Imre nem úgy érezte. Hanem úgy, hogy a százasok lassan kimásznak a zsebéből, lobognak és mindegyikre az van írva: lopta Pataki Imre... loptam én... És a lobogásuk lassan átváltozik lángolássá, égeti a ruháját és az arcát nyaldossa és ettől olyan forróság lepi el, hogy az kibírhatatlan. Két Miatyánknyi idő alatt azt érezte, hogy megfullad, hogy azonnal összeesik és csak annyi ideje volt, hogy felálljon és támoilyogva induljon a két pad között az ajtó felé, a levegő felé. Csak annyi ideje volt, de már kijutni nem tudott. A csendőr

A puskával való fogások, a töltés és ürités vezényszavai a csendőrszakasznál ugyanazok nagyjában, mint a rajnál. Oszlopban a „Puskát le” vezényszóra a két szélső raj egy-egy lépéssel előbb lépjen oldalt. „A szerelvényt le” vezényszó végrehajtása ugyanilyen módon történjék.

„Puskát vizsgára” vezényszóra a vonalba alakult szakasznál az első sor egy lépést előre, a harmadik sor egy lépést hátra tegyen és azután hajtsa végre a fogást. Töltésnél és üritésnél vonalban a két hátsó raj csendőrei a csőtorkolatot az előttük álló sorok embereinek fejei fölött tartásák.

Oszlopalakzatban ne töltessünk és ne üritessünk.

Ha idő és terület megengedi, célszerűbb, ha a csendőrszakasz töltésnél és üritésnél, meg a „Puskát vizsgára” fogásnál — előbb egysoros vonalba fejlődik. Karhatalmi alkalmazásnál majdnem mindig ez lesz a jobb.

Ha mégis vonalban kell tüzelteni, akkor csak az első sorbeli rajjal tüzeltsünk. A két hátsó sorbeli raj szüronyt szegezve várjon a további alkalmazásra. Sürgős esetben azután fejlődtsünk a második és harmadik rajokat egy sorba az első rajjal, de ennél nem szükséges, hogy mindhárom raj egy magasságban álljon.

Sokszor a csendőrszakasz is abba a helyzetbe kerülhet, hogy karhatalmi alkalmazás esetén a helyzetnek megfelelő más csoportosítást kell felvennie. Rátermet és ügyes szakaszpk. ilyenkor megfelelő intézkedéssel csoportosítsa szakaszát.

Itt adok erre egypár példát:

a) (A szakasz oszlopban áll).

eléje állott, szédületében úgy képzelte, hogy soha ilyen hosszú csendőrt nem látott.

Annak suttogott valamit, hogy kötözze meg... Pedig a csendőr csak azért állott eléje, mert segíteni akart, mert látta, hogy egy ember rosszul lett...

*

Mikor felébredt, egy vasúti váróteremben volt. A csendőr ült mellette, a másik az ajtónál állott. A szeme ezeken járt, a keze a zsebéhez kapott.

— Itt a pénz! — felelt a csendőr, aki mellette ült.

— Mikor rosszul lett, elvettem, mert ilyen sok pénznek hamar gazdája akad, nem igaz?

— Tud... tudnak mindent! — remegett meg a lélek Pataki Imrében és csak nézett szótlanul a csendőr arcába, bocsánatért-e, vagy miért, nem tudná az ember, de én tudom. Tudom, hogy Pataki Imre nem is a csendőrt látta ekkor maga előtt, hanem valami különös hatalmat, aki nyomába szegődött, aki olvasott az arcából, aki tudott mindent és csak kínozza őt a vonaton és az jutott az eszébe, hogy az apja mennyire örült, mikor egyszer a jegyzői irodába eljött őt meglátogatni és akkor azt mondta: Van kenyér a kezében, én már megkaphatok... és most...

— Őrmester... úr, igaza van... én vagyok, akit keresnek...

Az őrmester nem tántorodott meg s nem is nyílt tágra a szeme, ahogyan a szindarabokban lenni szokott. Nem, mert valami, az emberi természetnek egyik magyarázat nélküli oldala diadalmasan érezte, hogy nem csalódott: valami volt ezzel az emberrel. A szeme nem csalt. Nem csodálkozott tehát a valló ember arcába, csak annyit mondott neki:

— Elmondhat mindent nyugodtan.

„Első szakasz. Menet! Irány első raj a kettős táviró oszlop. Az oszlop előtt a rajk. parancsára vonalba felállani. Szuronyt szegez! Tölteni! Kész!

Második és harmadik raj jelemre az első raj mögött 25 méterre állj! (Szuronyt fel.) Szuronyt szegez!

b) (A szakasz oszlopban menetel, utcai zavargók balról közelednek).

„Balra át! Egy sorba! Támpont a harmadik raj jobbszárnya.” „Nyitódj.” (Szuronyt fel.) Szuronyt szegez!”

c) (A szakasz vonalban áll).

„Jobbra előre egy sorba. Támpont a balszárny két méterre. Nyitódj!

Feküdj!

Tüzelés! A falu szegélyéről lövöldöző csoportra!

Kész!

Cél!

Tűz!” stb. stb.

A harcalkzatok megalakításánál az eddig meghatározott négyféle harcalkzat helyett csupán kettőt az „ék”-et és a „rajlánc”-ot állapítja, illetve köti meg a szabályzat, — de ezenfelül bármilyen célszerű és alkalmas alakzat is külön intézkedéssel felvehető.

A csendőrség számára szakaszkötelékben való harcra határvédelemben sor kerülhet, ilyenkor a szakaszparancsnoknak kell az új szabályzat szellemében célszerűen intézkednie. Például: „Előnyomulás! Irányraj Tóth-raj a faszor mentén, tőle jobbra Darabos-raj, balra Kovács-raj! Távköz 50 méter. Én az élrajnál! Végeztem!” vagy: „Az őrszlaktanya védelmére Rády-raj csatárlánc a patak mentén, Dobos-raj a töltés és a kis facsoport között, tőle jobbra 50 méter kiterjedésben Hajdu-raj, szakaszparancsnok-helyettes ezzel a hat csendőrrel tartalék itt a ház mögött! Én a Rády-rajnál tartózkodom. Figyelés... Végeztem!” stb., stb.

Földi vagy légi meglepetés esetén és rajtaütéskor a szakaszparancsnok „Tagozódás” vezényszavára a mozgásban lévő szakasz 25 méteres „ék”-et, az egyes rajok pedig csatárláncot alakítsanak. Ennek gyors megalakítását gyakorolja. Repülőátadás esetén az előre kijelölt két jól lövő csendőr külön parancs nélkül is tüzeljen a repülőre a lőutastítás, illetve a szabályzat idevágó határozványai szerint.

4. Csendőrszázad alakítására csendőriskoláknál, karhatalmi alkalmazásban, esetleg díszelgésnél kerülhet sor. A századparancsnoki rajra és célszerűen négy szakaszra tagozódják, de ha szükséges, csupán két-három szakaszból, vagy kivételesen öt-hat szakaszból is állhat.

Alapalakzat az „Oszlopvonal”, — szakaszok 5 méter térközre oszlopban egymás mellett. A térközök bővíthetők vagy szűkíthetők. Rendes menetalakzat az „Oszlop” egymás mögött oszlopban megalakult szakaszokkal. A díszelgés új tömör alakzata a „Diszoszlopvonal”, mely tulajdonképpen egymás mellé zárkózott oszlopvonal és így külön gyakorolni nem kell.

A „Diszoszlopvonal” helyett díszelgéseknél a Gy. Gy. Szab. 4. füzetéhez kiadott 1. sz. Pótlék 1. melléklete szerint a század szakaszokkal vonalban is megalakulhat, ha a helyi viszonyok ezt szükségessé teszik. De a csendőrszázadra ugyanez vonatkoztatható karhatalmi alkalmaztatás esetén is.

Egyébként vezényszavak és végrehajtás értelemszerűen mint a rajnál és szakasznál. Arcvonalat, térközt és takarást az irányszakasz után tartson a század. Irányszakasz és élszakasz, oszlopvonalban és díszoszlopvonalban a jobbközép (közép) szakasz.

Az alakzatváltozások közül vezényszóra hajthatók végre az Oszlopvonalból — Oszlopba és Diszoszlopvonalba és fordítva, illetőleg Oszlopból — Oszlopvonalba és Diszoszlopvonalba mozdulatok.

Egyébként a századparancsnoknak a helyzet szerint kell intézkednie.

A „Tagozódás” vezényszó — éppen úgy, mint a szakasznál — a századnál is meggyorsítja és megkönnyíti a harcalkzatba való átmenetet.

Puskával való fogások, töltés és ürítés a századnál értelemszerűen úgy hajthatók végre, mint a szakasznál. A csendőrszázad karhatalmi alkalmazásánál — ha szükséges — csak egy szakasszal tüzeltesen. A többi szakaszok egymás mellé, esetleg egy sorba fejlődve és szuronyt szegezve seperjék végig a tekintetbe jövő területet.

*

Cikkem keretei bővebb ismertetést nem engednek meg, de remélem, hogy a csendőrség számára az új szabályzatokra való áttérést ezzel a futólagos képpel is némileg megkönnyítettem.

A szomszédos őrs.

Írta: MIKROSKÓPUS.

(Befejező közlemény.)

Milyen úton-módon küldjük a nyomozati megkereséseket?

A Szut. 455. pontjának 2. bekezdése világosan és határozottan felel erre a kérdésre: „Ha valamely bűntett elkövetésével nyomatékosan gyanúsított egyén megszökött, vagy ha a tettes ismeretlen ugyan, de a bűnjelek ismeretesek, a csendőr köteles a helyszínről az őrsparancsnokságnak távirattal, távbeszélőn vagy küldönc útján azonnal jelentést tenni és mindazokat az őrsöket és állami rendőrségi hatóságokat, amelyekről fel lehet tenni, hogy a tettes feléjük menekült vagy a bűnjeleket arrafelé vitték, távirattal vagy távbeszélőn értesíteni.”

Tehát a hely színéről távirattal, távbeszélőn, vagy ha ezek nem állanak rendelkezésre, küldőnccel kell azonnal jelentést tenni, illetőleg a szomszédos őrsöket értesíteni. Az előbbi bekezdésben tárgyalt sürgősséget íme a Szut. 455. pontja itt egyenesen elő is írja. Jól megfigyeltük a Szut. idézett pontját?... Ezeket a megkereséseket a járőrvezető teendői közé sorolja. Ezt azért hangsúlyozom, mert a gyakorlatban ritka az olyan járőrvezető, aki ezt meg is teszi!... Az eseményt legfeljebb az őrsparancsnokának jelenti a járőrvezető, főleg azért, hogy kicsalogassa az őrsparancsnokot, akire azután ráakasztja a nyomozás felelősségét.

Itt álljunk meg egy pillanatra. A felelősségvállalástól való bujkálás persze azután mosolyogni, vagy boszszankodni való feleleteket is eredményez. Volt rá eset, hogy egy járőrvezető az ilyen elmulasztott megkeresések miatti felelősségrevonáskor azt jelentette, hogy azért nem küldött szerteszét távbeszélőn megkeresést, mert azt csak az őrsállomásról lehet megtelefonálni!... Azt hitte, hogy a külközség postahivataláról nem tehet jelentést, nem küldhet megkeresést és az őrsparancsnoknak küldött jelentés költségét is a községi előljáróságra hárította. No persze, ahol ilyen ügyefogyottságok akasztják meg az azonnali sürgős teendőket, ott hogy lehetne eredményt várni?... Már éppen azt vártam csak, hogy azt a kifogást is előhozza, hogy a járőrnek nincs iktatókönyve és szám nélkül nem küldhette el a megkereséseket.

A Szut. 455. pontja a távirattal, távbeszélőn, esetleg küldőnc útján azonnal küldendő jelentéseket és megkereséseket kimondottan büntettek elkövetése esetére írja elő, de ez esetbe is csak akkor, ha a tettes vagy a bűnjelek ismeretesek és nincsenek meg. Fennmaradhat az a kérdés, miként küldjük a jelentéseket és megkereséseket akkor, ha nem büntettről, hanem csak vétségről, esetleg kihágásról van szó?... Azt lehetne következtetni, hogy ilyen esetekben nem szabad a távbeszélőt, távirót használni.

A Szut. 396. pontjának 5. bekezdése arról beszél, hogy a járőr az örskörleten kívül eső helyre milyen esetekben mehet el személyesen nyomozni. Itt mondja azt, hogy az előző bekezdésekben megjelölt eseteken kívül csak nyomonüldözés esetében és csak akkor, ha olyan sürgős a nyomozó cselekmény, hogy arra még távbeszélőn vagy távirattal sem lehet felkérni az illetékes örsöt vagy rendőrkapitányságot. Amint ebből a rendelkezésből kiviláglik, nemcsak a büntettek esetében, hanem a vétségek, esetleg kihágások esetében is küldhetjük a nyomozati megkereséseket távbeszélőn, távirattal. Természetesen itt is a sürgősség fennforgása a feltétel. Ezek után azt lehetne kérdezni, hogy van-e olyan vétség, vagy ami még feltűnőbb: kihágás, amelynek kiderítése, vagy a nyomozás érdekeit védő egyes teendők elvégzése sürgős?... Számos is van. Az előfordulható esetek leírására itt nincs hely, de egy-két példából, azt hiszem,

megértheti minden csendőr, miként kell a sürgősséget elbírálni. Például a vásári ruhaárus panaszt tesz, hogy egy ismeretlen egyén a kirakott áruk közül ellopott egy 100 pengő értékű kabátot és elszökött. Van, aki látta kerékpárra kapva menekülni. A nyomonüldözés kötelessége természetes. De ki lehet ám menni a községből többfelé is s arra meg nincs elég csendőr, hogy minden irányban nyomonüldözzük. Elég lesz tehát annyit tenni, hogy egy járőrt elküldünk az üldözésére? Ez csak éppen valami! Ebben az esetben az elgondolható menekülési irányokban eső örsöket távbeszélőn kell megkeresni, de nemcsak az örsöket, hanem a közbeeső községi előjáróságokat is. Szükséges-e ez, elmaradhatatlan-e ez? Igen, pedig csak vétségről van szó.

Vagy egy másik példa. A járőr bizalmas úton megtudta, hogy X-nél egy engedély nélkül tartott pisztoly van. Amikor pedig a lakására megy a járőr, megtudja, hogy X a szomszéd község felé menekült a pisztollyal. A járőr gyalog van. Mit csináljon?... A szomszéd örsöt távbeszélőn megkeresi és kéri X feltartóztatását és a pisztoly őrizetbevételét. Elmaradhatatlan teendő ez?... Igen, mert ha utána menne, akkor nem éri utól és a pisztolyt X elrejtí. Távbeszélőn intézte a megkeresést, pedig csak kihágásról volt szó.

A felhozott két példából is láthatjuk, hogy a nyomozati megkereséseknél nem az határozza meg az elküldés módját, hogy büntett, vétség vagy kihágásról van

szó, hanem egyedül az, hogy a nyomozás eredményét másképp biztosítani nem lehet.

És ha már itt tartunk, még egy fonákságra kell felhívnom a figyelmet. Előfordult, amikor egy nyomozás alkalmával az egyik gyanúsított alibijének igazoltatása végett az őrsparancsnok elküldte a járőrt a harmadik őrs körletébe. Huszonnégy óráig volt távol. Tehát 24 óráig utazgatott, sétált olyasmért, amit távbeszélőn, ha sokat mondok: két óra alatt tisztázni lehetett volna. Tehetlenségre kell itt gondolni, vagy pedig, mert erre is lehet gondolni, — nem merte a távbeszélőt használni. Attól félt, hogy megtérítetik vele a felmerült költséget.

A nyomozati megkeresések továbbításának a módjára nézve tehát szabályként le lehet szögezni, hogy a sürgős teendők esetén, amikor a nyomozás eredménye a késedelmeskedés miatt veszélyeztetve látszik, távbeszélőn vagy távirattal kell azokat továbbítani s minden más esetben írásban, de ezt is a korábban kifejtettek szerint azonnal.

Kinek, vagy kiknek küldjük a nyomozati megkereséseket?

Annak, akiről gondoljuk, hogy segíteni tud. Ez a lényeg. Ha pedig egy kissé gondolkozunk, akkor eszünkbe jut, hogy erre nézve a Szut. és a Nyut. tartalmaz támpontszerű útmutatást, illetőleg szabályt. Ha a Nyut. 9. mellékletében előírt rendkívüli események bejelentésétől el is tekintünk most, mert ezek nem megkeresések, hanem bejelentések, — akkor a Szut.-ban találunk rendelkezéseket a megkeresésekre, azokra a megkeresésekre, amelyekről most beszélünk.

A Szut. 455. pontjának 2. bekezdése azt írja, hogy: „... mindazokat az őrsöket és állami rendőrségi hatóságokat, amelyekről fel lehet tenni, hogy a tettes feléjük menekült, vagy a bűnjeleket arra vitték... értesíteni köteles.”

A Szut. 396. pontjának 5. bekezdése a nyomozás szükségességének letárgyalása után azt írja: „Egyébként a szükséges nyomozó cselekmény teljesítése iránt a terület szerint illetékes őrsöt vagy állami rendőrségi hatóságot kell megkeresni”.

A Szut. 208. pontjának utolsó bekezdése a gyanús egyének igazoltatásánál előírja, hogy a gyanús egyén kilétének minden kétséget kizáró módon való megállapítása végett szükséges az illetőnek lakóhelye szerint illetékes csendőrőrsöt vagy állami rendőri hatóságot távirón vagy távbeszélőn megkeresni, vagy az Országos Nyilvántartó Hivatalhoz fordulni.

Ennél a megkeresésnél közbetevve megint meg kell jegyeznem valamit. Nagyon sok eset fordul elő olyan, amikor az őrsök afeletti örömlükben, hogy megvan a gyanúsított vagy ha csavargóval van dolguk, megfelelnek a személyazonosság megállapításának erről a szabályáról. Volt rá eset, hogy elfogtak egy vásári tolvajt, aki csak bement a vásári adatait. Mivel rendes lakása nem volt, átadták a járásbírósnak, amely 10 napi fogház után elengedte. Később derült azután ki, hogy hamis adatokat mondott be. Volt olyan eset is, hogy az így átadott egyén többszörösen büntetett vásári tolvaj volt, aki ebből élt. Az ügyészséghez tartozott volna az ügye, mert ez már büntetést és mégis megszüntült néhány napi fogház árán. Volt olyan csavargóval is dolgunk, akit csavargás miatt adtunk át a főszolgabírónak s amikor ott letöltötte a néhány napi elzárás büntetését és szabadon kóborolt tovább, — akkor derült ki, hogy már három ízben is volt csavargásért büntetve és így mint közveszélyes munkakerülő a járásbírósnak ille-

tékessége alá tartozott volna és súlyosabb büntetést érdemelt és kapott volna. Az ilyen gyanús egyénekkel szemben sohasem szabad elmulasztani az illetékes őrs, de még inkább az összekötő tiszt megkeresését. De menjünk tovább.

A Szut. 458. pontja intézkedik arra az esetre, ha akár a tettes, akár a bűnjelek kézrekerítése végett az egész ország csendőrőrszeit és állami rendőri hatóságait is szükséges volna megkeresni, akkor mi a teendő. Erre nézve — hogy ne kelljen ezeregynéhány ilyen megkeresést készítenie az őrsnek — úgy intézkedik a Szut., hogy „Nyomozati bejelentés”-ben jelentsék az esetet a nyomozó osztályparancsnokság hírközpontjának és majd a hírközpont gondoskodik arról, hogy minden csendőrőrs és állami rendőrségi hatóság bekapcsolódjék a nyomozásba. Ez a Nyomozati Értesítő naponkénti kiadása útján történik meg.

Az eddig elmondottak szerint a gyanúsított, vagy a bűnjelek kézrekerítése végett intézhetünk megkeresést:

1. A feltehető menekülési irányba eső őrsökhöz és állami rendőrségi hatóságokhoz,
2. a terület szerint illetékes őrsökhöz és állami rendőrségi hatóságokhoz,
3. a gyanúsított lakóhelye szerint illetékes őrsökhöz és állami rendőrségi hatóságokhoz,
4. az összekötő tiszthez,
5. az ország összes őrszeihez és állami rendőrségi hatóságaihoz a nyomozati bejelentés útján.

Ne essünk azonban megint abba az általános hibába, hogy az elméleteken rágódunk és szabályokat idézgetünk, mert joggal mondhatja az őrsbeli csendőr, akinek eredményt kell felmutatni, hogy ez mind szép, de hol kaptam én mindezekre gyakorlati tanácsot, amelynek segítségével tényleg oda is címezem a megkeresést, ahová ajánlatos és eredményes is lenne. Mert szent igaz, hogy pl. a menekülési irányba igen üdvös dolog a megkereséseket elküldeni, de honnan tudjam én azt, hogy melyik irányba menekült vagy menekülhetett a tettes, akiről még azt sem tudom, hogy kicsoda. Vagy melyik az az illetékes őrs vagy rendőrség, amelyikhez megkeresést kell intézennem, amikor előttem teljesen ismeretlen a tettes?

Igaza van a kérdező csendőrnek. Elsősorban is az a feladat, hogy a gyanúsítható személyre valamely támpontot szerezzek. Ki lehetett a tettes? Errevonatkozólag azonban nem szándékozom tanácsokat vagy elméleti szabályokat ismételni, mert most csupán az őrsök egymásközötti összeműködésének eszközeit, módjait akartam ismertetni. A tettes személyének a megállapítására vonatkozó jó tanácsokat megírták már előttem a Csendőrségi Lapok 1934. évfolyamának 166. és 198. lapoldalán. Vegye elő a tanulni vágyó csendőr, olvassa el ezeket a cikkeket és határozott, gyakorlati tanácsot kap arra, miként kell adatokat gyűjteni a tettes megállapításához. Ezeknek a megállapításoknak vagy csak fellevéseknek alapján azután biztosan tudni fogja, hová címezze a nyomozati megkereséseket.

*

Tartsunk egy kis szünetet. A szünetben pedig foglaljuk össze röviden és tömören, mit olvastunk eddig a nyomozati megkeresésekről. Elmondottam azt, hogy a Szut. melyik rendelkezése alapján kell ilyeneket szerkesztenünk, miért szükséges ezekkel bővebben foglalkoznunk. Mi a gyakorlati hasznuk ezeknek és a csendőrség megítélésére milyen nagy befolyással van ennek a nyo-

mozási eszköznek a használása. Azután elmondottam, miként kell a nyomozati megkereséseket megszerkeszteni, kinek, mikor és hogyan elküldeni.

Mielőtt azonban más megtárgyalnivalóra térnék át, az örsök által szerkesztett nyomozati megkeresésekről befejezésül volna meg egy mondanivalóm. Meg pedig a nyomozati megkeresések kiegészítéséről és visszavonásáról.

Ha, mint az előbbieken írtam, a nyomozati megkeresések elküldése sürgős és azt már az úgynevezett tájékozódó nyomozás után meg kell szerkeszteniünk és szetküldeniünk, — akkor egészen természetes, hogy a további nyomozás közben előbukkanhatnak újabb, — vagy meg is dőlhetnek a régebbi és már közölt adatok, illetve körülmények tisztázódhattak egyes gyanúokok és felmerülhettek újabb gyanúokok is. Így azután nem lesz nehéz rájönni arra, hogy ezekről a változásokról a megkeresett örsöket vagy hatóságokat értesíteniünk kell. Azt hiszem, nem is kell tovább magyaráznom, hogy erre miért van okvetlen szükség. Megérti azt minden csendőr, hogy nem szabad a szomszédos örsöt még mindig az után nyomoztatni, amit mi már tisztáztunk. Eppen így szükséges, hogy az új gyanúokok alapján történő nyomozásban kérjük a segítséget. Ez így elmondva és meghallgatva egészen egyszerű és természetes kötelességnek látszik. En azonban még nem láttam olyan megkeresést, amelyik mellett ott lett volna egy másik is és abban az első megkeresés óta történt változásokat vagy kiegészítéseket közölte volna a megkereső.

Pedig nagy hiba ez! Ha a tisztázott gyanúokokat nem közöljük a megkeresett örsrel, akkor az hiábavaló munkával csak az időt és fáradságot fecsérel. Azután pedig, ha megtudja ez az örs, hogy hiába dolgozott a megkereső érdekében, többet sohasem hisz ennek és úgy jár, mint a mesebeli pásztorfiú, aki tréfából farkast kiabált és összecsődítette a falut. Mikor azután egyszer tényleg jött a farkas, akkor senki sem hitt neki.

Ha pedig az újabbban felmerült gyanúokokat nem közöljük a megkeresett örsökkel, akkor ez annyit jelent, mintha semmit sem csináltunk volna az összeműködés, az egymás segítése érdekében. Mert hogyan segítsen a szomszédos örs, ha nem is tudja, hogy miben segítsen; már pedig egymás segítése nélkül ma már csak a falubeli apró civódásokat nyomozhatjuk eredményesen.

A megkeresések visszavonása a nyomozás befejezését jelenti. Ezt már örömmel szerkesztjük a sikeres munka jóleső, mondhatnám, boldog tudatában. És mégis előfordultak itt is hibák. A kiderítés, az eredményes munka örömeiben volt rá eset, hogy az elküldött nyomozati megkeresést elfelejtették visszavonni. A 8—10 nap késés közben előfordult azután, hogy a szomszédos vagy a távoli örs távbeszélőn arról értesített, hogy az elfogni kért gyanúsítottat elfogta és kérte átvételét. Persze nagy volt a megrökönyödés erre a híre, na meg azután a másodszor is elfogott egyén egészen jogosan panaszt is emelt. Ez a példa arra figyelmeztet, hogy a nyomozati visszavonásokat nem szabad halogatni, hanem azonnal visszavonni vagy visszavonás végett azonnal kell intézkedést kérni.

A nyomozati megkeresés visszavonása szintén írásbeli munka. Nekünk, csendőröknek, sok írnivalónk van, az bizonyos. Nem tudom eldönteni, hogy az írással való takarékskodás, vagy pedig a visszavonások jelentőségének fel nem ismerése okozza-e azt, hogy ezek a visszavonások legfeljebb, ha két sorból állanak. Az egyik örs pl. így írta: „A f. hó 8-án kelt hasonló számú megkere-

Szorgalom...
(Gabna József cső. — Makó — felv.)

sésemben tárgyalt lopás kiderült. A nyomozás beszüntetését kérem.” Ennyi az egész.

Lássuk csak, miért kevés ez? Tegyük fel, hogy az X-i örs kapta annak idején a nyomozati megkeresést. Mit csinált ez az örs, amikor megkapta a megkeresést? Feltéve, hogy nem semmitmondó kaptafás-megkeresés volt ez, hanem több gyanúokot és határozott feladatot is tartalmazott. Egy-két járórt vezényelt azonnal és szorgalmasan nyomozta, törekedtek, igyekeztek eredményt elérni. Nemcsak a lábuk, hanem az eszük is járt, gondolkodtak, leleményeskedtek, tehát szívvel-lélekkel belefeküdtek a szomszédos örs megsegítésének nagy munkájába. Ebbe a nagy igyekezetbe, fáradozásba, törekvésbe, lelkiismeretes munkába belecserdült egy szép napon a visszavonásról szóló értesítés, mint a nagy gyakorlat közben a váratlan lefújás. — Egymásra néznek az X-i örs tagjai, tágranyílt kérdő szemekkel és némi kesernyészajázzal születik meg mindegyik fejében a megállapítás: — Hát ezt nem nekünk sikerült kideríteni! — De rögtön felszökken melléje egy kérdés is: — Hogyan történt mégis a kiderítés? Kik voltak a tettesek, hová valók azok, hol találták meg a bűnjeleket? Mi vezette nyomra a kiderítő járórt? Jól dolgoztunk-e mi X-i csendőrök, amikor ilyen, meg olyan emberek között kerestük a tetteseket és jól dolgoztunk-e akkor, amikor itt, meg ott gyanítottuk a bűnjeleket elrejtve vagy értékesítve? Melyikünknek volt helyesebb vagy megközelítőbb a feltevése és a tanácsa, amikor összeülve megtárgyaltuk az eredményre kilátást nyújtó tennivalókat? És még sok ilyen kérdés születik meg az X-i örsbeli csendőrök fejében. De a kérdés csak kérdés marad. Felelet nincs rá! A jó lélekkel, buzgalommal és fáradsággal végzett segítés munkájából nincs tanulság, nincs tapasztalat!

Úgy-e rájön minden csendőr arra, hogy ez nincs így rendjén. Megérti hát, hogy igazuk van az X-i csendőröknek, amikor egyenesen megrökönyödtek a kurtafarkú értesítésen! De ugyanúgy megrökönyödnek és ugyanígy igazuk lesz majd a megkereső örsbelieknek, ha

máskor meg ők kapnak ilyen hálátlan rövid szövegű nyomozás bejelentési értesítést.

Vonjuk le hát a tanulságot abból, amit eddig olvastunk! A nyomozati megkeresések visszavonásáról a szomszédos örsöknek szóló értesítésnek tartalmaznia kell tömören összefoglalva a kiderítés körülményeit, hogy hogyan, mi módon sikerült a kiderítés, hová valók a megnevezett tettesek, kik voltak a tettestársak, bűnszegédek és végül azt is meg kell írni, hogy a nyomozati megkeresésben közölt gyanúokok és feltevések mennyiben állták meg a helyüket. Az előbbi példára vonatkoztatva és tömören összefoglalva pl. így: „A f. hó 8-án kelt megkeresésben nyomozni kért betörés kiderült. A tettesek Góró Vencel és Csat Pál fülöpházi marhahajcsárok voltak. A bűnjelek megkerültek. A kiderítés röviden a következőképpen történt: A fülöpszállási örs egyik járőre Fülöpszálláson az egyik korcsma előtt két kocsit talált. A kocsikon csak gyermekek voltak, akik valamin összevesztek. A járőr megtudta, hogy egy zacskó, kb. félkilógramm mazsolaszőlő elosztásán kaptak hajba. A mazsolaszőlő eredetét kutatva, a járőr megtudta, hogy a két kocsi a Fülöpházán tartott lakodalomból jön és a mazsolát a gyermekek ott lopták el a lakodalmas háznál. Ez gyanút keltett és ez irányban nyomozva megtudta a járőr, hogy a lakodalmas család szegény és határozott fellépésre a lopást a két örömapa bevallotta. A megkeresésben említett szürkelovas szekér Csat Pál tulajdona volt, de a szürke lovat azóta elcserélte egy sárgával.“

Ha ilyen értesítés érkezik a megkereső örsről, akkor a megkeresett örs minden kérdésre megkapja a feleletet, amely kérdések felállításával igyekezett segíteni! Így most már eldönthetik azt is, hogy melyikük gondolkozott a valóságot legjobban megközelítve. De a legfőbb haszon az ilyen megkeresésből az, hogy növekedett az örsbeliek helyi és személyi ismerete az örskörletén kívül is, át a szomszédos körletekre, tanulságot meríthettek arra, hogy az ilyen jelentéktelen gyermekcivódást is jó megfigyelni és az okoknak utánajárni.

b) Ebben az alfejezetben arról lesz szó, hogy ha valamelyik örsről nyomozati megkeresés érkezik az örsünkre, mit hogyan kell elvégezni, hogy tényleg segítsünk és eredményesen segítsünk a megkereső örsnek.

Minden cselekvésünknek, munkálkodásunknak alapja a Szut., ezért keressük ki abból azokat az előírásokat, amelyek kötelességünknek teszik a szomszédos örs megsegítését vagy az azzal való együttműködést, ha ilyenre felkér.

A Szut. 396. pontjának 5. bekezdésének utolsóelőtti mondata előírja, hogy a nyomozás szükségét meg nem indokolható esetekben a szükséges nyomozati cselekmények elvégzésére a területileg illetékes örsöt kell megkeresni. Ez a szabály ugyan első olvasásra annak az örsnek a számára íródott, amelyik a nyomozást megkezdte, de ha „... meg kell keresni” az illetékes örsöt, akkor ebben a rendelkezésben az is benne foglaltatik, hogy a megkeresett örsnek pedig le kell folytatni azokat a nyomozati cselekményeket, amelyre a megkereső örs felkérte. Itt van tehát az első előírás a megkeresések teljesítésére.

Sokkal határozottabban rendelkezik a Szut. a 455. pont 4-ik bekezdésében. Azt rendeli ugyanis, hogy: „A megkeresett örsök kötelesek a tettes vagy bűnjelek kézrekerítése végett a megkeresésben megjelölt, vagy az általuk helyesnek vélt irányba azonnal járőröket vezényelni.”

De ha nem is volna erre előírás, szabály vagy parancs, ugyan melyik csendőrnek kellene magyarázni azt, hogy a mai világban lehetetlen el is képzelni, hogy minden örs csak a saját területén előfordult bűncselekmények nyomozásával foglalkozik és törődik és a szomszédokéval nem. Azért mondja a Szut. 396. pont 10. bekezdése, hogy a csendőrségnek kötelessége a bárhol elkövetett bűncselekmények kiderítése érdekében saját hatáskörében és működési területén belül öntevékenyen is puhatolni és a szerzett adatokról a nyomozás lefolytatására illetékes szervet vagy hatóságot értesíteni.

Ezek volnának tehát a Szut. általános rendelkezései, amelyek alapját képezik annak a kötelességünknek, hogy ne csak a saját ügyeinkkel törődjünk, de igenis a nyomozati megkeresések alapján vagy egyébként tudomásunkra jutott esetekben is el kell járnunk.

Rátérhetünk ezek után arra, hogy milyen munkát kell végeznünk, ha nyomozati megkeresés érkezik az örsünkre és azt hogyan hajtsuk végre. Ennek a kérdésnek a megoldásánál a megkeresés tartalma ad határozott irányítást. Azt kell tennünk, amire felkértek. A nyomozati megkeresések, tartalmukat tekintve három csoportra oszthatók:

1. olyanokra, amelyek valamely határozott feladat teljesítését kérik (örizetbevétel, elfogás, bűnjelek biztosítása, kikérdezés, megfigyelés, stb.);

2. olyanokra, amelyek általános, közelebbi adatok nélküli nyomozati cselekményekre kérnek fel (pl. kiderítetlen esetekben, amikor a határozott gyanúokok nincsenek még megállapítva. Lásd az előbbi példában az örs megkeresését);

3. végül olyanokra, amelyek csupán értesítés számba menő közléseket tartalmaznak (pl. az egyik örs azt közli, hogy a legközelebbi országos búcsúra az örsünk területén át nagy tömegek fognak átvonulni).

Vegyük sorba ezeket a tartalmuk szerint csoportosított megkereséseket és egyenkint tárgyaljuk meg a tennivalókat.

1-hez. Azt mondhatnánk, hogy ezen nincs is sok magyaráznivaló. Ha megkeresnek arra, hogy fogjam el P. N.-t, — vagy vegyem őrizetbe a K. N.-nél lévő varrógépet, és így tovább: akkor ennek elvégzési módját nem kell bővebben fejtegetni. Egy azonban lényeges: a gyors cselekvés! Ne halasztgassuk délutánra vagy „majd holnapra”, — mert könnyen póroljárhatunk. A bűnözők hírszolgálatok sokszor meglepően gyors és ki lehetünk téve annak, hogy az elfogandó megszökik vagy elrejtőzik, a keresett tárgy eltűnik. Ilyenkor következik a felelősségrevonás, mert mit csinált az ilyen „majdoló” csendőr? Mulasztásával meghiusította a nyomozás sikerét. Nem történt ugyan semmi hiba, de elmondom okulásképpen a következő esetet a patópálos csendőréről. Egyedül volt otthon az örsön, amikor távmondati megkeresést kapott, hogy D. Gy. fiatakorút fogja el. 14 óra 20 perctől másnap 7 óráig pihentette ezt az ügydarbot, amíg csak az örsparancsnok járőre be nem vonult. Felelősségrevonásakor azt a kifogást jelentette, hogy egyedül nem szabad fellépni, elfogni és őrizni elfogott egyént. Na igen, de ennek az idősebb csendőrnek a Szut. rendelkezéseiben már el kellene tudni igazodni. A Szut. 260. pontja az egy főből álló járőr kivezénylését szabályozza. A h) alpont azt mondja, hogy egy főből álló járőrt szabad vezényelni: „halasztást nem tűrő fontos szolgálatok teljesítésére, ha az örsön egy másik csendőr rendelkezésre nem áll”. Az elfogás pedig igazán nem tűr halasztást. Majd azt a kifogást hozta fel, hogy ha elfogta, akkor

örizni is kell mindaddig, amíg a megkereső őr érte nem jön. Már pedig egyedül legkevesebb 18—20 órán át nem őrizhet foglyot. Azonkívül közölni is kell a megkereső őrrel, hogy az elfogás megtörtént. Ez a kifogás tényleg helytálló volna, ha nem volna a Szut.-nak 557., meg 559. pontja. Mi lett volna tehát a kötelessége az egyedül-lévő csendőrnek? A községi előljáróságtól egy fegyveres polgári egyént kérni támogatásul, annak segítségével elfogni, a községi fogdába bezárni.

2-höz. Már inkább kell bővebben foglalkozni a teendőkkel akkor, ha olyan megkeresésről beszélünk, amely általános nyomozati cselekmény elvégzésére kér fel. Vegyük csak példának az előbbi példában az X-i őrshöz küldött megkeresést. Tekintve, hogy kétféle ilyen megkeresésről beszéltünk, itt is tárgyaljuk le mind a kétfélét. A helyeset is és a hiányosat is.

Az első legyen az a helyesen megszerkesztett megkeresés, amely nemcsak a pusztá tény, hanem a tájékozódó nyomozás adatait, a kialakult feltevéseket és lehetőségeket is tartalmazza. Jó emlékezés végett leírom még egyszer a szöveget:

F. hó 12-ére virradóra A) községben ismeretlen tettesek betörték Varga Lajos fűszerüzletébe. Az utcai ajtó feltörése után behatoltak az üzletbe és onnan a következő anyagokat lopták el: 35 kg kockacukor, 7 db fekete papiros dobozban, 10 üveg világos sör „Márciusi sör“ címkével, 24 kg sózott fehér szalonna, 1½ kg mazsolaszőlő fehér deszkadobozban, 3 vég teljes gyárilag csomagolt „Hattyú“ jelzésű pamutvászon. Egyelőre több hiányt nem lehetett megállapítani. — A betörést egy 4 cm széles lapos feszítő vassal (valószínűleg szőlővessző ültetéséhez használt vasrúddal) hajtották végre. — A betörést követő reggel 5 órakor a Deli-útkaparóház mellett egy szürkelovas szekér haladt el három ismeretlen egyénnel. Első megítélésre a tettesek egyszerű földműves emberek lehettek. A sértettnek gyanúja senkire sincs. Kérem örskörlete területén a nyomozást megejteni.

Mi lesz az őröt vezetőnek a teendője, milyen intézkedéseket kell tennie a megkeresés vétele után?...

Általános szabályként kell leszögeznünk azt, hogy minden ilyen megkeresésben közölt esetet úgy kell fogadnunk, mintha meg lennénk róla győződve, hogy annak tettese a mi örskörletünkben lakik. Tehát a tettes itt van, csak éppen a sok ember közül nem tudjuk még, hogy melyik is volt, vagy kik voltak.

Ez a szabály azután a további teendőket szinte önként felkínálva sorolja fel, éppen úgy, mintha a saját területünkön elkövetett bűncselekmény nyomozásáról volna szó.

Mit csinál tehát az őrsparancsnok, (vagy aki éppen akkor helyettesíti)? Az otthon levő csendőrök közül egy járőrt vezényel a külközségekbe, egyet az őrsállomásra. Mindkét járőr feladata ugyanaz. Puhatoljon szürke lovat tartó emberek után, azok alibijét alaposan igazoltassa. Vegye sorra a nyilvántartott közártalmú egyéneket és vizsgálja azok alibijét. Keressen olyan egyéneket, akik A. községben gyakran megfordultak, vagy ott huzamosabb ideig tartózkodtak. A B. egyénnek adjon utasítást, hogy puhatoljon az ellopott bűnjelek után. Különösen érdeklődjék módosabb, pénzesebb embereknél, esetleg kereskedőknél, hogy kínáltak-e megvételre a bűnjelekből. Figyelje meg a költséges egyéneket, akikről nem valószínű, hogy a pénzt tisztességesen szerezték meg. A mindentudó pletykás asszonyoknál leleményesen érdek-

Barátkozás.

(Kerekes Miklós törm. — Karancseszki — felv.)

lődjék. Keresse azt is, — nem vezett el vagy tünt-e el valakinek 4 cm széles lapos vasrúdjá.

Nem sorolom tovább, ez ugyanis a nyomozásban való jártasság és leleményesség szerint az őrsparancsnok és a járőrvezetők tudására és lelkiismeretességére tartozik, hogy milyen elgondolás szerint mit, hol, hogyan puhatol. A lényeg az, hogy a nyomozásra azonnal indítsunk ügyes, tapasztalt nyomozókat. A nyomozás lefolytatására nézve pedig ismétlem azt a szabályt, hogy úgy kell venni az esetet, mintha a megkeresésben tárgyalt bűncselekmény tettese az örskörletünkbe való ember volna. Persze önként értetődik, hogy a tettessel együtt a bűnségedek és orgazdák után is kell nyomoznunk.

Eredmény esetén sürgősen értesíteni kell a megkereső őröt. Eredménytelenség esetén is küldjük az értesítést azonnal, persze ne hagyjuk abba a nyomozást, a puhatolást, de most már nem külön e célra kivezényelt járőrökkel folytassuk, hanem esetenként és alkalmilag vezényelt járőrökkel.

Az e téren végzendő teendőket tehát tömören az alábbiakban foglalhatjuk össze:

Első teendő: örskörletünk helyi és személyi ismereteinek felhasználásával, a megkeresésben megjelölt adatok alapján határozott feladattal azonnal járőröket indítani a nyomozásra.

Második teendő: a visszatérő járőrök által elért eredményeket vagy az eredménytelenséget mindjárt közölni a megkereső őrrel; ebben az értesítésben írjuk meg azt is, hogy a megkeresésben közölt határozott

gyanúokokból mennyit sikerült megállapítani. Pl.: Szürke-
lovas gazda kettő van az örskörletünkben, de azok alibi-
jüket igazolták. Vagy: a közölt méretű és lapos vasszer-
szám az örskörletben igen sok van, mert a lakosság
túlnyomó része szőlőmunkás vagy szőlőműveléssel fog-
lalkozik;

További teendő: alkalmilag kivezényelt járőrökkel a
puhatolást folytatni.

Ahogy így a célszerű teendőket leírtam, rámutatok
a nagyobb hibákra is, melyeket ezen a téren el szoktak
követni az örsök.

Első hiba az, hogy az ilyen nyomozati megkeresése-
ket nem nyomoztatják külön erre a célra kivezényelt
járőrökkel. Helytelen felfogás szerint nem fáj a feje a
megkeresett örsnek a más baja miatt: napokkal vagy
hetekkel később más öszegyűjtött teendőkkel együtt nyo-
moztatja az ilyen megkereséseket. — A második nagyobb
hiba azután az, hogy elküldi ugyan az értesítést a le-
folytatott nyomozás eredménytelenségéről, de nem tájé-
koztatja a megkeresett örsöt arról, hogy a megjelölt és
megírt határozott adatok puhatolásában vagy a gyanú-
okok megvizsgálásában milyen eredményt ért el. További
hiba még az is, hogy bár azt közli az értesítésben, hogy:
„... a további nyomozás folyamatban tartatik...”, de
egyetlen járőrnek sem adja ki az ügydarabot a nyomo-
zásra, hanem irattárba teszi, mintha végérvényesen el-
intézte volna.

Hátra van még annak megtárgyalása, hogy mi a
célszerű teendő akkor, ha elégtelen adatokat tartalmazó
nyomozati megkeresés érkezik az örsünkre. Olyan, amely
szárazon közli az eseményt, de közelebbi adatot nem
közöl, közelebbi feladatot nem jelöl meg és amelyben
nincs feltevés, nincs gyanúok. Az bizonyos, hogy az ilyen
megkeresés nagy gondot okoz a lelkiismeretes csendőr-
nek. Tekintve azonban azt, hogy minden ilyen nyomozás
sürgős, úgy kell intézkednie, amint azt az előbbi bekezdés-
ben leírtam. Hogy a kivezényelt járőröknek mégis hatá-
rozott feladatot adhasson, képzelje el, hogy az örsállo-
máson betörték egy üzletbe, de a betört ajtón és a
hiányzó adatokon kívül nem áll rendelkezésre semmi-
nemű adat, amely a végrehajtás módjára és a tettesek
személyére a legcsekélyebb támpontot is szolgáltatná.
Saját elképzelése szerint gondoljon ki feltevéseket és
azok valódiságát őriztesse ellen. Például ilyen kigondolás
lehet a következő: a tettesek annyi mindent a helyszín-
ről csak kocsival vagy talicskával, esetleg vonattal to-
vábbbíthattak el. A megbízás tehát, amit a küldendő jár-
őrnek ad, a következő lehet: állapítsa meg, hogy folyó hó
7-én vagy az előtte való napon kik kocsiztak el és hová,
miért. — 8-án vagy 9-én kik jöttek vissza vagy kik men-
tek át a községen kocsival és mit hoztak. A vasútállo-
másokon és megállóhelyeken érdeklődjék, hogy nagyobb
csomagokkal kik érkeztek. Azután a közártalmúak ali-
bijét vizsgálja meg. — Egy másik ilyen kigondolás:
érkeztek-e a betörés utáni napokban az örskörletbe gaz-
dasági munkások, kubikosok, akik tudvalevően hosszú
időre ellátják magukat élelmiszerekkel. Van-e olyan ezek
között, akinek szokatlanul nagy a csomagja. És így
tovább.

Mégis vaktában való tapogatódzás az ilyen semmit-
mondó megkeresés nyomozása. Azért első dolga legyen
az örsparancsnoknak visszaírni a megkereső örsnek. Kérje
a megkeresés megszerkesztése óta felmerült további ada-
tokat. Már az első esetben is kellett ilyeneknek lenni,
mert akkor nem választotta volna ki éppen a mi örsün-

ket, hogy segítsünk a nyomozásban. Ha csak egyszer kap
ilyen kérdést a megkereső örs, bizonyos, hogy a leg-
közelebbi alkalommal nem küld üres nyomozati meg-
keresést. Így tudtára adom és rávezetem arra, hogy
csak úgy tudok segíteni neki, ha pontos leírás mellett
közelebről is megjelöli azokat a teendőket, amelyekről
gondolja, hogy célravezetnek.

Vigyáznunk kell azonban és nem szabad télenkedni
a megkeresés ügyében, amíg a második és bővebb meg-
keresés meg nem érkezik. Itt is érvényes a Gy. Gy. Sz.
1. füzetének utolsó mondatában kifejezett elv: nem az
a fontos, hogy minden esetben az elképzelhető legjobbat
cselekedjük, hanem az, hogy azonnal cselekedjünk. Káros
csak a habozás és tétlenség!

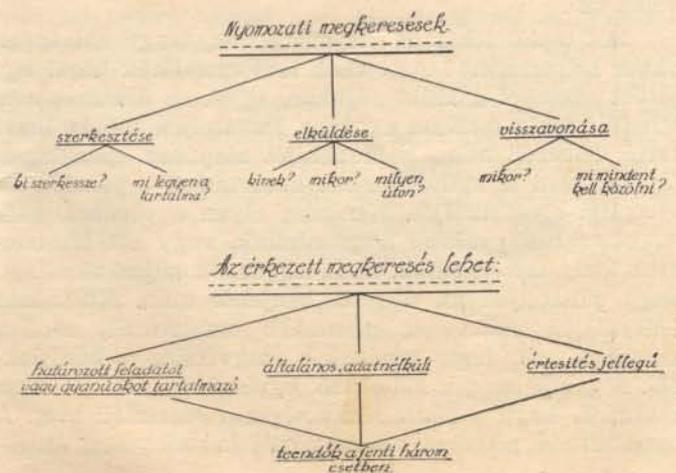
3-hoz: Ha csupán értesítés számba menő közléseket
tartalmaz a nyomozati megkeresés, akkor minden pa-
rancsnok azt keresse-kutassa, mi lehet és mi kell, hogy
legyen a teendője. Aki a hivatása magaslatán álló örs-
parancsnok, az mindig és mindenben örskörlete bizton-
ságát félti. Hiszen ő felelős érte. Bármilyen legyen is a tar-
talma tehát az ilyenfajta megkeresésnek, gondolkozva
azt keresse, hogy a körlete biztonságát hol érinti a kö-
zölt körülmény. Intézkedéseit azután ennek megfelelően
tervezze meg és adja ki. Ha én a példa szerint arról
kapok értesítést, hogy az örskörleten nagyobb tömegek
vonulnak át búcsúra, akkor arra gondolok, hogy azok
között lehetnek tolvajok, zsebmetszők, röpíratszórók,
agitátorok. De csatlakozhatnak a tömeghez az én terü-
letemről is az ebben gyanús egyének. Gondolok arra is,
hogy a közlekedésben zavar állhat be, balesetek történ-
hetnek. Kocsmárosok, vendéglősök rossz, hamisított
italokat, romlott élelmiszereket szolgálhatnak ki. Enge-
dély nélkül gyűjtenek, koldulnak, engedély nélkül sajtó-
termékeket terjeszhetnek.

Más tartalmú közlések esetén persze másra kell
gondolni, de mindig a közbiztonság megóvása a cél, tehát
mindent ennek érdekében teszek és intézkedem.

*

A nyomozati megkeresésekről írottak rövid össze-
foglalásaként az alábbi és szemléltető vázlatot mutatom
be, amelyre tekintve meg lehet állapítani, hogy mi min-
denről volt szó ebben a részben.

(Vége.)

A Zöld Keresztes egészségvédelem.

Írta: Dr. GAÁL ANDRÁS KÁLMÁN

egyetemi magántanár, m. kir. közegészségügyi főfelügyelő, osztályvezető a m. kir. Orsz. Közegészségügyi Intézetben.

A „Csendőrségi Lapok” XXVI. évfolyamának 13. számában, vezércikkben és a szerkesztői üzenetek között meleg szavakban emlékszik meg a Zöld Kereszt munkájáról. Jelen közleményünk célja ezt a munkát részletesebben ismertetni a m. kir. csendőrség tagjai számára. A Zöld Kereszt éppen úgy, mint a csendőrség, a falun folytatja munkáját, a legszorosabban beleilleszkedve a falu és tanya életébe. Az említett vezércikk kilátásba helyezi a Zöld Kereszt számára a csendőrök segítségét. Ezt a Zöld Kereszt igaz köszönettel veszi, mert bőséges tapasztalatai vannak arra, hogy a falusi, tanyai nép körében végzett munkája csak akkor lehet igazán eredményes, ha minden hatóság és minden egyén, akinek szívében fekszik a falu sorsának javítása, összefog és egyetértően, egymást segítve végzi ezt a munkát. A Zöld Keresztes egészségvédelem nagyterjedelmű munkáját röviden megvilágítani talán úgy lesz a legegyszerűbb, ha feltesszük az erre vonatkozó legfontosabb kérdéseket és azokra választ adunk.

Mi az egészségvédelem? Röviden: a fertőző és más betegségek megelőzése, az egészségre káros körülményeknek a lehetőségig való kiküszöbölése, mielőbbi orvosi tanács biztosítása. Ezeket a célokat szolgálják a különböző egészségügyi törvények, rendeletek, amelyek — hogy csak néhány példát hozunk fel — szabályozzák pl. az élelmiszerek forgalmát, a bábaügyet, a fertőző betegségek elleni küzdelmet, a temetkezés, hullaszállítás kérdéseit, a himlő elleni és más védőoltások végrehajtását, stb., stb. Ez az egészségvédelem rendészeti része. A betegségek megelőzése tudományának fejlődése nyilvánvalóvá tette, hogy egyedül ez nem elegendő. Az egészségügyi törvények, rendeletek természetüknél fogva nem alkalmasak arra, hogy az egyént tanítsák, szoktassák helyesebb, egészségesebb életmódra, az egészség megóvására. Ki kellett ezért bővíteni az egészségügyi rendszert egészségügyi gondozással. Ez külön, egyénileg foglalkozik az emberrel. Megtanítja pl. az anyát, hogy csecsemője egészségének megtartására hogyan táplálja, öltöztesse azt. Kioktatja a fertőzőképes tüdővészben szenvedőt arra, hogy köpetével mennyire veszélyeztetni családja, embertársai egészségét. Rávezeti az embereket arra, hogy már a megbetegedés első, sokszor jelentéktelennek tartott jeleinél vegyék igénybe az orvost. Az iskolás gyermeknek — egyebek között —, ha kell, szemüveget ír elő, átvizsgálja a gyermekek fogait, kezeli azokat. Tisztaságra, helyes étkezésre, általában minden tekintetben egészséges életmódra tanít. Az egészségügyi gondozást lehet úgy végezni, hogy az csak egyes betegségek elleni küzdelemre irányul (pl. tüdőbeteg, nemibeteg gondozók), vagy csak egyes korcsoportokat vesz gondozásba (pl. anya- és csecsemővédelem), vagy pedig gondozandó egységül a családot tekinti és annak minden korú és nemű tagját egy és ugyanazon szervezet keretein belül gondozza. Az előbbi rendszer a szakgondozást vagy szakvédelmet, az utóbbi az általános egészségvédelmet képviseli.

Mi a Zöld Keresztes egészségvédelem? Általános egészségvédelem, gondozási munkájának alapja a család. A terhesek gondozásba vételével az egyént már születése előtt gondozásba veszi és végigkíséri egész életén.

Villámsujtotta fa — mely egy asszonyt ölt meg — Szilasbalhás határában.

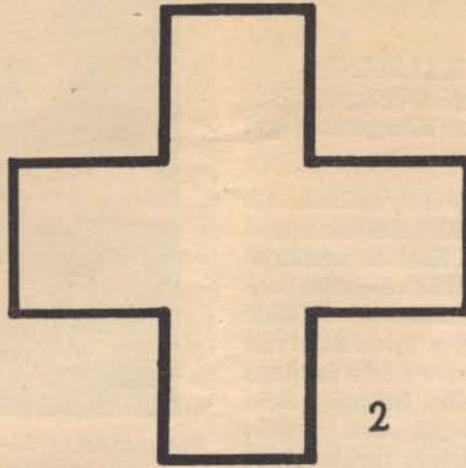
(Sziklás József prbcso. felv.)

Elsősorban arra törekszik, hogy az egészséget a megbetegedéstől megóvja, másodsorban pedig, hogy a megbetegedettnek minél korábban orvosi tanácsot biztosítson. 1926-ban indult meg a Magyarországon addig ismeretlen munka. Mindaddig, amíg szükség volt rendszerének, módszereinek kidolgozására, a munka csak a régebben mintajárásoknak nevezett négy közigazgatási járásban (Gödöllő, Vác, Mezőkövesd, Berettyóújfalú) folyt. Több éve már annak, hogy az itt szerzett tapasztalatok alapján az ország minden részében megindult és folyik a lépésről-lépésre való megszervezés.

Társadalmi munka-e a Zöld Keresztes egészségvédelem? Nem. Hatósági, szakszerű, terv szerint, szakképzett személyzettel végzett munka, amely az egészségügyi közigazgatás szerveivel a legszorosabb kapcsolatban van. A m. kir. belügyminisztériumhoz tartozó m. kir. Országos Közegészségügyi Intézetet bízta meg a kormányhatóság a Zöld Keresztes egészségvédelem szervezésével, irányításával és ellenőrzésével. Az általános egészségvédelem jelvénye az egyformán széles és hosszú szárrakkal bíró — öt négyzetből összetett — zöld kereszt.

Ki végzi a Zöld Keresztes egészségvédelmi munkát? Az orvosi részt a községi vagy körorvos, esetleg a m. kir. tisztiorvos, elvétele magánorvos végzi. Ilyenformán az orvos személyében is hozzákapcsolódik az egészségügyi közigazgatáshoz a Zöld Keresztes egészségvédelem. A községi és körorvost ellenőrző m. kir. tisztiorvos egyúttal ellenőrzője az egészségvédelmi munkának is. A m. kir. tisztifőorvos hivatott irányítani és ellenőrizni a törvényhatóság területén az egészségvédelmet is. A központban, a m. kir. Országos Közegészségügyi Intézetben az ú. n. Külső Munkák Osztályának élén egy m. kir. közegészségügyi főfelügyelő áll, aki az Intézet igazgatója, illetőleg a belügyminisztérium XV. ügyosztályának vezetője alá van rendelve.

Az említett orvosok mellé van beosztva az egészségvédelemnél elengedhetetlenül szükséges védőnői munka végzésére a Zöld Keresztes védőnő. A védőnőket két állami iskola képezi ki hároméves tanfolyamon. Erre a tanfolyamra csak érettségi bizonyítvánnyal, vagy tanítónői oklevéllel lehet felvételt nyerni. Az Intézet védőnői szolgálatra csak okleveles védőnőt alkalmaz. A védőnők szolgálatban mindig egyenruhát viselnek, ami nyáron világoskék mosóanyagból készült ingblúzából és ugyanilyen szoknyából áll. A fekete nyakkendőbe az Iskola színes, zománcos jelvénye van tűzve, az övön zöld ke-

1. A debreceni m. kir. Tisza István-Tudományegyetemi Ápolónő- és Védőnőképző Intézet végzett növendékeinek színes, zománcos jelvénye. A jelvény jobb felső fele világoskék, bal alsó fele sárga, a magyar címer színes, a babér- és tölgyfa-ágak zöldek, a betűk sárgák. — 2. A Zöld Kereszt helyes alakja, — 3. A budapesti m. kir. Állami Ápolónő- és Védőnőképző Intézet végzett növendékeinek színes, zománcos jelvénye. A magyar címer színes, a kereszt zöld, fehér alapon, a körirat piros alapon sárga betűkből áll. Az évszám az iskola megnyitásának éve.

resztes csatt van. A nyári kalap fehér szalma, fekete szalaggal, az egyik oldalán fehér címerpaizs van zöld kereszttel. A téli egyenruha világoskék mosó ingblúz, fekete nyakkendővel, sötétkék posztó szoknya, ugyanilyen hosszú, öves kabát és sötétkék posztó kalap a zöld keresztes címerpaizzsal.

A Zöld Keresztes egészségvédelmi munkát olyan Vörös Keresztes ápolónők is végzik, akik az említett iskolákban védőnői kiképzést nyertek. Ezek Vörös Keresztes egyenruhájukat viselik, amelyet a bal karon egy Zöld Keresztes karszalag egészít ki.

A 213.015/1933. B. M. sz., valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez és a m. kir. rendőrség budapesti és vidéki főkapitányaihoz intézett körrendelet szabályozza a védőnők arcképes személyazonosság igazolványának kérdését. Az igazolványt egyrészt a m. kir. rendőrkapitány, vagy a főszolgabíró, másrészt az Országos Közegészségügyi Intézet igazgatója írja alá és látja el hivatalos pecsétjével. Ez a rendelet egyúttal kimondja azt is, hogy ezen igazolványok tulajdonosait munkájukban támogatni kell.

Hol és hogyan végzi munkáját a Zöld Keresztes egészségvédelem? Három-, öt-, esetleg több ezer lelket számláló, elsősorban falusi és tanyai körzetekben. Az egy orvosból és egy védőnőből álló személyzet által ellátandó körzet nagyságát mindig a helyi viszonyok szabják meg.

Az egészségvédelmi munka alapját a közhírré tett helyen és időben megtartott orvosi tanácsadások és az ezeket követő védőnői családlátogatások képezik. Elv az, hogy minden községben, tanyai központban, amely be van vonva az egészségvédelembe, legyen egy tanácsadó helyiség. Vannak kis falvak, ahol a község háza egyik szobája, a csendőrpihenő, vagy egy egyszerű bérelt szoba a tanácsadó helyiség és vannak a fejlődés magasabb fokán álló egészségvédelmi szolgálatok, ahol külön erre a célra épült, mindgyakrabban iskolai zuhanyfürdővel és kádfürdővel is felszerelt Egészségházakban folyik a tanácsadás. A cél mindig az, hogy minél előbb megkezdjük az orvosi tanácsadásokat, tekintet nélkül a rendelkezésre álló helyiségek egyszerű, szerény mivoltára. Ezeknek kifejlesztése, esetleg Egészségházzá való bővítése, iskolafogászatok munkába állítása, Röntgen és

egyéb készülékek beszerzése és felszerelése mind olyanvalami, amit meg lehet várni akkor, ha az orvos és védőnő már dolgoznak. Arra törekszünk, hogy a legegyszerűbb eszközökkel is a lehető legjobb munkát végezzük. *A tanácsadók mindenki számára nyitva vannak, azok igénybevételéhez semmi néven nevezendő igazolásra, tagsági jegyre, vagy más hasonló írásra szükség nincs.* A védőnő családlátogatási, felvilágosító, tanító munkája egyformán történik meg mindenkinél, mert a Zöld Keresztes egészségvédelem nem egyes osztályokra, egyes betegségekre vagy korcsoportokra terjed ki, hanem a falu minden lakójának egészségét védi, óvja azzal a gondossággal, amelyet kötelességévé tesz a reábizott nagy érték, az emberi élet és egészség. Az egészségvédelmi munka legfontosabb területei a terhes-, anya-, csecsemő- és kisdedgondozás, az óvodás és iskolás gyermekek rendszeres egészségügyi ellenőrzése, a tüdővész és nemibetegségek elleni küzdelem, idült vagy más betegségben szenvedő, otthon fekvő betegek környezetének megtanítása a korszerű betegápolás módjaira. Ezenkívül ott van a Zöld Keresztes egészségvédelem mindenütt, ahol az egészség megtartása, a betegségek megelőzése a feladat. A jótékonyági munkából is kivési a részét. Jótékony egyesületek segélyeinek kiosztásánál, hivatalos inségenyhitő akciók lebonyolításánál javaslatait figyelembe veszik, hiszen a legjobban, a legközvetlenebbül ismeri azokat a viszonyokat, amelyek között az egyes családok élnek.

Mibe kerül a Zöld Keresztes egészségvédelem? Egy-egy egészségvédelmi körzet lakosságánál a fejenkénti és évenkénti összes költségek 48 fillértől 56 fillérig terjednek a körzet nagyságától függően. A költségeket az állam, a törvényhatóság és az érdekelt községek együttesen fedezik. A községeket többnyire olyan tételek terhelik, amelyek jelentékeny részét közpénz kiadás nélkül, természetben tudják adni. Ilyenek pl. a védőnő egy-szoba-konyha-kamrás lakása, a tanácsadó- és esetleg váróhelyiség, az utóbbinak fűtése, világítása és takarítása, időnkénti fuvar a védőnő számára, ha egy körzet több községből áll. Olcsóvá és még a mai korlátolt anyagi lehetőségek mellett is megindíthatóvá teszi az általános egészségvédelmet az is, hogy egy szervezettel egy-egy község összes egészségvédelmi feladatait ellátja.

Szükség van-e a Zöld Keresztes egészségvédelemre? Feleletet erre a kérdésre azok a számok adnak, melyekből megtudjuk, hogy 20 európai állam közül nálunk a legnagyobb a csecsemőhalandóság. Az 1928—32-es évek átlagában 100 éveszülött közül 17.1 halt meg. A tuberkulózisban elhaltak száma is a legmagasabb tuberkulózis halálozást mutató államok közé sorolja Magyarországot. Magas nálunk a hasi hagymáz által okozta halandóság is. Ez olyan betegség, amelyik ott lép fel a legnagyobb számban, ahol a tejet, zöldséget és egyéb élelmiszerféléket tisztátalanul termelik, kezelik, szállítják, ahol a légy ellen semmit sem tesznek, ahol a kifogástalan ivóvíz-szerzésre gondot nem fordítanak, ahol tehát rendetlen, piszkos az ember, a háztáj, a háziállat. Babona, rossz szokások, piszkos sok egyéb betegségnek is okozói, terjesztői. Főlölséges bővebben magyarázni ezek után az egészségvédelem szükségességét. Ha az orvos és védőnő minden csecsemőt, minden gyermekágyas anyát, ha lehet, minden terhest tanácsal látnak el, ha kell, orvosi kezelésbe juttatják, állandóan tanítanak, csak akkor fog az említett arányszám úgy lecsökkenni, ahogyan annak minél előbb meg kell történnie. A tuberkulózisban szenvedő ember elkülönítésével, kioktatásával, kezelésével és ápolásával érhetjük csak el, hogy előbbre kerüljünk a szomorú rangsorban. Ezt is csak az egészségvédelem útján érhetjük el. A hasi hagymáz csak azért emeltük ki például, mert ennek a betegségnek kedvezőtlen arányszámánál már a környezet megjavításával, jó ivóvíz biztosításával, tisztaságra és helyes, egészséges szokásokra való egyéni, állandó oktatással igen jelentős javulást lehet olcsón elérni. Itt megint az állandóan a néppel foglalkozó általános egészségvédelemre van szükség. Az előbb elmondottak természetesen egyéb betegségekre és egészségi ártalmakra is vonatkoznak.

Szükségünk van az általános egészségvédelemre erkölcsi és gazdasági okoknál fogva is. Kötelességünk minden magyar életet már csecsemőkorában megtartani és az étellel való küzdelemre úgy előkészíteni, hogy épen, egészségesen tudja azt végigharcolni. Minden óvodás, iskolás gyermeket úgy kell gondoznunk, hogy abból egészséges, munkabíró, hasznos felnőtt magyar legyen. A felnőtt egészségére ügyelnünk kell, mert a nemzetnek szüksége van mindenki munkájára és szüksége van ép utódokra. Gazdasági okokból is ügyelnünk kell az egészségre. Nálunknál sokkalta gazdagabb államok sem engedhetik meg maguknak azokat a milliós, a nemzet szempontjából haszontalan kiadásokat, amelyeket az egyes családokra, végeredményben pedig a nemzetre rónak a már bekövetkezett, de megelőzhető betegségek gyógyítási költségei, a betegségek következtében elvesztett hasznos munka, az egyén korai halálával elvesző hiábavaló sok kiadás, amely annak az egyénnek születésétől való felnevelésével járt.

Milyen elterjedésű a Zöld Keresztes egészségvédelmi munka? E cikk írásának pillanatában 125 egészségvédelmi körzet 128 védőnővel, 424 községben, illetőleg városban dolgozik, ellátva összesen 1,036.437 lelket. A minden helységben meglévő tanácsadó-helyiségeken kívül 25 egészségház van, ezek közül 15-ben van iskolai zuhanyfürdő.

Milyen, az egészségvédelemmel kapcsolatos munka folyik még az országban a Zöld Kereszt jelvénye alatt? Ide tartozik elsősorban a falusi vízellátás javítását célzó munka, melyet az Országos Közegészségügyi Intézet mérnöki osztálya végez szerte az országban. Évente többszáz kutat építenek és javítanak meg az Intézet szakértői az ország egész területén. A kifogástalanul épített, évente

többször megvizsgált vízü kutak tulajdonosai bizonyos feltevételek betartásánál kútjaikra megkapják a Zöld Kereszt „Jó ivóvíz” felírású táblát.

Időleges nyomorenyhítő és más munkát is végez az Intézet a Zöld Kereszt jelvénye alatt. Ilyen volt pl. ez év tavaszán az ország számos helyén a Zöld Kereszt cukorakció, amely főleg csecsemők és kisgyermekek számára juttatott cukrot, valamint ilyen volt a Zöld Kereszt étkezési akció, amely főleg a Tiszántúl inségusított vidékein folyt több hónapon át.

A fentiekben ismertett munka az, amit a Zöld Kereszt a falu lakosságának érdekében végez. Segítségünkre lehet ebben a csendőr, ha úgy tesz, amint azt a már említett vezércikk ajánlja. Ismétlem, igaz köszönettel vesszük, ha a csendőr is megmagyarázza a falu népének, hogy „erősebb, egészségesebb lesz, ha meghallgatja a Zöld Kereszt embereit”. Ha alkalom van rá, tanítsa, mondja a csendőr is, hogy a Zöld Kereszt tanácsadóban mindenkit szívesen fogadnak, hogy ott az egészségést is örömmel látják azért, hogy megtanítsák arra, miként őrizze meg egészségét. A csendőr, a védőnő, az orvos, a falu népe mind egyformán magyarok, akiknek segíteni kell egymást egymás érdekében és magasabb célok elérésének érdekében.

A Zöld Keresztes egészségvédelmi munkáról bővebb felvilágosítást mindig szívesen ad az Országos Közegészségügyi Intézet igazgatósága, vagy közvetlenül a Külső Munkák osztálya (Budapest, IX., Gyáli-út 4. sz.).

A fényképezésről.

Írta: vitéz KAPOSSY GYULA g. százados.

(Befejező közlemény.)

A másolás.

Azok a bajtársak, kik maguk hívták elő saját felvételeiket, ebben a munkájukban bizonyára sok örömet és szórakozást leltek, dacára annak, hogy csak felvételeik negatív képét látták. Elképzelték, hogy még nagyobb lesz ez az izgalommal vegyes öröm akkor, amikor leselkedve várjuk, hogyan fejlődik ki a valódi képe felvételünknek. Erre a másolások útján nyílik alkalmunk. Előbbit negatív-, utóbbit pozitív eljárásnak nevezzük. Nem ismeretlen ez a két idegen szó bajtársaim előtt, hisz a nyomozó szolgálatban is találkozhatnak vele, mikor ujjlenyomattal a bőrfodrok fordított negatívját kapták, vagy mikor a sárban visszamaradt cipő- (láb) negatív nyomából gipsszel annak pozitív alakját örökítették meg.

A lemezek előhívása után azt látjuk, hogy a lemezre (filmre) felvett kép világos és árnyékos részei a valósággal ellentétesen jelentek meg. A fehérruhás nő feke, míg a mellette álló férfi sötét ruhája a lemezen fehér képet mutatott. De fordítva láttuk olyan értelemben is, hogy a kép réteges (fényérzékeny) oldaláról nézve, a valóságban balról álló férfi képe a lemezen jobboldalról látszott.

Ha azt akarjuk, hogy a lemez fordított képe, fénye és árnyéka a valóságnak megfelelően, a lemezt újból egy fényérzékeny anyagra helyezzük, fény segítségével átvilágítjuk és így már pozitív képet kapunk.

A negatív képeket rendszerint papirosra másoljuk és pedig aszerint, hogy milyen anyagot használunk, hogy ez az anyag milyen eljárást követel, a másolást két csoportba oszthatjuk, úgymint: 1. kimásolás, 2. előhívás.

Bevonulás után ...
(Marton Gyula fhdgy. felv.)

Kimásolásra napfénypapírost használunk. Mint a neve is mutatja, a másolat a nap fénye mellett annak bontó hatása folytán keletkezik. A másolat úgy készül, hogy a negatívot egy, e célra készített másolókeretbe helyezzük, majd ennek réteges oldalára a fényérzékeny papírost annyira odaszorítjuk, hogy az el ne mozdulhasson. A leszorítást a keretbe illő fedéllap végzi, ami viszont felülről két rúgótól kapja a nyomást. A két rúgóra azért van szükség, mert a fedéllap két részre osztva és középen sarokvassal ellátva külön-külön is felnyitható, miáltal mód adódik arra, hogy az egyik oldalt felnyitva, a másolás menetét figyelhetjük anélkül, hogy a papír elmozdulhatna, mert a másik fedélrész azt még mindig szorosan tartja.

Ha filmekről akarunk másolatot készíteni, akkor a film elé egy keretbe illő üveglapot teszünk. Ha a papírlap nincs eléggé leszorítva, életlen, homályos másolatot kapunk, az esetleges elmozdulás pedig azt teljesen tönkreteszti. Ugyancsak javíthatatlan foltokat idéz elő az is, ha a lemez és a papíros nedvességtől össze ragad. Tehát azok tiszta, száraz állapotára nagy súlyt helyezendő.

A napfénypapírok tulajdonsága az, hogy a napfénynél megfeketednek, ezért a másolás alkalmával — ha a fedelet kinyitva ellenőrizzük —, mindjárt a valóságos képet látjuk. A másolást addig folytatjuk, míg a kép tónusával meg vagyunk elégedve. Tekintettel, hogy a további eljárás során a kép kissé halványodni fog, a másolatokat inkább valamivel sötétebbekre készítjük. A másolás után a kép az úgynevezett színező fürdőbe kerül, ahol 5—10 percig marad, ezután pedig következik a fixálás és mosás már ismert eljárása, mert itt is ugyanúgy kell azt végezni, mint a lemezeknél, azzal a különbséggel, hogy a fixirnátrona metálsulfit nem tehető.

Ha a másoláshoz használt papír erősen klórozott, tanácsos a színező fürdő előtt váltott vízben addig mosni, míg a víz tiszta marad, mert enélkül előfordulhat, hogy másolatunk foltos lesz. Hogy a színező fürdőhöz milyen vegyszert használjunk, az teljesen attól függ, hogy a papíros milyen gyártmányú. Legajánlatosabb a papír mellé csomagolt vegyszereket az ott leírt összeállításban használni. Tekintettel arra, hogy a napfénypapírok fényérzékenysége gyenge, azért sokszor — különösen borús téli időben — órák hosszáig készül egy másolat. Ilyenkor több másolókeret használata mellett is lassan haladunk munkánkban, éppen ez a nagy hátránya ezeknek a papírosoknak és emiatt ezt az eljá-

rást már nagyon kevesen választják. Hátrányukkal szemben előnyük az, hogy sötétkamra nélkül is tudunk velük dolgozni.

A pozitív eljárás másik módja az előhívás. Lényegileg az előbbitől annyiban különbözik, hogy a papír a megvilágítás után nem ad látható képet, hanem éppen úgy, mint a lemezeknél, annak külön előhívása és rögzítése válik szükségessé.

Az előhívópapírosok kétfélék, úgymint brómezüst- és gázfénypapírok. Az előbbiek majdnem olyan fényérzékenyek, mint a lemezek, azért ezekkel csak sötét helyiségben pirosfény mellett dolgozhatunk. A gázfénypapírok fényérzékenysége már jóval gyengébb, ezért ezeknek a gyenge gyertyafény sem árt.

Az előhívópapírosok másolása mesterséges fénynél (villany, petróleumlámpa) történik. Megvilágításukra másodpercek elegendők, rövid idő alatt sok másolatot készíthetünk. Ezek a papírok ma már igen tökéletesek, éppen ezért nagyon elterjedtek is, ügyes használatukkal sok esetben a negatívok hibáin is tudunk javítani.

Majdnem minden gyártmányban találunk kemény, közepes és lágyan dolgozó papírokat, melyeknek célszerű használatával a kemény, vagy lágy negatívokról készített másolatok karakterét bizonyos mérvben meg tudjuk változtatni, ami annyit jelent, hogy kemény negatívról lágy papír használatával kevésbé ellentétes, viszont lágy negatívról kemény papír használatával jóval ellentétebb másolatot készíthetünk.

A megvilágítás itt is másolókerettel — úgy mint a napfénypapírosoknál — történik. A lemez réteges oldalához kerül a papír réteges oldala, melyet úgy tudunk felismerni, hogy a papír széle mindig a réteges oldal felé gömbölyödik.

Mint említettem, a másolás alatt a kép nem hagy látható nyomot a papíroson, ezért a másolás menete szemmel ellen sem őrizhető, emiatt könnyen megeshetik, hogy a kép túl- vagy alexponált lesz. Hogy kísérletezéssel sok papírost ne pocsékoljunk, ajánlatos a megvilágítás idejét előbb kis papírcsíkron kipróbálni, később azonban, — feltéve ha ugyanazt az előhívót és papírt használjuk, — olyan gyakorlatra teszünk szert, hogy papírrontásra csak ritkán kerül sor.

A megvilágítás ideje itt is ugyanazoktól a tényezőktől függ, mint a gázfénypapírosoknál. Szabályszerűen fedett lemezek villanyfényvel történő átvilágításához kb. 1—2 másodperc, petróleumlámpa-világításához hozzávetőlegesen 10—15 másodperc szükséges. Hogy a kép megvilágítása egyenletes legyen, a keretet a fényforrástól kb. ½ méter távolságra tartjuk és állandóan mozgassuk.

A megvilágítás után következik a képek előhívása, melyhez ugyanazokat a hívókat használhatjuk, melyeket a lemezeknél használtunk, csak két-háromszoros felhígításban. Hívás előtt tanácsos a papírost vízbe mártani, miáltal azt a hívóoldat egyenletesen éri és kis légbuborékok sem keletkeznek.

A papírhívás tulajdonképpen a fényképező aratása, nekem mindig nagy izgalmat jelent, mikor látom felvételem kibontakozását. A kép teljes kifejlődésére kb. 2—3 perc szükséges. Figyeljünk arra, hogy túl ne hívjuk a képet, mert — ellentétben a lemezekkel — a rögzítés alkalmával még sötétedni fog. Az előhívott kép kb. 10—15 percig marad a rögzítőben, azután egy félóra a mosóba tesszük, majd szárítjuk. A fenti előhívópapírok majdnem minden szaküzletben kaphatók és pedig a lemezek különféle méreteinek megfelelően felszabadulva, vagy íves alakban. Ajánlatos egy és ugyanazon papírosból kemény (Hart), közepes (Normal) és lágyan (Weich)

vitész Kapossy Gyula g. szds. felv.)

dolgozót beszerezni, hogy az a fajta legyen kéznél, amelyik a lemez karakterét tekintve, a legjobban megfelel. Tapasztalatszerzés céljából próbálják meg a bajtársak egy és ugyanezen lemezről mind a három fajta papírossal másolatot készíteni, ezek munkájáról így látnak legtisztább képet és kevés gyakorlattal tudni fogják, hogy melyik negatívhoz melyik papír lesz legalkalmasabb.

A kép külső kiállítása megköveteli, hogy tetszetős legyen. Gondosan elkészített másolat sokkal jobb hatást kelt, mint a rendetlen. Ha íves papírt használunk, a képnek szélét derékszög alakban vágjuk le ollóval. A külső csín megköveteli, hogy a képnek kis fehér széle maradjon. Ezt úgy érhetjük el, ha a lemez és papíros közé egy fekete papírlapból kivágott és kb. $\frac{1}{2}$ cm széles keretet helyezünk. Tekintettel arra, hogy a fekete papír a fényt nem engedi át, a képnek keret által fedett széle fehéren marad. Ha kör-, vagy tojásdad alakú képet akarunk, akkor a fekete papírlapot ilyen alakra vágjuk ki.

Újabban az amatőr fényképezők körében igen felkaptott és valóban igen tetszetős a képek tükörfényesítése. Erre csak fényes papírok alkalmasak, mert a matt (durva felületű) papírokat fényesíteni nem lehet. Az eljárás igen egyszerű! A megszáradt képet kb. egy percre vízbe mártjuk, ha fényes oldala átmedvedett, ezen oldalával üveglapra fektetjük és az e célra szolgáló gummi-hengerrel addig hengereljük, míg úgy a víz, mint a kis légbuborékok az üveg és kép közül teljesen kipréselődnek. Száradás után a kép az üvegről minden segítség nélkül leválik. Ha mégis ráragadna, tegyük ismét vízbe és úgy áztassuk le. Hogy ettől a kellemetlenségtől min-

denkor biztosítsuk magunkat, az üveglapot előzőleg szesz (denaturált) krétaporral tisztítsuk meg, a kép áztatóvizébe pedig néhány csepp glicerint töltünk. Ezzel az eljárással képeink sohse fognak fölragadni és valóban tükörfényesek lesznek.

Bizonyára látták már bajtársaim a hivatásos vagy gyakorlottabb amatőrök fényképei között színes képeket. Minthogy ez sokaknak tetszik és gyakran búsán megfizetnek ilyen képekért, azért ezt az egyszerű színezőeljárást én is ismertetem. Előrebocsátom, hogy csak előhívásos, — tehát brómezüst és gázfénypapírokat — lehet az alábbi eljárással színezn.

Első követelmény, hogy a színezendő kép jól legyen fixálva és még jobban ki legyen mosva. A megszáradt képet egy további színezőfürdőbe kell tenni, melynek összeállítását, — a szerint, hogy milyen színű képet akarunk, — az alábbiakban közlöm:

Barna színezés:

I. Víz	500 kcm.
vörösvérlúgsó	10 gramm.
brómkáli	6 gramm.
II Víz	200 kcm.
kénnátrium	20 gramm.

A tiszta tálba helyezett képre ráöntjük az úgynevezett I. számú fehérítő oldatot. Ha a kép egész halvány színű lesz, mosóba tesszük és kb. 10 percig többször váltott vízben mossuk. Mosás után a II. számú úgynevezett színezőoldatot kb. 20-szoros hígítással (20 kcm. oldathoz 400 kcm. víz) vesszük és abba a képet úgy helyez-

zük el, hogy azt teljesen elfedje. A színezőfürdőben a képet addig tartjuk, amíg az a kívánt mérvben vissza nem nyeri színét, utána alapos mosás és szárítás következik. Minél halványabbra fehéritjük a képet a fehéritőfürdőben, annál sötétebben fog előjönni és minél jobban hígítjuk a színezőoldatot, annál lassabban fejlődik ki abban a kép.

Barna, téglavörös, kék és zöld színeket adnak a következő fürdők:

- A) I. Víz (párolt) 100 kcm.
 Uránitrát 1 gramm.
 II. Víz (párolt) 100 kcm.
 vörösvérűgő 1 gramm.

Az I. és II. számú oldatokból különböző színek előéréséhez az alábbi mennyiségben vegyítünk.

	I.-ből	II.-ből
Sötétbarna színhez	30 kcm.	5 kcm.
Vörösbarna színhez	30 „	10 „
Téglavörös színhez	30 „	30 „
Narancssárga színhez	20 „	30 „

A fenti mennyiségben vegyített oldathoz három-négyszeres vizet és 10 csepp jégecetet adunk.

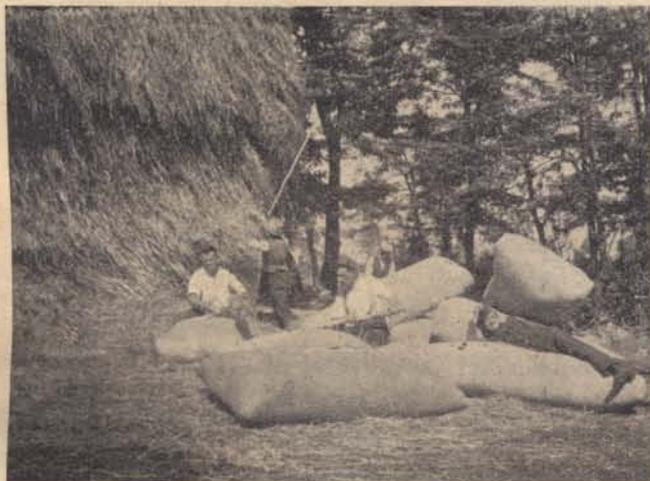
B) Kék színező:

- I. Víz 100 kcm.
 Vörös vérűgő 1 gramm
 II. Víz 100 kcm.
 Citromsavvas vasoxid 1 gramm

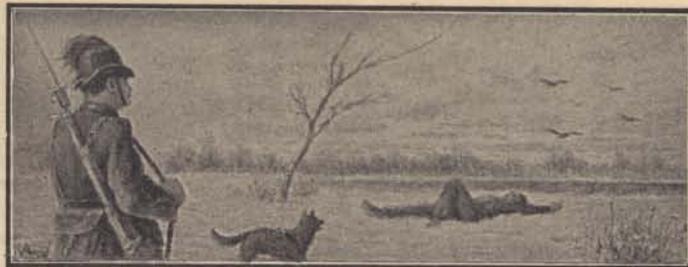
Ugyanúgy, mint az A) oldatnál három-négyszeres vízzel és 10 csepp jégecettel hígítandó.

Ha az A) (I., II.) és B) (I., II.) oldatot egyenlően vegyítjük, zöldszínező fürdőt nyerünk. Az egyikből több vagy kevesebb, világosabb, vagy sötétebb színt ad. Itt felhívom még a figyelmet, hogy a színezőfürdő utáni mosás csak két-három percig tarthat, mert egyébként a színezés rovására megy.

Kedves bajtársak! A fényképező eljárásához szükséges alapismeretek közlését a fentiekkel be is fejeztem és ha csak egynéhányan is eme közleményem hatása alatt kezdtek a fényképezéshez, nem végeztem felesleges munkát. Remélem azonban, hogy többen is lesznek, akik ezzel a nemes és örömteli szórakozással hasznosítják a szabadidejüket és azonfelül ezzel is szolgálják minden csendőr egyetlen célját: a közbiztonságot.

Friss tömés...
 (Bálint Géza örm. — Budapest — felv.)

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

A taktakenézi gyilkosság nyomozása.

írta: KISS MIKLÓS thtts (Debrecen).

(Nyomozták: a báji és polgári őrsök a debreceni nyomozó alosztály támogatásával.)

A báji őrsparancsnokságtól 1934 október 16-án 17 óra 45 perckor, a debreceni nyomozó alosztályhoz a következő távmondattal érkezett:

„A mai napon Taktakenéz községből jelentették távbeszélőn, hogy a Szántó homoka tanya mellett a kukoricásban egy 20—21 évesnek látszó, ismeretlen, iparos kinézésű férfihullát találtak. A hulla körülbelül 2 napos lehet. Bűncselekmény forog fenn. Az ügyészség a boncolást elrendelte. Járőr kivezénylését kérem.”

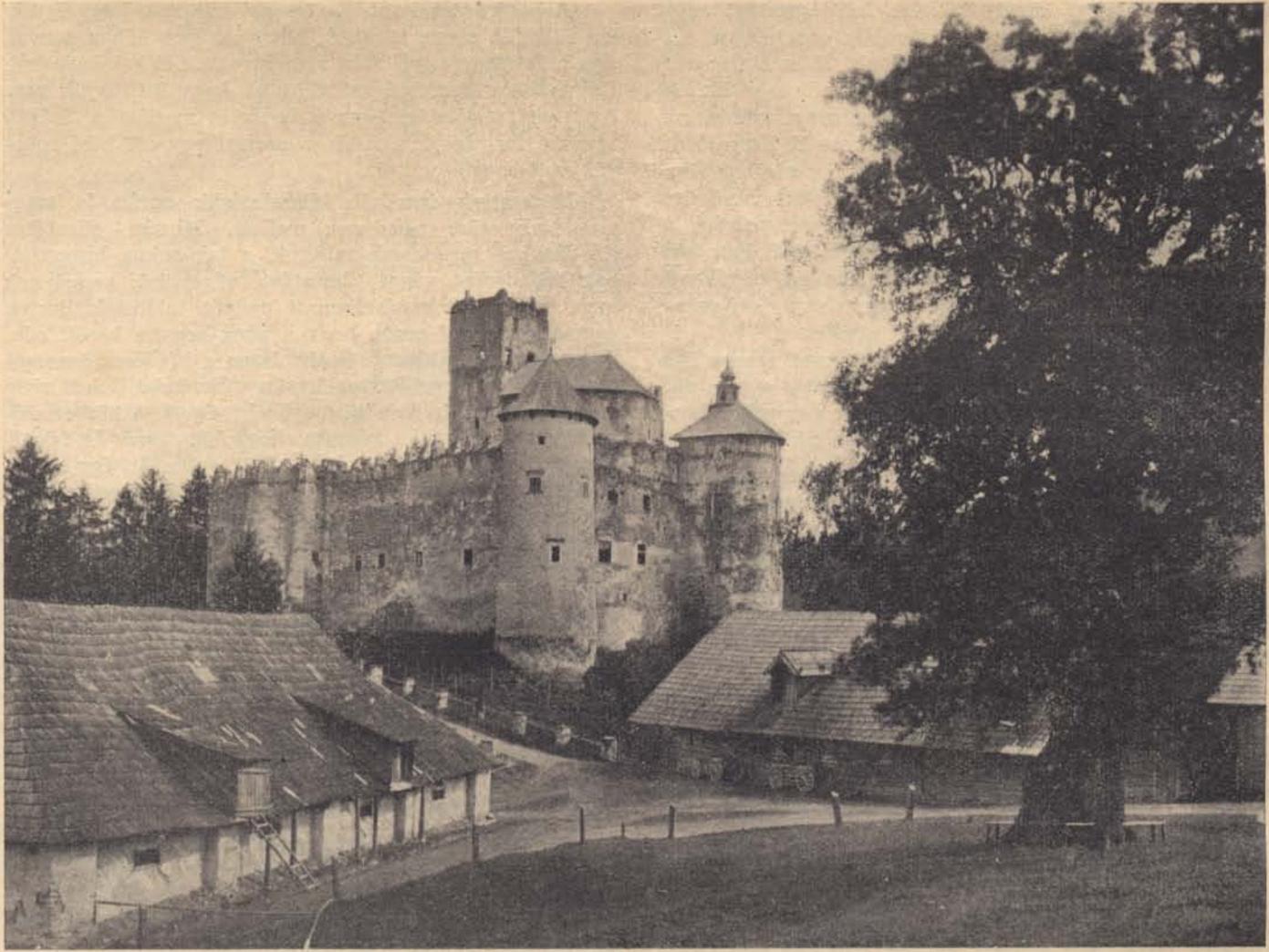
Az alosztályparancsnokság az őrs támogatására, Molnár József őrmesterrel, engem vezényelt ki. A rossz közlekedési viszonyok miatt csak másnap a déli órákban érkeztünk a Szántó homoka tanyára. Megtudtuk, hogy a hullát már behozták a kukoricából s az egyik lakatlan, bezárt helyiségben helyezték el. A nyomozást végző járőr pedig, az előttünk rövid idővel odaérkezett szakasparancsnokkal, a hulla találati helyét ment megtekinteni. Mi is utánuk siettünk és a nyomozást vezető Boldogh József alhadnagy, szakasparancsnoknál jelentkeztünk, aki az eddigi megállapításokról a következőképpen tájékoztatott bennünket:

A hulla Taktakenéz községhez tartozó Szántó homoka tanyától egy kilométerre délnyugatra elterülő kukoricásban, a dűlőúttól 8 méter távolságra, hanyatt feküdt. Lábai egymásra voltak téve, a két keze pedig a feje felett volt összehajtvva. Homlokán tompa tárgytól eredő ütések, míg a bal mellén, a szív tájékán, 8 kés- szúrás nyoma volt látható.

A hulla kabátjának a gallérja és háta kissé véres volt. Az inge, bár a szívtájékon levő szúrások azon keresztül hatoltak az áldozat mellébe, nem volt véres, s a mellen a szúrások körül is csak alig észrevehető vérnyomok voltak láthatók. A hulla alatt sem volt vérnyom. Kabátja és inge a háta alá volt gyűrődve.

Közvetlen a hulla mellett egy 21 centiméter hosszú, 9 milliméter széles, nyitott, véres pengéjű zsebkés, míg a hullától 8 méter távolságra, a kukoricás mellett vezető dűlőúton egy, két darabba tört, 78 centiméter hosszú, 12 centiméter vastag fűzfadarab találtatott.

A hulla körül eltépett papírdarabok voltak szétzórva. A darabokból ítélve az eltépett papír valamilyen igazolvány lehetett.

Amit vissza kell szereznünk: Nedec vára.

A hulla ruhájában, a kabát felső zsebében egy vasöngyujtó, belső zsebében pedig egy borotva, egy darab mosdószappan, egy dohánytartó s egyéb apró tárgyak találtattak.

Úgy látszott, hogy a zsebeket valaki átkutatta. A hulla sapkája vagy kalapja hiányzott s azt sem a helyszín közelében, sem a távolabbi környéken nem lehetett megtalálni. A helyszínen használható lábnyomokat biztosítani nem lehetett, mert azokat részben az akkori esős időjárás, részben pedig a járőr érkezése előtt megjelent kíváncsiskodók megsemmisítették.

A nyomozást abból a feltevésből kiindulva vezettük be, hogy gyilkosság történt. Ezt a hullán talált nagyszámú és súlyos külsérelmi nyomok kétségtelenül igazolták. A helyszín adataiból következtetve azonban az volt a további feltevésünk, hogy a gyilkosságot nem a hulla feltalálási helyén, hanem a kukoricás mellett elhúzódó dűlőút szélén követték el. Ezt a feltevésünket látszott igazolni a vérvom hiánya a hulla alatt, továbbá a hulla fekvési helyzete, különösen pedig a háta alá gyűrődött kabát és ing, amelyek vonszolás mellett bizonyítottak. Vonszolási nyomokat a már említett esős időjárás miatt nem lehetett ugyan teljes határozottsággal megállapítani, de igen alapos megsemmisítéssel arra a meggyőződésre jutottunk, hogy a hullát a dűlőúton talált, két darabba tört fűzfabot helyétől vonszolták be a kukori-

cásba. Elgondolásunk szerint a tettes ott ütötte homlokán áldozatát, miközben a bot kettétört, majd a zsebkéssel többször szíven szúrta. A hullát ezután bevonszolta a kukoricásba, hogy a cselekmény felfedezését megnehezítse. Hogy a gyilkosság valóban a dűlőúton történt, azt igazolni látszott az a — később megtudott — körülmény is, hogy az áldozat sapkáját egyik tanyabeli ember még a gyilkosság felfedezése előtt, a dűlőúton találta meg, de ennek nem tulajdonított jelentőséget. A sapkát magához vette és a nyomozás kezdetén a leletről nem is tett jelentést. Teljesen érthetetlennek látszott előttünk azonban az, hogy sem a hullán, sem a feltalálás, sem az elkövetés helyén nem találtunk vérvomokat. Erre vonatkozólag csak a boncolás megejtése után kaptunk magyarázatot. A törvényszéki orvos véleménye szerint ugyanis a szúrások körül és a fehérneműn azért nem volt vérvom, mert az áldozat először a fejére kapta az ütéseket, öntudatlan állapotba került és hátára esett. A szúrások már öntudatlan állapotában, hanyattfekve érték. Három szúrás a szívbe hatolt, a többi pedig a mellkason áthaladva a szívburok üregeiben végződött, így a vérzés csak befelé történt.

Elsősorban az áldozat kilétének megállapítására törekedtünk, mert ettől reméltünk olyan adatot, amelynek alapján nyomozásunknak határozott irányt adhatunk. Az áldozatnál azonban — miként már említettem is — nem

volt olyan tárgy, amely kilétére felvilágosítást adott volna. A körülötte talált papírdarabok azonban a tettestől vagy az áldozattól származónak látszottak, ezért azokat összeszedtük és gondosan összeillesztettük. Az összerakott papírdarabok egy igazolványt mutattak, amelyet Oros község elöljárósága állított ki Kun József polgári lakos részére. A nyomozás ennek az adatnak alapján azonnal Oros és Polgár községbe terelődött, ahol rövidesen meg is állapítottuk, hogy Kun József polgári lakos, október 12-én reggel azzal távozott el Polgár községből, hogy Taktaharkány községbe, az ott tartózkodó Kun András nevű vak koldushoz megy, hogy neki az általa összegyűjtött könyöradományt átadhassa.

Valószínűnek tartottuk, hogy az áldozat azonos Kun József polgári lakossal, akit ismeretlen tettes a nála volt könyöradományért ölt meg. Hogy erről meggyőződjünk, azonnal Kun Andrásért és hozzátartozóiért küldtünk.

Kun András vak koldus és Gábor nevű testvére rövidesen meg is érkeztek a Szántó homoka tanyára. Utóbbi a hullában Kun József polgári lakost határozottan felismerte. Ezután Kun Andrásról iparkodtunk az áldozat előéletére és életviszonyaira vonatkozólag minél kimerítőbb tájékoztatást nyerni. Nevezettől — ki mint vak koldus, több vármegyére kiterjedő koldulási engedéllyel bírt — megtudtuk, hogy Kun Józsefet 12 évvel ezelőtt, 14 éves korában vette maga mellé vezetőül. Együtt járogattak a Hajdúságban és Nyírségben könyöradományt gyűjteni. Mivel azonban ő koránál fogva már nagyon legyengült s a gyaloglást az utóbbi időben nem bírta, engedélyét Kun Józsefnek adta át, aki azzal egyedül járt tovább az ő részére adományokat gyűjteni. Az adományokat ezután időnként személyesen hozta el hozzá. Elmondta még, hogy Kun nagyon jószívű, megbízható, idegenekkel szemben is bizalmas és közlékeny természetű ember volt, aki a gyűjtött könyöradomány összegét mások előtt nem titkolta, mert rossz akaratú embert senkiben sem látott. Legutóbb 1934 szeptember hó elején indult el a Nyírségbe könyöradományt gyűjteni. Útbaindulásakor abban állapodtak meg, hogy a gyűjtést november 1-re befejezi és akkor őt nem Polgáron, hanem Taktaharkányban lakó testvére lakásán fogja felkeresni, mert ott fog tartózkodni.

Elmondta még Kun András, hogy vezetőjének Tiszadada községben is vannak rokonai s nem tartja kizártnak, hogy ezekhez betért, mielőtt hozzá jött volna. Ebből kifolyólag a Kun József körülményére vonatkozó puhatolást, egyidejűleg a tiszadadai rokonok szerepének tisztázására is kiterjeszteni szándékoztunk annál is inkább, mert a gyilkosság elkövetési helye Tiszadadához alig 2—3 kilométerre fekszik. Mivel azonban az elkövetési helyet Tiszadadától a Tisza választotta el, szükségesnek véltük először mind a tiszadadai, mind a tiszadobi révérszektől érdeklődni, hogy az áldozat a Tiszán mikor kelt át és ez alkalommal ki volt a társaságában. A révérszek semmire sem emlékeztek. Velük szemben nem merült fel gyanús körülmény, így puhatolásunk eredménytelen maradt.

Puhatolás közben egyik járőr arról szerzett tudomást, hogy az áldozat boncolása alkalmával Bartos Jánosné tiszadadai lakos — aki a meggyilkolttal rokonsági viszonyban volt s így azt kétségtelenül ismerte —, a Szántó homoka tanyán tartózkodott és annak ellenére, hogy a hulla kiléte akkor még ismeretlen volt, elhallgatta, hogy az Kun Józseffel azonos. Ez gyanúnak tűnt fel előttünk, ezért Tiszadadára mentünk, hol Bartosnéét és férjét részletes kikérdezés alá vettük.

A kikérdezés során Bartos azt állította, hogy egyetlen fillérjük sincs, továbbá, hogy október hóban sem ő, sem a felesége egyáltalán nem távoztak el a lakásukról. Ugyanakkor Bartosné azt állította, hogy 9 fillérjük van. Azt sem tagadta le, hogy a boncolás napján a Szántó homoka tanyán járt. Állítása szerint egy ott lakó rokonát volt meglátogatni.

Nevezettek ismételt kikérdezésük során is megmaradtak előző előadásuk mellett. Miután ellentétes előadásukat gyanúnak találtuk, a lakásukon bizonyítékok felfedezése végett kutatást végeztünk, amelynek során egyik kávéscsészében 3 pengőt találtunk. Bartos nem akart tudni arról, hogy a pénz hogyan került oda. Bartosné ugyanakkor állította, hogy a kérdéses összeget férjének testvére, Bartos István tiszadadai lakos vitte lakásukra és adta át neki megőrzés végett. A közben előkerült Bartos István tagadta, hogy bátyjának és feleségének megőrzés végett pénzt adott volna át, így a külfönböző, egymással ellentétes előadásukból következtetve valószínűnek tartottuk, hogy részük van Kun József meggyilkolásában és pénzének elrablásában. Ezért mindhármukat őrizetbe vettük és Taktakenéz községbe kísérve, újabb részletes kikérdezésükhöz kezdtünk. Hosszas kikérdezés után a pénz szerepe tisztázódott. Mind Bartos, mind a felesége beismerték, hogy a kérdéses összeget Bartosné a Szántó homoka tanyán árusított zacharinért kapta s a további eljárás és büntetéstől való félelem miatt nem merték a pénz mikénti szerzését beismerni. Miután nevezettek elfogadhatóan tisztázták magukat a súlyos gyanú alól, szabadon bocsátottuk őket s nyomozásunkat más irányba folytattuk.

A Kun József körülményeinek felderítésére — Polgár községbe már előzőleg — kiküldött járőr ugyanis jelentette, hogy Kun József október 11-én délután tért vissza Polgár községbe. Ott elmondta, hogy Oros község elöljárósága, — mert a nála levő engedély nem az ő, hanem Kun András nevére volt kiállítva, — a további könyöradomány gyűjtést vele megszakította és igazolványát elvéve Polgár községbe való visszatérésre utasította. Az elvesztett igazolvány helyett a községi elöljáróság az ő saját nevére kiállított, ideiglenes igazolványt adott. A járőr a községben puhatolva megállapította azt is, hogy Kun József az október 12-re virradó éjszakát Fedor Sándor volt orosz hadifogoly lakásán töltötte s onnan indult el 7—8 óra között egyedül Taktaharkányba, hogy az összegyűjtött 63 pengő könyöradományt Kun András vak koldusnak kézbesíthesse. Azt is hallotta a járőr, hogy Fedor az utóbbi napokon több alkalommal mulatott a kocsmában. Fedorral a járőr nem beszélt, mert a polgári községi elöljáróság fogdájában, kihágás miatt kapott 3—4 napi elzárásbüntetését töltötte.

A felsorolt adatok alapján Boldogh alhadnaggyal Polgár községbe mentünk, hogy Fedor pénzforrását és október 12—14 közötti holtartózkodását megvizsgáljuk. Megérkezésünk alkalmával az illető még mindig a községi fogdában volt lezárva, éppen ezért őt nyugodtan hagyva, a polgári őrs járőrével karöltve megkezdtük ellene az adatgyűjtést, kikérdezve mindazokat, akikről feltehető volt, hogy vele, valamint a két Kunnal kapcsolatban bármilyen adatot tudtak szolgáltatni.

A kikérdezések során Török István polgári vak koldus előadta, hogy október 12-én reggel Kun József el akart vele indulni könyöradományt gyűjteni. Abban állapodtak meg, hogy attól a naptól kezdve Kun az ő vezetője lesz. A megállapodás után azonban, mielőtt útnak indultak volna, Kun átment a közelben lakó Fedor laká-

sába, honnan néhány perc múlva visszatért s ekkor arra kérte őt, hogy a tervezett utat két nappal halasszák el, mert ő előbb Taktaharkányba megy, hogy ott Kun Andrásnak a könyöradományt átadhassa. Ezt meg is engedte s Kun 7—8 óra között valóban elindult Taktaharkányba. Úgy tudja, hogy Fedor aznap távol volt lakásáról. Másnap Fedor őt kocsmába hívta és ott italt fizetett neki. Előtte azt hangoztatta, hogy egyik adása 10 pengőjét megadta és onnan van pénze.

Fedornak ezután még a következő vásárlásait sikerült megállapítani:

Különböző üzletekben:

október 13-án 7 pengőért 3 darab kerékparkereket vásárolt, amelyért 50 pengős bankjeggyel fizetett. Ugyanaznap 3.50 pengőért egy pár Dorkó-cipőt, 3.40 pengőért pedig egy férfi inget vett;

október 14-én 3.60 pengőért vászonneműt, 1.20 pengőért pedig 1 pár férfi kesztyűt;

október 15-én 2.80 pengőért cipőfelsőrészt, 3.60 pengőért ruhaneműt, továbbá

október 16-án 4 pengőért egy barna takarót vásárolt.

Egyik tanu október 14-én Fedor kezében 3 darab 10 pengőst látott. A pénz szerzésére vonatkozólag egyik szavában azt mondta, hogy azt az egri káptalantól kapta, a másik szavában már azt állította, hogy az orosz konzul küldte neki. A felsorolt adatok alapján a nyomatékos gyanunk Fedorra terelődött. Mielőtt azonban a kikérdezéséhez fogtunk volna, szükségesnek tartottuk a felesége kikérdezését is.

Fedornétól megtudtuk, hogy október elején csupán 9 pengővel rendelkeztek. Ezt az összeget október 9-én a férjével együtt Miskolcon elvásárolták. Megtudtuk azt is, hogy férje október 12-én 8 óra tájban azzal távozott el lakásukról, hogy a Folyás-tanyára megy, adósaitól tartozásait megkérni. Az ebédet 14 órára rendelte, de még 19 órára sem tért vissza. Ekkor ő lefeküdt s amikor férje hazatért, már jól ki is aludta magát. Férje sárosan és vizesen tért haza s érdeklődésére haragosan annyit felelt, hogy adósaitól csak 5 pengőt kapott meg. Hogy ez mennyiben felelt meg a valóságnak, azt nem tudja, másnapról kezdve azonban férje több tárgyat vásárolt, közben ivott és állandóan részeg volt.

Amíg fenti adatok beszerzését végeztük, Fedor mit sem sejtve, nyugodtan várta a fogdából való kiszabadulását. Nagyon vigyáztunk, nehogy tudomást szerezzen az ellene irányuló nyomozásról. Október 19-én délután megkezdtük az ő kikérdezését is. A volt orosz hadifogoly gyanútlanul, a felesége előadásával egybehangzóan mondta el a miskolci útjukat. Elmondta, hogy akkor mennyi pénzüik volt és azt mire költötték. Egyben a meghatározottabban állította, hogy október 9-e óta Polgár községet egyáltalán nem hagyta el.

Amikor október 12-ei holtartózkodásának igazolását kértük, alibijét a községben történt lakáskereséssel akarta bizonyítani. Állítását azonban senkivel sem tudta megerősíteni. Ezután az azóta tett vásárlásai után érdeklődtünk tőle. Tagadta, hogy bármit is vásárolt volna. Mikor azonban megállapításainkat elébe tártuk, egy pillanatra zavarba jött, de azután hamar összeszedte magát s azt állította, hogy a pénzt egyik adósától kapta. Kérdésünkre azonban az adóst nem tudta megnevezni. Ezekután kétségtelennek láttuk, hogy a gyilkosságban része van, de kikérdezését ennek ellenére sem erőszakoltuk s anélkül, hogy a gyilkosságról egy szót is szóltunk volna neki, tekintettel a késő esti órára, a kikérdezést abbahagytuk s közöltük vele, hogy reggel folytatjuk.

Úgy gondoltuk, hogy a teljes bizonytalanságban eltöltött éjszaka elegendő lesz arra, hogy magábaszálljon s beismerő vallomást tegyen.

Feltevésünkben nem csalódtunk, mert reggel, midőn a vásárolt tárgyakat felmutattuk előtte s az elhangzott vallomás alapján elébe tártuk, hogy 50 pengőst váltott fel, abbahagyta a tagadást és a következőket adta elő:

Október 12-én virradóra Kun József az ő lakásán aludt. Kun elbeszélte, hogy legutolsó koldulási körútja alkalmával nagyobb összeget gyűjtött össze, amit gazdájának Taktaharkányba kell vinnie. Ő ekkor elhatározta, hogy Kunt a Taktaharkányba vezető útján követni fogja, útközben leüti és tőle a pénzt megszerzi. Reggel korán Kun eltávozott tőle, majd azzal tért vissza, hogy letett tervezett útjáról és Török Istvánnal akar menni könyöradományt gyűjteni. Ekkor, nehogy a terve meghiúsuljon, rábeszélte, hogy csak induljon Taktaharkányba, mert gazdája meg fog rá haragudni. Kun hajlott a szavára s útnak indult Taktaharkányba. Félóra múlva utána ment és a Tiszadob felé vezető úton, az egyedül haladó Kunhoz csatlakozott. Érdeklődésére azt hazudta, hogy ő is Taktaharkányba megy, mert Kun András lakását bérbe akarja venni. Kun József ezt elhitte, így együtt tartottak Tiszadob felé. Tiszadobon az egyik kocsmában megebédeltek, közben ő 3 deciliter bort rendelt, amit közösen fogyasztottak el. Majd a révhez mentek és a Tiszán átvitették magukat. A révész ez alkalommal 8—8 fillért kért tőlük, amelynek kifizetését másnapra ígérték, jelezve, hogy egy vak emberrel fog-nak visszajönni.

Ezután útjukat a Tiszatöltésen folytatták Taktaharkány felé. Közben a töltés mellett szedret szedtek és ettek, mert szomjasok voltak. (Boncolás közben, az áldozat gyomrából valóban szeder került elő.) Majd az erdőszélen egy száraz fűzfadarabot tört és letértek egy dűlő-útra. A nap már leáldozott és sötétedni kezdett, amikor az út mentén elterülő kukoricás mellett leültek pihenni, hol mindketten cigarettára gyújtottak. Ezt a helyzetet látta alkalmassá arra, hogy Kunnal végezzen. Ezért midőn felálltak, hogy tovább menjenek, a nála volt fadarabbal Kunt több ízben homlokra ütötte. Az ütések következtében Kun eszméletlenül összeesett, a fa pedig két darabba tört.

Az eszméletlen Kun Józsefet ezután lábainál fogva a kukoricásba húzta s ott zsebeit átkutatva, egy darab 50 pengőst magához vett. Közben Kun zsebéből kivette zsebkését is és azzal Kunt több ízben mellbeszurta. A zsebek átkutatásakor kezébe került Kun igazolványa is, amit széttépve elszórt. Ezután a hullát otthagya a tiszadadai révén ment át és tért vissza Polgár községbe, hova késő éjjel érkezett meg.

Fedor a beismerés után bizalmi egyének jelenlétében bemutatta a tiszadobi kocsmát, hol annakidején Kunnal ebédelt. Nevezett a korcsmárosné, aki kiszolgáltatta őket, határozottan felismerte. De felismerték az illetőt a tiszadobi révnél levő révészek is. Most már ők is emlékeztek a kompon történt átkelés minden mozzanatára. Fedor ezután a legpontosabban bemutatta a gyilkosság elkövetési helyét és elkövetési módját úgy, hogy az részben feltevésünket, részben pedig az általa előadottakat teljes mértékben alátámasztotta. Ezekután nevezett személyi és tárgyi bizonyítékok alapján a nyiregházai kir. ügyészségnek adtuk át. Az ügyészség gyilkosság miatt vádat is emelt ellene s a nyiregházai kir. törvényszék gyilkosság miatt halálra ítélte. Ezt az ítéletet a debreceni kir. ítélőtábla életfogytiglani fegyházra változtatta át. Az ügy, a főügyészi fellebbezés

folytán, a kir. Kúriához került, hol Fedort jogerősen halálra ítélték.

*

Ha a leírt nyomozást vizsgáljuk, azt látjuk, hogy a legfontosabb kiinduló pont az áldozat kilétének megállapítása volt. Ez különösen ember élete elleni bűncselekménynél fontos, mert határozott irányt szab a nyomozásnak. Ezt a kiinduló pontot a nyomozás a helyszínen talált széjjelszört papírdarabok gondos összeállításának köszönhette. A további útmutatásokat a nyomozás a sértett multjának, viszonyainak és főleg a halálát megelőző idők részletes felderítésének köszönhette.

Igen érdekes, hogy a hulla alatt, sem pedig a gyilkosság elkövetési helyén nem találtak a járőrök véryomot, holott a hullán több, késszúrástól eredő seb látszott. Ez a gyakorlati életben aránylag ritkán fordul elő, ami sokakat okoskodásra s helytelen következtetésekre vezetett volna. Helyes volt tehát, hogy a járőrök mint az egyedül illetékesre, a törvényszéki orvosi véleményre támaszkodtak. Azzal általában számolni kell, hogy a szabadban talált hullák alatt kevés vér van, mert a föld felissza, vagy más külső behatásra (eső, rovarok) eltűnik. Itt a rendkívüliség abban mutatkozott, hogy az ingen sem volt vér, holott azon a késszúrások áthatoltak.

Hihetetlennek tűnik fel, hogy a kompoknál szolgálatot teljesítő révészek egyáltalán nem tudtak a járőröknek adatot szolgáltatni, pedig kétségtelenül megállapítást nyert, hogy mind az áldozatot, mind a tettest ők vitték át és azok vak koldusról beszéltek előttük, sőt adások is maradtak nekik. Mindkét körülmény olyan, amely felhívhatta rájuk a révészek figyelmét. Gyakran előfordul, hogy általános érdeklődésre nemleges válaszokat kapunk, ezért a kikérdezésnél már ismert, határozott adatok felhasználásával a tanu emlékezését alá kell támasztani. Ha itt a járőr az áldozat pontos személyleírását és azt a már ismert körülményt is közölte volna a révészekkel, hogy az áldozat egy vak koldushoz igyekezett, bizonyára rögtön emlékeztek volna rá és így már a nyomozás kezdetén igen értékes adatokat szolgáltatott volna.

A Bartos házaspár szerepe is tanulságos. A bűnügy történetében arra igen sok eset van, hogy nagyobb bűncselekmény gyanújától való szabadulás érdekében a tettes kisebb bűncselekmény elkövetését magára vállalja, de hogy egy jelentéktelen jövedéki kihágásért egy gyilkosság gyanúját vállalja valaki magára, ez ritka s nehezen érthető. A járőr helyesen járt el, hogy az ellentmondó vallomások tisztázása végett a házaspárt ismételtelen, részletesen kikérdezte s ezáltal lehetővé tette szerepüknek tisztázását, mert ha nem fektet ilyen nagy súlyt erre és ellentmondó vallomások után, a gyilkosság gyanúját tárja eléjük, azok valószínűleg megzavarodnak, még nagyobb ellentmondásokba keverednek, ami az egész nyomozásnak helytelen irányba való terelődését eredményezte volna.

Igen helyesen járt el a járőr akkor, midőn Polgár községben a nyomozást nem a gyanúsított kikérdezésével kezdte, hanem részletes adatgyűjtést vezetett be s csak akkor lépett fel a gyanúsítottal szemben, amikor már kétségtelen adatok voltak a birtokában. A beszerzett bizonyítékok birtokában a járőr sorra meg tudta cáfolni a gyanúsított védekező állításait. Ez, valamint a gyanúsítottnak teljes bizonytalanságban való tartása, aránylag rövid idő alatt beismerő vallomást eredményezett.

Alhadnagyi vizsga. Az 1936. évi alhadnagyi vizsgát, mely Szombathelyen az őrsparancsnokképző iskolánál június 29-től július 6-ig tartott, sikeresen letették: a csendőrfelügyelőség állományából: *Tóth-Péli József VI.* tthts., a nyom. oszt. állományából: *Gyarmathy Elek* és *Veres József III.* tthts., az I. ker. állományából: *Arkosi Gyula*, *Csép Sándor*, *Csibý József* tthts.-ek, *Duka Dénes* lov. tthts., *vitéz Farkas István*, *Földvári Leó*, *Gegő Károly* tthts.-ek, *Izsák Dénes* lov. tthts., *Lángi István*, *Mészöly István*, *Németh Antal*, *Pap József I.*, *Szakonyi József* és *Takács János III.* tiszt-helyettesek; a II. ker. állományából: *Almási Sándor*, *Bolla István*, *Horváth Lajos*, *Orbán György* és *Vámosi Dezső* tthts.-ek; a III. ker. állományából: *Fülöp János I.*, *Gálos János*, *Józsa István*, *Kiss József I.*, *Lugosfalvi István*, *Millei István*, *Szegő Miklós*, *Székely János*, *Szita Gyula*, *Tuba Ferenc* és *Urbán Miklós* tthts.-ek; a IV. ker. állományából: *Kiss József VI.*, *Vass Aron* és *Vörös József I.* tthts.-ek; az V. ker. állományából: *Agh Zsigmond*, *Bertók Pál*, *Honi János* tiszt-helyettesek; *Horváth Gábor I.* lov. tthts., *Jenei Péter*, *Nánási Kálmán*, *Szak János* és *Tóth Vince* tthts.-ek; a VI. ker. állományából: *Lászlófi Mihály*, *Nagy Sándor I.*, *Papp László* tthts.-ek; *Sándorfi János* lov. tthts.; *Sellei András*, *Szabó Benjámin*, *Szentimrey József* tthts.-ek és *Ványa Péter* lov. tthts.; a VII. ker. állományából: *Buzás Imre*, *Buzogány Lajos*, *vitéz Dávid András*, *Gay János*, *Homonnai András*, *vitéz Mester Miklós*, *Nyulás István*, *Szakács János II.* és *Szász József* tthts.-ek.

A járőrvezetői tanfolyamok vizsgája. A pestszenterzsébeti járőrvezetői tanfolyamot végzett 38 hallgató vizsgáját *vitéz Doóry László*, a m. kir. csendőrség felügyelője mellé beosztott tábornok elnöklelte alatt június 25-én tartották meg. A vizsgán megjelent *vitéz Sáray Ferenc* alezredes, a budapesti I. kerület parancsnoka és *vitéz Temesváry Endre* őrnagy is. A 38 hallgató közül *János Gyula* (kép), *Tóth Ferenc* és *Lukács Pál* őrmesterek kitűnő, 10 hallgató jeles, 18 jó és 7 elégséges eredménnyel végezte a tanfolyamot.

A budapesti járőrvezetői tanfolyam vizsgája június 26-án zajlott le ugyancsak a fenti vizsgabizottság előtt. A tanfolyam hallgatói közül *Kovács Mihály II.* őrmester kitűnő, 23 hallgató jeles, 14 jó és 2 elégséges eredménnyel vizsgázott.

Lovas tanalosztály vizsgája. — A budapesti 3. lovas tanalosztálynál június 27-én volt a lovas továbbképzésre vezetett legénység vizsgája. A vizsgabizottság elnöke *Huszár Ágoston* alezredes, a budapesti I. kerület beosztott törzstisztje volt. A tanfolyamot sikeresen elvégezte 15 fő. Ebből 3 kitűnő, 8 jeles, 3 jó és 1 megfelelő eredményt ért el. Kitűnők lettek *Báró Dezső*, *Major Sándor* és *Horváth Ferenc I.* őrmesterek.

Jutalmazások. A m. kir. belügyminiszter úr folyó évi évi 130.779/VI—b. 1936. számú rendeletével a külszolgálatot teljesítő csendőrlégénységnek a közbiztonsági szolgálat ellátása és vezetése, valamint a szolgálati lovak jókarbantartása terén kifejtett hasznos és eredményes tevékenységéért a székesfehérvári II. kerület állományában: *Csuti Mihály* és *Szabó Ambrus*, *Velencei Márton*, *Asbóth Imre* alhdgy.-t 65—65 P, *Tóth László*, *Gerencsér István*, *Novák-Kovács Imre*, *Kovács István*, *Bányai József*, *Gáspár József*, *Horváth Ernő*, *Takács János II.*, *Kósa János*, *Molnár István II.*, *Bivó István*, *Rácz József*, *Magasi Péter*, *vitéz Szabó Imre*, *Szalai Sándor IV.*, *Sári Gusztáv*, *Csete Lajos*, *vitéz Kerese János*,

Mészáros István I., Hüvös János, Koppányi Károly és Tóth Dénes thts.-t 50—50 P. — A szombathelyi III. kerület állományában: Tóth Mihály, Varga Pál, Varga József V., Vigh György, vitéz Bőjthe Péter, Szabó Lajos III., Németh Antal alhdgy.-t, Horváth József IV., Bagoly András II. thts.-t 65—65 P, Busa Vendel, Józsa István, Garamvölgyi Ferenc, Urbán Miklós, Krizsbai András, Gálos János, Menyhart Gyula, Ferencz József III., Pintér Sándor, Koltai Jenő, Bebesi László, Nagy István I., Komáromi János, Komlyós János, Gyurka József, Németh János IV., Erdős György, Szalai István thts.-t 50—50 P. — A pécsi IV. kerület állományában: Gáspár Dávid, Szekeres Lajos, Futó István, Kecskés Ferenc alhdgy.-t, Mészáros Lukács thts.-t 65—65 P, Haraszti István alhdgy.-ot, Papp András, Lakatos Károly, Somodi Zsigmond, Gyimesi Imre, Lenti József, Benedek Lajos, Farkas József I., Domonkos Kálmán, Fodor Miklós, Szilágyi István, Gábrriel Gyula thts.-t, Gyovai B. István, Varga József tórm.-t 50—50 P, Szabó János I., Illés István II. thts.-t, Szabados Mihály, Tapodi Antal, Agoston József I. tórm.-t 30—30 P, Halmos János és Bittó Ferenc tórm.-t 20—20 P. — A szegedi V. kerület állományában: Kiss József II., Kiss M. István, vitéz Erdélyi István, Földesi István, Perényi Zsigmond, Szántó János, Brassói János, Bányai József, Kanász István alhdgy.-t 65—65 P, Györfly Gábor, Lakat László, Ujj Sándor, Horváth Gábor, Kelemen Antal, Honi János, Szalkai Imre, Nemeszeghy Pál, Hangódi János, Pulotai Lajos, Bakos Gábor, Telep Ferenc, Pálfi Gergely, Török Sándor, Nagy János II., Sipos Lajos, Farkas Mihály, Cser Mihály, Szabó Lajos I., Faragó Lajos, Szébeni Sándor thts.-t, Kupi Imre tórm.-t 50—50 P, Börscsik János thts.-t, Antal József, Várhalmos György, Nyitrai János, Szamos János, Gáspár Lajos I., Tárnok Sándor, Kövágó Lajos, Zsoldos László, Kovács József I., Kovács Gábor II., Tóth Sándor VIII. tórm.-t, Márkus György thts.-t, Csizmadia István, Magyar Antal, Kiss Dániel őrm.-t 30—30 P, Csik Ferenc thts.-t, Tóth Ferenc II. tórm.-t és Kiss Sándor őrm.-t 20—20 pengő pénzjutalomban részesítette.

Őszi üdülés. Több oldalról érdeklődtek nálunk, hogy szeptemberben üzemben lesz-e a balatonfüredi és a hévízi gyógyház. Itt adjuk meg a választ, hogy igen, ha lesz elég jelentkező. S ha már kérdeztek bennünket, akkor azt is megírjuk, hogy különösen Balatonfüreden legszebb a szeptember. Aki igazán csendben akar pihenni, gyógyulni, válassza a szeptembert, mert a divatos nyaralószállók közönsége akkor már a fővárosban van. Nincs úgynevezett flanc és nincs lárma, ami aztán a mi különben is csendes gyógyházainkat még barátságosabbá teszi. Aki tehát nyáron nem mehetett szabadságra, vagy nem kapott helyet a gyógyházainkban, szeptemberben bőségesen kárpótolhatja magát pihenés dolgában.

Vitéz Ridegh Rajmond és Olchváry-Milvius Attila őrnagyok: Bűnügyi Nyomozástan c. könyvének az I. kötete augusztus első napjaiban jelenik meg. A szerzők évek sorát szentelték annak, hogy széleskörű, alapos kriminalisztikai tudást gyűjtsenek részint a kül- és bel-földi szakirodalom, részint a hazai bűnügyi viszonyok adatainak a tanulmányozása révén. Tiszteletreméltó önfegyelemmel várták meg azt az időt, amikor ez a hosszszantartó, szüntelen kutatás önálló tudássá érett bennük s csak akkor fogtak neki a könyv megírásának, amikor ennek a szilárd tudásnak a birtokában érezték magukat. Megnyugtató, hogy ennek a számunkra fontos könyvnek a megírásánál a szerzők nem estek a mohóság hibájába, nem akartak hónapok alatt forrásmunkák tömegéből kiollózni és összetákolni valami könyvfélét, hanem a maguk egyéni szellemi erejével alapozták meg munkájukat. Eredménye ennek az, hogy a belügyminiszter úr a könyvet 50.609/eln. VI. c. 1936. sz. rendeletével a csendőrség részére tansegédletként rendszeresítette. Ez azt jelenti, hogy végre megvan a csendőrség régen várt korszerű nyomozási tankönyve. Mert régen várunk és nélkülözünk egy ilyen könyvet mindannyian, akik tisztában vagyunk azzal, hogy a nyomozáshoz nem elég az úgynevezett józan „paraszti” ész. Túl

vagyunk már ezen az elméleten s tudjuk, hogy a nyomozás is tudomány, amelynek megvannak az alapelemei, megvannak a fokozottabb színvonalú tudnivalói és megvannak a legmagasabb régiói csak úgy, mint minden más tudományagnak. Megbukott álláspont ma már, hogy a nyomozáshoz elegendő a született ösztön. Elegendő csak a mi szerény nyomozási rovatunkat egy évfolyamon átlapozni, hogy meggyőződjünk róla: a nyomozásnak határozott tárgyi, lélektani és technikai ismeretei vannak, amelyekkel senki sem születik, hanem amelyeket éppen úgy meg kell tanulni, mint a Szut-ot, meg a Btkv-et. A tanuláshoz azonban tankönyv is kell s most azt mondhatjuk, hogy ezen a téren is olyan segédlethez jutott a csendőrség, amelyet a magyar könyvpiacra másikat hiába keresnénk. A könyv természetesen elsősorban a csendőrség szakoktatására készült, de hasznát vehetik bírák, ügyészek, rendőrök, bűnügyi védők is. Nemcsak az oktatásban hasznos a munka, hanem a nyomozás munkája közben gyakorlati tanácsadóként is támogatja a csendőrt. Eltekintve azután a *Bűnügyi nyomozástan* gyakorlati értékétől, joggal lehetünk büszkék arra, hogy a csendőr tisztakarrierje szellemi felkészültsége a testület minden igényét ki tudja elégíteni. Senki nem kételkedhetik abban, hogy a szakirodalmat az eredményes, haladó munka nem nélkülözheti, a csendőrség jelene és jövője sem. A *Bűnügyi nyomozástan* megjelenése pedig a csendőr-szakirodalomnak igen jelentős, biztató eredménye és állomása.

Első kötete kb. 700 nagyalakú-oldal terjedelemben, számos ábrával, elsőrendű nyomdai kivitelben jelenik meg a *Hornyánszky Viktor Rt. könyvnyomdáiban*. Megrendelhető az említett nyomdánál fűzve 13.—, kötve 14.— P áron, a csomagolásra és postai szállításra ezenfelül 60 fillért kell számítani. A csendőrség tagjai augusztus 1-től négy havi részletre is megrendelhetik, a 60 fillér postai költséget az első részlettel kell befizetni. A megrendelt könyvhöz a nyomda csekklapot mellékel. Postatakarépképzőtári csekkszámla: 9442 sz. Az I. kötet tartalommutatója:

Bevezető. A bűnözés tana (kriminológia) és segédtudományai. *Első rész.* A nyomozás módszertana. I. Fejezet. A nyomozás fogalma és feladatai. II. Fejezet. Az adatokkal járó munka. A) Az adatok fogalma és az adatok felosztása. B) Az adatok felkutatása és összegyűjtése. C) Az adatok vizsgálata, bírálata és rendezése. D) Az adatok összefüggésének vizsgálata. E) Következtetés az adatokból. F) A feltevések. III. Fejezet. A tettes nyomozása. A) Gyanúsítható személy kikutatása. (Tettenérés, önvád, feljelentés, ismeretlen tettes esetén követendő eljárás. Az alibiigazolás.) B) A megszőkött tettes üldözése és kézrekerítése. (Az üldözési intézkedések. Az üldözésben való közreműködésre felszólított örs teendői. Tennivalók az elfogás után. A rádió a közbiztonsági szolgálatban. A sajtó szerepe a nyomozásnál.) VI. Fejezet. A bizonyítás elmélete. *Második rész.* Az adatgyűjtés eszközeinek tana. I. Fejezet. A személyazonosító eljárások. (A személyleírás, az arckép, a testmérés, az ujjnyomatrendszer, a személyazonosítás tanukkal.) II. Fejezet. A személyi jellegű adatok megszerzése. A) A személyi jellegű adatok bírálata és értékelése. (A valóság lélektana, különleges tényezők befolyása a valómásra.) B) A nyomozásnál szereplő személyek. (A csendőr, a sértett és a feljelentő, a tanu lélektana, a tanukikérdezés technikája. A gyanúsított lélektana és kikérdezésének technikája.) C) A vallomás rögzítése. III. Fejezet. A szakértők. (Az orvos, a vegyész, a mikroszkopus,

a fizikus, a fényképész, az írás-, a fegyver- és az egyéb szakértők.) IV. Fejezet. A helyszíni szemle. A) A nyomtan. (A lábnyomok, állatok, járóművek nyomai, lövési-, vér-, fog-, köröm-, eszköznyomok, hajszálak, szőrök, fonalak, emberi váladékok, anyagnyomok, írások. Bűnjelek kezelése és csomagolása.) B) A helyszínelés munkája. C) A helyszíni állapot rögzítése. (Helyszínrajz, helyszíni fényképezés, helyszínelírás.) V. Fejezet. A házkutatás. VI. Fejezet. A személmotozás. VII. Fejezet. A megfigyelés. VIII. Fejezet. A tárgyak őrizetbevétele. (Bűnjelek leírása és azonosítása.)

A II-ik kötet előreláthatóan 1937 elején fog megjelenni.

Gyakorlati tanácsadó a közgazdálkodások, közétkezések és családi háztartások okszerű vezetéséhez. Ismeretést adunk a Zöld Kereszt-mozgalomról, amelynek egyik legfontosabb feladatköre: megtanítani a nép legszélesebb rétegeit is az olcsó és mégis tápláló, egészséges étkezésre. Legfőbb ideje tehát, hogy a csendőr-konyhák is megismerjék a korszerű gazdálkodás és táplálkozás tudnivalóit. A csendőr az őrzőjártatokban egyoldalúan, mondhatnók: szükségszerűen táplálkozik, számára tehát kétszeresen fontos, hogy legalább az otthoni táplálkozása olyan legyen, ami a korszerű követelményeknek megfelel. Egyik legfontosabb alapja ez annak, hogy a szervezet munkabírását és életképességét meghosszabbítsuk és megelőzzük azokat a betegségeket, amelyek a helytelen táplálkozás miatt aránylag fiatalon kórházakba és nyugdíjba kényszerítik a csendőrt. A jóllakás és helyes táplálkozás között ugyanis igen nagy a különbség s a tudomány ma már ismeri ennek az eddig elhanyagolt kérdésnek minden csínját-binját. Ilyen könyv kiadását tervezi a szerkesztőség, amely felölelné a közgazdálkodások, közétkezések és egy átlagos családi háztartás gazdaságos és okszerű vezetéséhez szükséges pénz- és anyagszámvevést, a heti étrend egészség, táplálékérték stb. szempontjából való összeállítását, fontosabb ételek gazdaságos, ízletes és tápláló elkészítésének, valamint az élelmiszerek eltartásának és téli eltevésének a módját, a kertművelés alapismereteit, háziállatok tenyésztését és termékeik felhasználását, a háziállatok, konyhakerti vetemények és gyümölcsfák betegségeit és az ellenük való védekezést stb. Köszönettel vennők, ha az

érdeklődők megírnák, milyen irányú tudnivalókat volna még célszerű a „Gyakorlati Tanácsadó”-ba felvenni. A könyv — a megrendelések számától függően — előreláthatólag 4—5 pengőbe kerülne. Mielőtt azonban a könyv kiadásához az engedélyt kikérjük, tudnunk kell, hány példány megrendelésére számíthatunk. A fent megadott irányára vonatkozó, kötelező jellegű, vissza nem vonható megrendeléseket folyó évi szeptember 1-ig kérjük szerkesztőségünkhöz beküldeni.

Pályázat az 1936—37. évi idényben megtartandó katonai tárgyú tudományos és ismeretterjesztő előadásokra. A tudományos bizottság az 1936—37. évben 6 katonai vonatkozású előadásnak a megtartását vette tervbe. Ezekből 2—3 előadás tárgya szabadon választható, míg 3—4 előadás kötött tárgyú. Utóbbiakra az egyesület választja ki az előadókat és kéri fel az előadás megtartására. A szabadon választott tárgyú előadások megtartására pályázók legkésőbb szeptember hó 1-ig jelentsék be az egyesület elnökségének szándékukat és csatolják a kidolgozott előadás két gépirásos példányát. Az előadás a képek vetítésével együtt *legfeljebb egy órát* vehet igénybe. (Tapasztalat szerint 22 gépirásos oldalt.) A beérkezett munkák felett — a bírálóbizottság javaslata alapján — a tudományos bizottság dönt és kijelöli az előadandó pályaműveket. A döntés eredményéről minden pályázó értesítést kap. Az előadott pályaművek szerzői 120 pengő jutalomban részesülnek. A jutalomban részesülő (tehát előadásra kerülő) pályaműveket az egyesületnek jogában áll tulajdonába átvenni, mely esetben ezek nyomtatásban csak akkor közölhetők, ha az egyesület elnöksége erre engedélyt ad. Az elnökség az előadásra kerülő pályaművekre nézve fenntartja magának azt a jogot, hogy a pályaműveket előadás céljára a vidéki honvéd állomásparancsnokságoknak rendelkezésére bocsáthassa. Kívánatos, hogy ebben az esetben is a szerzők maguk legyenek az előadók. Ebből származó költségeiket az Országos Tiszti Kaszinó megtéríti. Az előadáshoz szükséges diaposzítíveket — a szerzővel való előzetes megbeszélés alapján — az OTK elnöksége fogja elkészíttetni. Ha ezek már a szerző birtokában volnának, úgy a számlákkal igazolt készkiadásokat az egyesület megtéríti. A pályázók munkáikat nyíltan — nevük és lakcímük feltüntetésével — vagy jelíges levél csatolása mellett küldhetik be.

Fegyverhasználat. A császári őrs állományaiba tartozó *Nemes József I.* tthts. őrsparancsnok, *Németh Károly* tőrm. és *Mogyorósy János* cső.-ből állott járőrt június 29-én fél 24 órakor *Pánczél József* és *Pánczél Mihály* császári lakosok Császár községben megtámadták. A két Pánczél ellen a járőr szuronyt használt, mindkét támadó súlyos sérülést szenvedett.

KÖRNYEBÁNYÁN

Környe községtől 3 kilométerre 1 és 2 szobás téglából épült kertes házrészek villanyvilágítással,

6 évi kamatmentes részletre eladók!

Három havi részlet lefizetése után birtokba vehetők!

Ugyanott 600 öles telkek több évi részletre!

Érdeklődni

Magyar Tisztviselők Takarékpénztára rt.-nál

Bpest, IX., Mester-u. 15. Tel.: 1-448-47.

**HÁLÓK
EBÉDLŐK
ÚRISZOBÁK**

**KOMBINÁLT
BERENDEZÉSEK**

BUDAPESTI BUTORSZALON K.F.T.

BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 21. SZ.

Nagy választék. Kedvező részletfizetésre!

Képviseletünk rajzokat meghívásra díjmentesen bemutatja.

Nedves falak szárazzá tételéhez

„SANIT” HABARCSTÖMITŐ

POSNANSKY ÉS STRELITZ RT.

Budapest, V. Zsitvay Leó utca 13. Tel.: 1-228-29, 1-282-85

Őn által megszabott időre terjedő előlegnélküli hitel a m. kir. csendőrség m. t. tagjai részére.

Bútorok, szőnyeg, mattracok és sodronyok, szőnyeg-árak, futó- és ebédlőszőnyegek, díszlámpák és az összes vászonárak, aroszok, ágyneműdamszok.

Vidékre árajánlatot mintákkal küldünk.

Lakásberendező vállalat, VI. Andrásy út 66

dett. Nemes thts. késszúrástól könnyebben megsérült. A támadókat az őrs elfogta.

Alkohol. Az enyingi őrs állományába tartozó *Körös István* törm. június 27-én 16 óraker őrparancsnokától a községbe kimenőt kapott és 20 óra 45 percker leittasodva tért vissza a laktanyába. *Körös* törm.-el távozása előtt őrparancsnoka közölte, hogy 20 óraker járőrszolgálatba indul. Mivel leittasodása által a szolgálatteljesítésre képtelenné tette magát, az enyingi szakaszparancsnok június 27-én 22 óraker elfogta és a veszprémi osztályparancsnokságnak átadta.

Csendőrsikerek a helyőrségi versenyeken. A budapesti vegyesdandár sportversenyének keretében június 25-én megtartott Szent György díjlovaglás-versenyszámban a budapesti 3. lovas tanalosztály állományába tartozó *vitéz Biró József* százados „Kont” nevű szolgálati lován nyolc induló közül második helyezést ért el. — A szegedi vegyesdandár sportversenyen a tiszti-hadipuska céllövő-versenyben *Benedek Géza* főhadnagy második helyezést ért el. — Legénységi hadipuskalövésben 3. *Szalai János* próbacsendőr; 100 méteres síkfutásban 2. *Tóth László* próbacsendőr; Magasugrásban 1. *Osztopányi János* csendőr; Súlydobásban 1. *Osztopányi János* csendőr; 3. *Tóth László* próbacsendőr; 4×400 méteres stafétafutásban a makói gyalog tanalosztály csapata 1. helyezést ért el. — A nyiregyházi helyőrségi versenyen a csendőrség az alábbi eredményt érte el: Tisztek: A hadipuskalövésben 1. *Ferenczy Endre* százados, 3. *Várbiró György* főhadnagy. Hadipisztolylövésben 1. *Csürös Gyula* ny. őrnagy, 2. *Várbiró György* főhadnagy, 3. *Ferenczy Endre* százados. Olimpiai pisztolylövésben 1. *Várbiró György* főhadnagy, 2. *Ferenczy Endre* százados, 4. *Csürös Gyula* ny. őrnagy. Kisöbű puskalövésben 3. *Várbiró György* főhadnagy. Kisöbű pisztolylövésben 1. *Csürös Gyula* ny. őrnagy, 2. *Várbiró György* főhadnagy. — Legénység: Altiszti csoportban a hadipuskalövésben 3. és hadipisztolylövésben 2. *Tamáty István* tiszthelyettes. — A hivatásos tisztesi csoportban hadipuskalövésben 1. *Miszi Lajos* próbacsendőr, 2. *Papp János* próbacsendőr. Hadipisztolylövésben 4. *Nyiri Sándor* próbacsendőr. — Távolográsban 1. *Hugai István* próbacsendőr és a 4×400 méteres stafétafutásban 1. a *Hugai István*, *Bujdosó Antal* és *Biró Imre* próbacsendőrökből álló csapat. — A miskolci vegyesdandár sportversenyén elért csendőrtiszti eredmények: A hadipuskalövésben 1. *Hernády Sándor* százados, Hadipisztolylövésben 1. *Hernády Sándor* százados, 2. *Zsidedh Ferenc* százados, 3. *Kovács István* főhadnagy. Kisöbű pisztolylövésben 1. *Hernády Sándor* százados. Olimpiai pisztolylövésben 1. *Hernády Sándor* százados, 2. *Zsidedh Ferenc* százados, 3. *Kovács István* főhadnagy. Legénységi eredmények: A hadipuskalövésben 1. *Rác János*, 2. *Nyilasi Béla* csendőrök. Hadipisztolylövésben 1. *Nyilasi Béla*, 2. *Rác János* csendőrök. Altiszti kisöbű puskalövésben 1. *Rác János* csendőr. 100 méteres síkfutásban 1. *Varga Lajos* csendőr, 2. *Gulyás Márton*, 3. *Kecskés Béla* próbacsendőrök. 800 méteres síkfutásban 1. *Nyilasi Béla* csendőr. A 4×400 méteres stafétafutásban *Balázs Sándor*, *Tóth Imre*, *Kerékgyártó József* és *Nyilasi Béla* csendőrök csapata. Távolográsban 1. *Nyilasi Béla*, 2. *Bakos János* csendőrök. Magasugrásban 1. *Nyilasi Béla*, 2. *Bakos János* csendőrök. Súlydobásban 1. *Szabó Ferenc* csendőr, 2. *Szabó András* próbacsendőr. A nehézsúlyú birkozáásban 1. *Zalán János* csendőr.

Csendőrségi Közlöny 13. szám, 1936. évi VIII. törvény-cikk rendőrlégénységi és csendőrlégénységi betegségleyezési alap létesítéséről. Személyes ügyek: Miniszteri rendeletek. Odaitéltetett a III. osztályú tiszti szolgálati jel: *Zsidedh Ferenc*, *vitéz Kiss László*, *Benedek Mihály*, *Bálint József* és *Fekete László* szds.-nak. — Állandó nyugállományba helyez-

tettek: *Bognár József* miskolci VII., *Györgypál Albert* szegedi V. kerületbeli alhdgy.-ok, *Jenőfi Imre*, *vitéz Juhász Gyula*, *Kövári István* budapesti I., *Nagy-Mélykúti Vince*, *Olácsi István* szegedi V., *Mátrai Mihály* debreceni VI., *Mészáros János*, *Varga Vencel* miskolci VII. kerületbeli thts.-ek, *Sipos Mihály* szegedi V. kerületbeli szv. thts., *Fenekes István* szombathelyi III. és *Agoston János* miskolci VII. kerületbeli várakozási illetményekkel szabadságolt thts.-ek. — Névváltoztatások: *Helli József* prb. cső. családi nevét „*Hernád*”-ra, *Szlovák István* prb. cső. „*Vereckei*”-re változtatta belügyminiszteri engedéllyel. — Szabályrendeletek: Csendőrség elhelyezési kimutatásának helyesbítése. — Csendőrlégénységi Ellátásban Részesülők Betegségélyző Alapja (CSERBA) végrehajtási utasításával kapcsolatos intézkedés. Csendőrségi diszlovagló nadrág leírása. Motoros állományú csendőrlégénység részére lovaglónadrág rendszeresítése. Puskacserre eseteinek bejelentése. Csendőrségi nyugdíjárulék alap 1934/35. évi zárszámadása. A Zala vármegyébe kebelezett Letenye és Egyeduta egyesített községek végleges neve *Letenye*. A Vas vármegyébe kebelezett Salfa és Köveskút egyesített községek végleges neve *Salköveskút*. A Szatmár—Ugocsa—Bereg megyékbe kebelezett *Nyírvasvári* községhez tartozó Mandel-tag lakott hely neve *Máriamajor*. A csendőrségi közbiztonsági szolgálatot érintő törvények és rendeletek kivonatos gyűjteményének kiegészítésére szolgáló mellékletek. Pályázati hirdmény a m. kir. rendőrség, valamint a belügyminisztérium és annak alárendelt intézetek személyzeti állományában betöltés alá kerülő kezelői, hivatali segéd-tiszti és II. osztályú hivatali altiszti, a m. kir. pénzügyminisztériumban megüresedett II. osztályú altiszti állásokra.

Csendőrségi tollforgót árusít, köt, javít Várfai (Vláhina) Mihály ny. szakaszaltiszt, Budafok, Pozsonyi-út 29., *Dél József* ny. thts, Budapest, VII., Amerikai-út 74. szám, *Fekete Imre* ny. törzsörmester, Új-Hatvan, Toldi-utca 2. Árak és munkadíjak; szép, új dísztoll, válogatott tollból 10 P, szolgálati tollforgó nagyság szerint 5—6 P, régi toll átkötése 1 P, pótlással 2 P, beküldött új toll vágása és megkötése pótlás nélkül 3 P, pótlással 3 P 50 fillér. A postaköltséget a megrendelő viseli. — *Papp Ferenc* ny. törzsörmester (Hajduböszörmény, Szilágyi Erzsébet-körút 35.) kappanfarokból különleges gondnal készült tollforgókat 30, 25 és 20 P-ért árusít. Megtekintésre vételkötelezettség nélkül küld tollforgót, az esetleges visszaküldés postai költségét azonban az érdeklődőknek kell viselniük.

SZEMÉLYI HÍREK.

Házasságot kötöttek a pécsi IV. kerületben: *Keszthelyi Domokos* törm. *Englert Teréziával* Sárpiliszen; a szegedi V. kerületben: *Kupi Imre* törm. *Bombicz Irénnel* Budatétényben, *Biró Balázs* törm. *Bozó Erzsébettel* Csanyteleken.

Családi hírek. *Született: Császár Lajos* pécsi IV. kerületbeli törm.-nek *Klára Verona* nevű leánya.

Halálozás. *Schwartz Mózes* ny. tiszthelyettes 76 éves korában elhunyt, július 3-án temették el a budapesti Gyáli-uti helyőrségi kórház kápolnájából. Erdély volt a szűkebb hazája, ott szolgálta majd az egész csendőrségi szolgálatát is. Félévszázadon át — még nyugállományba vonulása után is — hűséges, derék tagja volt testületünknek, néhány éven át a *Csendőrségi Lapok* szerkesztőségében is végzett segédmunkási teendőket. Mintaképe volt a kötelességtudásnak mind szolgálatban, mind a magánéletben. Sok súlyos csapás érte évek hosszú során át, de vitte a sorsát hangtalan megadással és lankadatlan hittel, küzdőerővel. Példás családfő volt, de példás volt az élete mindenképpen. Megőrizzük kegyeletes bajtársi emlékezetünkben.

A legnagyobb csendőrségi szolgálati könyv-, nyomtatvány-, írószer- és felszerelési cikkek raktára:

PALLADIS RT.

BUDAPEST, V., AKADÉMIA-UTCA 20. SZÁM.

A csendőrséget érdeklő új cikkek forgalombahozatalát külön körlevelekkel hirdetjük.

Olvassa el, mielőtt ír nekünk!

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kéziratos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. A közlemények fogalmazási átciszolásának és ha szükséges, tartalmi módosításának, valamint a törlés és kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak. Aki azt akarja, hogy közleményét változtatás nélkül közöljük, írja rá a kézirat oldalára piros írónal: „Szó szerinti közlését kérem!” A kéziratot kérjük a papírnak csak egyik oldalára, félhasábosan, írógéppel kettes sortávolságra, kézírással pedig jól olvashatóan és nem túlsűrű sorokban írni. Olvashatatlan kézírással nem foglalkozunk. A kéziratokban semmiféle rövidítést nem szabad használni. Kéziratot csak akkor küldünk vissza, ha a szerző megcímezett és válasz-bélyeggel ellátott borítékot mellékel. Kéziratok sorsáról szerkesztői üzenetben adunk választ. Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének írásbeli nyilatkozatát, hogy a felvételnek a szokásos tiszteletdíj ellenében való közléséhez hozzájárul. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük, de tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnyomatni. A nyomdai korrektúrákat mi végezzük, korrektúralevonatot csak kivételes esetben adunk. Szerzőink különnyomataikat közvetlenül a Stádium-nyomda igazgatóságától (Bpest, VIII., József-körút 5.) szíveskedjenek megrendelni, amely azt velünk kötött szerződésének árszabása szerint köteles elkészíteni. Minden hozzánk intézett levélre válaszolunk, de csak szerkesztői üzenetben; magánleveleket akkor sem írunk, ha a beküldő válasz-bélyegyet mellékel. Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Névtelen levélre nem válaszolunk. Hozzánk intézett levelet szolgálati útra nem terelünk, azok tartalma vagy beküldőik kiléte felől senkinek sem adunk felvilágosítást. Jelégül legcélszerűbb kisebb helység nevét vagy ötjegyű számot választani. Annak, aki jelégét nem jelöl meg, nevének kezdőbetűi és állomáshelye alatt válaszolunk. Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőrllekszikon”-rovatban válaszolunk. Előfizetést csak a csendőrség, honvédség és az állami rendőrség, továbbá a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugdíjas tagjaitól fogadunk el, másától nem. A csendőr-

ség tényleges és nyugdíjas tagjaitól legénységnyi egyénei az előfizetési díj felét fizetik. Előfizetni csak legalább félévre lehet. Az előfizetéseket kérjük pontosan megújítani, mert felszólítást nem küldünk. A nekünk szánt pénzküldeményeket kérjük a Csendőrségi Lapok 25.342 számú postatakarékpénztári csekk-számlájára befizetni. Címünk: „A Csendőrségi Lapok szerkesztőségének, Budapest. I., Bőszörményi-út 21. szám.”

Dani József tőrm. Diósjenő. Előfizetését a most beküldött 3 pengővel 1936 december végéig rendezte.

Cs. — 20. A 31. pontot kell irányadónak tekinteni. Azért kell ez, mert másként a közzétartások a folytonosan hullámzó létszám miatt bajba kerülnének. A távollevő tagnak is érdeke, hogy ez ne történjék meg, ha tehát áldozatot hoz, önmagának hozza.

Érdeklődő 31. A belügyminiszter úrtól kell kérni a név védetté nyilvánítását. Ehhez az kell, hogy a név viselője történelmi, vagy más különleges érdemeket igazoljon, amelyek méltányossá teszik, hogy a nevet más család ne viselje. Nem egészen könnyű dolog ez.

Bizva bizál. Igazolja az anya betegségét s általában, amit a levélben leír. Azután adja elő őrskihallgatáson a kérelmét. Nincs akadálya, hogy felterjesszék. Hogy aztán sikerül-e, azt előre nem lehet tudni.

Jóakarát, Kecel. Ha nem viselt katonai rendfokozatot és nem tudta, hogy kicsoda, akkor nem volt kötelező a tisztelgés.

Takta. 1. Az 1928—4. számunk 108. oldalán „Mágócs” jelige alatt választ talál. 2. Habsburg. 3. Lekszikonválaszt fog kapni.

Rádió. 1. Azt kell tenni, mit a Nyut. 9. melléklet 30/b. előír. 2. 3. Lekszikonválaszt fog kapni. 3. Szidolozni semmiféle fegyveralkatrészt nem szabad, töltényhüvelyt sem.

Tisza. Látjuk, hogy kitalált példa a gyengébbek közül. Tudják önként a minősítést nagyon jól, de a józan eszük azt is tudja, hogy a fegyvert adott esetben nem használnák. Ne törjék a fejüket ilyen kiagyalt dolgokon.

Pozsony. Csak a felvétel legyen a csendőr munkája, a képet fényképpel is ki lehet dolgoztatni és a pályázaton részt vehet.

Remény. Levele adatai szerint: 1936 november 1.

Vitatkozók. A beszámítható szolgálati időt kell tekinteni. Ha ez eléri a 14 év, 6 hónap és 1 napot, akkor nincs úgynevezett szanalási 40 százalékos levonás. Ha katonai szolgálatot is teljesített, az is beszámít a nyugdíjba, még pedig a megszakításra való tekintet nélkül. A beszámítható szolgálati idő kiszámításánál azt vegye alapul, hogy az őrszolgálatban minden 7 hónap 8-nak számít. A kéjgyűgy ilyen módon rendben van, de ismét ajánljuk: senkinek ne írjon kéjgyűgyt levelet, mert joggal megsértődik.

P. J., Nyírad. Mi pedig a szárny- és osztályparancsnok uraknak köszönjük meg itt, hogy lapunk munkájában való közreműködéséért megdicsérték önt. A jutalmat használja egészséggel.

CSABAI (CSICSKÓ) ÉS GERICS

polgári és egyenruha-szabók. Mindennemű katonai cikkek raktáron. Kifüktetve: Miniszteri oltmóréssal, ezüstérmel és aranyoklevéllel. KAPOSVÁR, FŐ-UTCA 33. szám. Pontos, megbízható kiszolgálás :-: Méltányos árak :-: Kedvező üzleti feltételek :-: A m. kir. csendőrség szerz. szállítói.

Kerékpár

és kerékpáralkatrészek megbízható minőségben és legolcsóbban, kerékpáralkatrészek verseny képes árban nagy választékban.

Rádiók

KELEMEN MÁRTONNÁL Szeged, Kelemen u. 11

Csillárok

A magy. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételekkel

Mielőtt vásárol, tekintse meg raktárunkat!

ahol megtalálja a legnagyobb választékot férfi és női szövet, selyem, vászon-, ágy- és asztalműben, függöny, átvető, paplan, bőrvászon és linoleumban. Magyar és keleti perzsa szőnyegek, futó- és asztali szőnyegek minden kivételben, flanel-, gyapjútakarók a legolcsóbb árban kaphatók.

HIRSCH és POLLÁK cégnél, PÉCS Irgalmasok-u. 4

Takarékossági könyvre 6—7% havi hitelt nyújtunk.

Újrendszerű bitorhitel!

KARDOS TESTVÉREK

Budapest, VII., Wesselényi-utca 18. szám (Kazinczy-utca mellett). — A m. kir. csendőrség tagjai lakásukat berendezhetik

váltó- és előleg nélkül, 30 egyenlő havi részletre

vagyis minden 100 pengő után 3.33 pengős részletre. Egy éven belüli törlesztésnél a kamatokat visszatérítjük.

ÓRÁK, ékszer, arany és ezüst ajándék- tárgyak a legnagyobb választékban

Adler Bélánál, Kaposvár

Olcsó árak és könnyített fizetési feltételek!

Arad. Levelét nem írunk, a 20 f. bélyeget lapunk javára bevételtek. Levelére: 1. Derék felfogás és egyedül ez a helyes. Már foglalkoztunk ezzel a kérdéssel, de valószínűleg visszazárunk rá. 2. Sok üzenetünkben írtunk róla, erről is szó lesz még. Tökéletesen igaza van. Úgy látjuk, józanul és tárgyilagosan gondolkodik, közelgő őrsparancsnoki megbízatásának ezek a tulajdonságok igen jó alapot adnak majd. 3. Várja meg az új szabályzatot. Annak keretében az ön helyzete is lényegesen jobb lesz, mert a megoldásra két lehetőség is nyílik majd bizonyára rövid időn belül. Kincstári anyagi támogatásról pedig csak akkor lehetne szó, ha magához venné édesanyját s akkor kérné a családi pótlék folyósítását. Előbb természetesen ezen az alapon a laktanyán kívüli lakásra kellene engedélyt kérnie.

v. E. alhadgy, Mezőtúr. Szép, amit a „Tiszaföldvár és Vidéke” rólunk ír. A küldött lappéldányt eljuttatjuk a levéltárunkba.

Hallgatni és továbbszolgálni. Hát ez csunya ügy, akár csak a „Maul halten und weiter dienen”-ből fordított jeligeje. Öszintén fájjaljuk, hogy akadt valaki, aki ezt a katonátlan, puhagerincű „közös” kiszólást magyarba is átültette. Sajnos, a levelében írtakra nagyon is talál ez a jelige. Hogyan lehetett olyasmit elírni, amiket leír? Nagy tévedés, ha azt hiszi, hogy a birkatürelm és a bajtársi engedékenység azonos fogalmak. Önt olyan súlyosan megsértették, hogy azok után még a „kibékülésre várakozni” egyértelmű az önértelmes teljes hiányával. Őrsparancsnokának későn jelentette a dolgot s akkor is csak éppen „tájékoztatni” akarta. Most már nem segít más, mint az áthelyezés, kérje minél sürgősebben. Mi nem terelünk semmit szolgálati útra, de éppen ezért kétszeresen ajánljuk, hogy mielőbb változtasson a helyzetén. Őrsparancsnoka tudni fogja a kötelességét, ha ezeket megjelenti neki. Az ilyesemből, elmérgesedett helyzetekből szoktak aztán kiszülni a csunyaságok. A jövőre pedig, más őrsön, azt tanácsoljuk, hogy az önértelmevel többet törődjék. Kisasszonyos puhasággal magyarázott bajtársiasságnál még a nyersség is kisebb hiba, mert az utóbbi legalább férfias dolog és nyíltan, erjedés nélkül intézi el az összeütközéseket, természetesen mindig és mindenben az előjárók útján. Levelét olyan apró darabokra tépjük, hogy emléke se maradjon, de aztán okuljon ebből. Jóságunkú fiatal csendőr ön s ha tanul a leckéből, nem lesz baj.

R. J. törm., Szombathely. Csoportképet elvből nem közlünk, a másik pedig erősen beállított felvétel. Mindenki a lencsébe néz. Nem közölhetők.

555. Azóta bizonyára olvasta már a Budapesti Közlönyben, Belügyi Közlönyben és Csendőrségi Közlönyben közzétett „Cserba”-rendeletet. Ha nem, akkor az őrsön megmutatják.

Muskátli. 1—3. kérdéseire lekszikonválaszt fog kapni. 4. Általános panasz, de ma még nem volna célszerű a csendőrséget ebből a szolgálatból kikapcsolni.

T. A.-né, Budapest, Garai-u., földsz. 6. Mi senkit sem ismerünk a szereplő személyek közül, — Önt sem — s azon felül nincs hatáskörünk ilyen ügyek elintézésére. Tessék az előjáró

parancsnokságnál tisztázni a dolgot, ha az igazát érzi. A csendőrségnél nem nehéz az igazságra az orvosságot megtalálni, de ennek nem a hozzánk írt levél az útja.

Szegedi ny. alosztály. Köszönjük, de meg sem kísérelhetjük a felhatalmazást a közléshez megszerezni, annyira szokatlan volna.

Vizakna. Újból elővesszük és elolvassuk. Közben mindig jobb és jobb anyag érkezik be. Ha ezek között is megfelel az öné, akkor sorrendben közöljük, azt azonban tudnia kell, hogy még régebb kéziratok is várják a sorukat. Felgyógyulásának örülünk s annak, hogy lapunknak a nyugállományban is bártája maradt.

Turán. 1. Még nincs augusztus; várja meg nyugodtan, minden megtörténik szépen a maga előírt útján. Önnek ne legyen másra gondja, mint a becsületes szolgálatteljesítésre és a tanulásra. 2. Elméleti oktatásra nem vállalkozhatunk ilyen elemi kérdésekben, amelyek az őrsön mindennaposak. Kérdezze meg egyik idősebb bajtársát, mond önnel példát szívat. 3. Ezt is megmagyarázzák az őrsön. Úgy látjuk, szeret önállóan, tisztán a könyvekre támaszkodva tanulni. Ez szép és helyes törekvése, de még fiatal hozzá. Egyelőre csak próba-csendőr, elég tehát az idősebbek útmutatása alapján az elemi tudnivalókat elsajátítania. Később aztán jöhetnek az önálló tanulatások ahhoz, hogy az átlagon felüli képzettséget szerezzen magának. 4. Nincs az sehol megírva, de mi is úgy tudjuk. 5. Szolgálati úton, hivatalból történik a besorolás, nem kell önöknek tenniük semmit. Úgyes levelét megdicsérik, jó csendőr mutatkozik belőle.

Kassa. Érdeklődjék alkalomadtán a kaposvári alispáni hivatalban, ott őrzi a volt ezrede iratait. Ott kell lenniök az ön adatainak is. Különben mindössze néhány hónapról van szó, nem sokat jelent, ha nem is tudná igazolni.

T. T. T. T. T. A jutasi altisztképző iskolába csak a honvédség tényleges állományából van felvétel.

Balaton 60.017. Mindenben megvan a fokozatosság, ebben is. Ez a szolgálat ezekben az években kezd külön kereteket kapni s majd sor kerül arra az egyelőre nem fontos részletre is, amit a levelében tárgyalt. Okfejtése világos, ügyes csendőr lehet. 2. Azt kell tenni, amit az utasítás előír, azt pedig ön is idézi a levelében.

KÉZIRATOK.

Dr. K. O. J., ezredorvos. Jó egészség rovatumkban kimerítően írtunk már erről a betegségről. Nem ismételtünk. Egyébként ennek a rovatnak a cikksorozatát egy szerző írta s ezen nem is volna célszerű változtatnunk.

Vásároljunk **BÚTORT** Steiner és Franknál
Kedvező fizetési feltételek!
A legegyszerűbb és legdíszesebb kivitel elsőrendű minőségben. Jutányos árak.

Kerékpárok, varrógépek, óra, ékszer, ajándék tárgyak,
alkatrészek megbízható minőségben, versenyképes árakon, kedvező fizetési feltételek mellett
Diadal Áruház, Svájci Óraház Budapest,
VII. Thököly út 26. A csendőrség megbízható bevásárlási forrása.

Hirdessen Ha áruja megbízható
a Csendőrségi Lapokban!
Hirdetése eredményes lesz

A magyar kir. Csendőrség állandó szövetszállítója és ruha-készítője

Frunkhahn
POSZTÓGYÁR ÉS RUHAGYÁR R.T.
-SZÁMLA-

NYTR	TÁRGY	P	A	I
3	szamgarn			

TARTÓSÁGI GARANCIÁVAL IR

CSAK IGY TALÁLJA MEG A SZÁMITÁSÁT! VÁSÁROLJON KÖZVETLEN A GYÁRTÓL!

még ma kérjen mintákat
NY. SZŐVŐMŰVEZETI ÜZEMEK ÉS EGYETEMI TENDELONNÁL

szita gyapju

Pillanatfelvételek. Egyik közelebbi számunkban közöljük. Kár, hogy a sorozatot a túlnagy időközök szétdarabolják. Kérjük legalább a levélben említett időpontok betartását, hogy legalább egy évfolyamon belül közöljük az egészet.

K. L., Légi rendészet. A magyar viszonyokat kell alapul vennie és szakszerűen feldolgoznia annak, aki erről a különben időszzerű kérdéssről cikket ír nekünk. Távoli világrészek példái a mi körülményeink között csak egzotikumként hatnának anélkül, hogy a gondolatot gyakorlatilag előbbrevinnék nálunk.

K. L., Bomba és biztonság. Elég bő alapismeretek kellenek hozzá, hogy a cikkben fejtegetett arab-kérdést megértse az olvasó. Ha egyáltalában nekünk való lenne a téma, akkor is az alapjainál kellene kezdeni. De nem nekünk való. A cikk elején fejtegetett közbiztonsági szempontok nálunk egészen mások és a mi viszonyainknak megfelelően ismeretesek is.

Zs. B. Közöljük.

Sürgős. Ha nem tudnánk, hogy mennyire lelkes olvasónk és munkatársunk, akkor bosszankodnánk ezen a cikkén. Nem célszerű ilyen nagy fába vágnia a fejszét annak, aki egész szolgálati életét a szolgálat részleteiben élte és semmiképpen sem nyílt módja arra, hogy szélesebb látókörral lásson dolgokat. Amit ön leír, azt kezdettől fogva nagyon jól tudják az illetékesek, de azt is tudják, hogy ami orvosságot ön ebben a cikkében ajánl, az kétségtelenül jószándékú, de mégis csak mosolyognivalóan naiv dolog. Hát azt hiszi, hogy a legégetőbb problémáinkat csak így, ilyen könnyen, kézenfekvőnek látszó egyszerűséggel meg lehet oldani? És éppen azért, mert néhányan még a magasabb rendfokozatban és szolgálati állásban is ilyen naivan gondolkoznak és ilyen messze területekre kalandoznak, fiatalabb bajtársaink is hajlanak az efféle Kolombusz-tojásban való hitre. Önöknek nem az a dolguk, hogy „megmentsék” a testületet, hanem az, hogy rendben tartásák azt a néhány őrsöt, ami a gondjaira van bízva. Ehhez megvan a képzettségük, megvannak a tapasztalataik, ezen a határon túl azonban még jószándék-ból se kalandozzanak el. Magyarán: végezze ki-ki a maga munkáját s ha azután írni is akar és tud, akkor is maradjon meg a maga munkája, hivatása körében. Öntől az őrsök életéből hasznos, jó adatokat kaptunk, meg is tudta azokat írni, maradjunk hát a jövőben is ennél.

11.899. Jól megérezte a hibát, de mint látja, éppen most fogtunk neki egy cikksorozatnak. Az öné tehát nem közölhetjük.

Verecke. Mind olyan esetek, amelyeneket a csendőrhistoriákban már feldolgoztunk. Munkatársi készségét azonban így is köszönjük.

Eva, Szülőföldemért. Szeret olvasni, van megfigyelő és kifejező készsége is. Hiányzik azonban mindkettőből az elbeszélés főkélléke: a lebilincselő leírási mód és a csattanó. Szívesen olvassuk az írásait, merjük is biztatni, hogy ír még közölhető is. Arra ügyeljen, hogy a szereplők beszéltetésének a formáját helyesen használja; ez alakosság, amit akár melyik tárcánkról lemásolhat. És maradjon a hazafias, a csendőrérettel kapcsolatos témáknál.

R. F. Közöljük.

Dr. T. D. Közöljük.

Szendrő. Önálló cikknek nem elég erős téma. Eltesszük a csendőrhistoriák anyagához.

K. M. thts., Debrecen. A taktakenézi nyomozást most közöljük.

Ha órára, ékszerre, alpakka evőkészletre van szüksége, kérjen költségmentes bemutatást. Óráimért, ékszereimért legmeszebbbenmő jótállást vállalok.

Alapítotlt
1875.

NEUBART SÁNDOR
órás és ékszerész. Oklevéllel kitüntetett órásmester
SZÉKESFEHÉRVÁR/NÁDOR-U. 23.

Mint közlegény a vérmezőkön.

(Regény.)

(14.)

írta: SÓLYOMVARI MIHÁLY.

Ezt a bajtársi szeretetet nem is lehet elfeledni. Ilyen bajtársi szeretet él örökké. Bár ilyen lett volna mindenki. Akkor nem lett volna annyi halott. Ilyenek legyetek ti is, fiatal bajtársak, ha a jövő háborúja ismét reátok zúdul. Ha így szeretitek egymást, nem kell félnetek a golyótól. Már körülbelül egy és fél kilométert mendegeltünk az ezredjel irányában, midőn erőm annyira fogyóban volt, hogy már a lábam, mint ólom súllyal terhelt, megbotlott a legkisebb rögben is. Kértem, hogy hagyjanak fekve a szántáson, hisz úgyszólván meghalok. De a bajtársaim nem engedtek. Még vagy kétszáz lépést cipeltek. Végre lefektettek. Lajos barátom most is elszaladt, hogy szalmát hozzon alá. Pár perc múlva hoz egy marékka. A derekam és a hátam alá teszik. Fejvánkossnak a borjút, amit ezideig cipeltek. Legálább most hasznát veszem. Idáig úgyszólván csak a hátamat nyomta a sok marsban. A fejem most kissé magasabban, fél ülőhelyzetben van. Megkönnyebbülök, hogy már nyugodhatok. A bajtársaim könnyezve búcsúznak. Már menni kell nekik. Hisz az ezred alig száz lépésre nyüzsgő kísértetiesen a falu hamvadó, vörös, füstös világításánál.

A századok sorakoznak. Ide hallom a kommandókat. A zaj is alábbhagyott. Csak a sebesültek nyögése, jajgatása, nyöszörgése telítette a füstös levegőt. Már éjfél elmúlhatott, amidőn ezredem elmarsolt. Mi pedig pár százán vártuk az orvost, a szanitét és a sebesültszállító kocsikat.

Atlótt mellel a csatatérről a szülői házig.

Hanyattfekve a szántáson vártam az orvost. A csillagok bágyadt fénnel sziporkáztak az égbolton. A vörös csik most már eltűnt, csak homályos vonal rezeg a helyén. Vagy két óráig bámultam az idegen égbolton, míg az orvos hozzám is megérkezett két szanitéccel. Megvizsgált és bekötözték ragaszkötéssel. A sebláztól már ismét égett az ajkam. Az orvostól vizet kérem, de nem adtak. Habár a szanitéceknél volt pár kulaccsal. Szigorúan megtiltotta a vizivást. Most odább mentek a nyöszörgő bajtársakhoz. Félóra múlva ismét jön az orvos és a tábori lelkész. Az orvos réám mutat és németül mondja: ez az ember a reggelt nem éri meg. A lelkész letérdel hozzám. Kérdezi: magyar vagy német? Magyar, felelém halkan. A homlokom simogatja. Én vizért könnyörögtem. Talán a pap majd megsajnál. De az orvos ismét megtiltja. Nem szabad innom. Nem értem meg, hogy miért nem. Hisz az előbb azt mondta, hogy a reggelt nem érem meg. Hisz akkor mindegy, iszom vagy nem. Az orvos elmegy. A tábori lelkész vigasztal. Előkészít az utolsó hosszú útra. Kérdi, mily vallású vagyok? Katolikus, felelém. Kért, hogy gyónjam meg bűneim, hogy az örök bíró előtt bátran megjelenhessek. Kérdi a szokásos emberi bűnöket. Nehezemre esett a felelet. Azért halkan, ahogy a fájdalommal engedték, meggyóntam. Homlokomat, kezeimet simogatja és imádkozik. Utoljára kért, hogy a szenvedéseim békével tűrjem. Aldólag terjeszti ki kezeit és

Különleges fizetési kedvezmény

a m. kir. csendőrség tagjai részére.

Egyes bútorok és teljes berendezések. Szőnyegelhárás. Ebédlő- és futószőnyegok, szolonok, paplanok stb. Ágyonóm és fehérmű vásznak. Női és férfi divatszövetek. 12, 18, 24 havi előleg nélküli részletfizetésre.

LAKÁSBERENDEZŐ-nél

Budapest, VI., Liszt Ferenc-lőr 5.

Telefon: 1-271-77.

Mintaárjegyzéket és modellárjegyzéket küldünk.

elment egy másikhoz, pár lépéssel odább. Jólesett szívemnek a lelkipásztor vigasza. Hisz el voltam készülve, hogy meghalok. Hisz az orvos is azt mondta a lelkésznek. Nem féltém a haláltól. Hisz nagy bűnöm nincs. Talán odaát jobb lesz. Talán ott az emberek jobban szeretik egymást.

Megnyugodva Isten akaratában, vártam a halált. Néztém a csillagos égboltot. Gondolataim már odafönn járnak. Hisz nemsokára én is ott leszek. Képzetben megjelenik Szűz Mária, karjait széttárva fölöttünk, mintha ölelni akarna bennünket. Épp úgy néz reánk, mint a nyakamba lógó érmen, melyet a jó soproni Irgalmas Nővérek adtak az utolsó gyónás után, amidőn eljöttünk. Védő anyámnak fogadtam én is. Hisz ő a magyarok anyja. Már azt hittem, hogy nem is élek. Talán már a túlvilágon vagyok. Csak a lelkem látja mindazt, amit gondolataim elibém varázsolnak a csillagos égen.

Csak akkor tértem magamhoz és tudtam, hogy élek, amikor a felkelő nap eresztette reánk melegítő sugarait. Jött az orvos ismét a lelkészszel. Megnézték, hogy még élek-e. A sebemet újból bekötötték, mert a hátulsó ragaszt lemosta a kiömlő meleg vérem. Most át is fászliztak. Dél felé jöttek a kocsik. A kis, orosz parasztkocsik a kis póni lovakkal. Vagy száz kocsit már megraktak. Folyton zörögtek körülöttem. Utótték, verték a kis fáradt pónikat. Nesz, kiabálás körülöttem. A sebesültek felújult jajgatása az emelgetés folytán. Vártam, hogy reám is sor kerül. Már a szekerek elvonultak, zörgést nem hallok. Csak körülöttem nyöszörögnek a súlyos sebesültek. Ki vizért, ki orvosért és szantiméért kiabálva, gyenge, elhaló hangon.

Mi itt maradtunk. Mellettem vagy húsz súlyos sebesült fekszik. Közvetlen közelében egy negyvennyolcas tüdő-lövött néz oldalt reám sárguló arcával, beesett, bágyadt szemével. Ez is egy rezervista, mert már harmincon felül lehet. Sajnálom, pedig a magam fájdalma is gyötör, kínzó. A nap már magasan tüzel a tájra. A szám már ismét csepekszik a láztól. A szomjúság erősen gyötör. A nyelvem, mint egy száraz levél, úgy zörög. A torkom is beszárad. Végre jön valaki. Oldalán a kulacsok kolompolnak, mintha ezzel is jelezni akarnák a víz közeledtét. Sorra járja a sebesülteket és megitatja őket. Mellettem el akar menni. A vágó a vizért újult erőt ad. Gyenge hangom mégis meghallja. Odalép hozzám. Megfogom a kezét, hogy el ne menjem.

— Vízet! — nyögöm. Nem akar adni. Az orvos szigorúan megtiltotta. De ennek azért jó szíve volt. Az egyik tele kulacsot ajkamhoz nyomja. Mint valami fenséges nektárt, úgy ittam ki az üdítő italt. Szinte új életet adott. Még a sebem fájdalmát is könnyebben türtem. Vártuk a kocsikat, hogy majd visszaszájjenek. Már a nap ismét a fejem mögül bocsátja sugarait és a kocsik nem jönnek.

Távoli ágyúddörgés veri fel a csendet. Alkonyatkor már fegyverek ropogását is hallani. Mindig közelebb, közelebb. Srapnellek pukkáznak a leégett falu fölött. Golyóbisok zümögve, sirva csapódnak le körülöttünk. A sebesültek erősebben jajgatnak. Félnék, hogy ide is eljön az orosz.

A nesz mindig közeledik. Erős fegyver- és gépfegyverropogás. Már ismét sötétedik. Újabb tüzek festik pirosra az égboltot. Mellettem civilek menekülnek. Hurrá, hurrá, hallom a távolból. A zaj mindig távolodik. Mire ismét csend van a tájban, már éjfél is lehet. A csillagok mintha bágyadtan csillognának reánk.

Végre zörögnek a kocsik. Útik a fáradt lovakat. Az orosz kocsisok hangjai közé magyar hang is vegyül. Megnyugszom, hogy a mi kocsijaink jönnek. Az útról letérnek és hozzánk tartanak. Végre megáll a kis, rozoga szekér. Egy marék szalma a fenékén. Engem felemelnek és a szalmára fektetnek. Fejvánkösul a torniszterem teszük.

A lovak felé a negyvennyolcast fektetik, lábbal felém. Eddig, míg a szántáson fektüdtem, csak türhető volt. Már előre féltém, ha a kocsi megindul.

Végre megindult a kocsisor. Az útvonal ismét zajos. Az orosz parasztsok ütök-verik a kis pónikat. A sebesültek jajgatnak. Jőmagam is fel-fel jajdulok, amint a kocsi egyik lyukból a másikba esve, minket hol egyik, hol a másik oldalunkra lödít, mint egy darab fát. Borzasztó kínokat szenvedtem.

Erőm már nem volt fogózkodni. Így ment az utazás egész éjjel. Reggel Krasznikba értünk, ahol a felgyújtott cukorgyár még most is büzlött.

Itt is sok sebesült menetelt mellettünk az úton. Köztük a lövői Bausz Jóska is, átlőtt karral. Megismert a hangomról, amidőn kínomban feljajdultam. Itt a kocsik megtorlódtak, a menet megállt. Bausz elbúcsúzott, ment tovább. Anyámnak is üzentem. Mondd meg Anyámnak, megsebesültem, imádkozzon értem, ne várjon haza, majd az égben találkozunk. Ez az üzenet ostobaság volt tölem. De nem hittem, hogy felgyógyulok.

A döcögő kocsisor ismét megindult egyórai pihenő után. Tíz óra felé megérkeztünk egy nagyobb községbe. Nem tudtam, hol vagyunk. A szantimécek mondják, hogy Janov. Az a városka, ahová először értünk a polichnai útközút előtt. Tehát még orosz földön vagyunk. Nagy zsvaj az utcában. Zagyva keveréke a nyelveknek. Egy kedves, idágen női hang csilingel a kocsim mellett. Betekint hozzánk. Feláll valamire és a fejemet megemeli. Beszél hozzám kedvesen, de nem értem, mert lengyelül beszél. Németre fordítja. Kérdi: hol vagyok még. Mutatom a mellem. Egy kis pohárka valami italt tölt, aztán a számba önti. Megtörli kínomban verejtékező homlokomat. Az italnak erős hűsítő, frissítő hatása volt.

Kiabálva hívja oda hozzánk a hordágyat vivő legényeit és bevitték egyik házba. Az udvaron, a hús fák árnyékában egy hosszú asztal, amelyre lefektettek. Körülöttem; három orvos forgolódik, mint a vágóhídon a mézsárosok. Ezek is fehér kötényben, feltűrözve. Az idősebbik, egy kecskeszakállas úr, erősen vizítál. A lengyel hölgy németül kérdezi, hogy életben maradok-e. Valószínűn a férje, mert a beszédük igen bizalmas. Az orvos azt mondja:

— Ha erős a szervezete, talán életben marad, hisz mióta meglőtték, már meghalt volna, ha a golyó a tüdőn kívül más nemesebb részt is ér. A gyomor, azt hiszem, sértetlen.

Bekötötték sebemet és levetkőztetve bevitték egy kis terembe, ahol nyolc ágy közül már hatan feküdtek. Utánam a negyvennyolcast is behozták. Ruhámat mellém rakták egy székre. A finom, fehér, puha ágyon most rosszul kezdtem érezni magamat. Egy csésze hűsítő italt öntöttek belém. Hozták a láztermőt és egy fejcédulát. Rögtön vizes lepedőbe csavarják. Jótékony, kábult álomba merülök.

Kábultságomból csak másnap ébredek. Első pillantásom a kedves lengyel nőre esik, ki a homlokomról törölgeti a verejtéket és mosolyogva mondja németül, hogy nagyon rosszul aludtam. Már azt hitte, fel sem ébredek, hisz már két napja állandóan borogatnak a vizes lepedőkkel. En nem tudom. De most már jobban érzem magam. Hálásan csókolom meg a kedves nő kezét, hiszen olyan jó, mint egy szerető anya.

Most jó meleg teát kapok. Szinte jól érzem magam, kissé körülnézek a teremben. Minden ágyon súlyos sebesültek. A második ágyon felöltözve ül egy orosz őrnagy. A jobb vállperece van összeroncólva. Nagy kínjai lehetnek, mert gyakran felugrik és járkál a teremben. Még két orosz, három honvéd van a szobában és a negyvennyolcas, aki most nyugodtan fektült az ágyon.

Az orosz őrnagy cigarettát kért egyik bajtárstól, de nem volt neki. En intek, hogy jöjjen hozzám. Mutatom a hátrördöm, hogy bontsa ki. Egy kézzel kibontja. Egy skatulya Hölgycigaretta volt benne, még soproni. Biztatásomra kivett egyet. Intek, hogy vigye mind, nekem nem kell. Nem akarja. Tört német nyelven köszöni és hálásan elfogadja. Érdeklődött

Hegedű, Harmonika, Tárogató, Gramofon, Rádió

és az összes hangszerek legjobbak itt a magyar gyárban kaphatók

Csendőröknek részletre is

MOGYORÓSSY HANGSZERMESTER

Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. Árjegyzék ingyen.

A m. kir. csendőrség tagjainak évtizedes beszerzési forrása

Központi Vászonáru és Kelengyevállalat

CZEISLER LIPÓT cég

Budapest, VI., Izabella u. 69. (Saját ház)

Vászonfélék, kelengyeneműek, ingek, férfi- és női szövetek, paplan, szőnyeg, függöny stb. a legolcsóbb napi áron.

6-8 HAVI KEDVEZMÉNYES FOLYÓSZÁMLA-HITEL

BÚTOR

tartós, modern kivitelben, kényelmes részletes-fizetésre kapható:

KISIPARI TERMÉKEK BÚTORCSARNOKA RT.
Budapest, VII., Dohány-utca 66. sz.

Fióküzlet: VII., Péterffy Sándor-u. 40.

Hernád-u. sarok.

lövés után és az övét mondja. Füstölni a nyitott ablakhoz megy, hogy minket ne bántson.

Már ötödik napja, hogy Janovban fekszem. Erőm nem volt annyi sem, hogy a fejemet fel tudjam emelni. Úgy itatott, etetett a kedves lengyel doktorné, aki, úgy látszik, fáradhatatlan, mert mindenütt ott van, ahol segítségére szükség van.

Hatodik nap már napkeltekor hallani lehet újból az ágyúzást. Az ablak üvegjei állandó rezgéssel jelezték a közeledő veszélyt. Az orosz őrnagy felfigyelt a mindig közeledő, erősülő harci zajra. De mi is állandóan figyeltük az utcán történő zürzavaros neszt és futkosást. Mi ez? Gondoltam magamban, talán az oroszok győznek és visszazúgik a mi csapatainkat? Sűrű katonai csapatok marsoltak nagy sietve, összevissza. Ablakainkat kevésbé sebesültek felnyitották, hogy hallják, mi ujság. Így tudtuk meg, hogy visszavonulás van. Nyugtalan lett minden magyar, velük én is. Csak az orosz őrnagy figyelte nyugodtan a közeledő ágyúdörgést.

Dél felé már a gépfegyverek kattogását is hallani lehet. A lőtás-futás is erősül. A sebesültek is menekülni akartak, de csak hárman tudtak öltözködni. Ki akartak menni az ajtón, de az zárva volt. Az egyik egy lábú az ablakba mászott és onnét kiabált, hogy ne hagyják itt. Honvédek jöttek az ablakhoz. Egy-kettőre künn voltak, akik már felöltöztek. Páran beugrártak és segítettek öltöztetni a súlyos sebesülteket s így engem is. Már úgyszólván kétségbe voltunk esve, hogy foglyok leszünk. Az orosz őrnagy, mikor látja, hogy én is menni szeretnék, de nincs erőm, odajött és németül szólt hozzám.

(Folytatjuk.)

Vörös kakas.

(Pályázat).

A szeszélyes, jégviharos időjárásban szorongva vártuk az aratást és várjuk a betakarítást. Néhány vidéken szörnyű istenitélet aratta le a gazdag természet, de országos viszonylatban mégis bizhatunk most már abban, hogy egy évre meglesz a kenyérünk és még külföldi pénzt is kapunk a fölöslegünkért. Régóta várjuk a gazdagabb évet s most, hogy a föld megemberelte magát, kétszeres gonddal kell örködnünk minden búzakalász fölött, amelynek a most következő hetekben legveszedelmesebb ellensége a vörös kakas: a tűz. Milliőkat emészt évenként ez a garáza ellenség s a gondatlanságnak nagyobb szerepe van itt, mint a véletlennek. Egyik legfontosabb tennivalónk tehát mostanában a mezőgazdasági tüzrendészet ellenőrzése. A szabályokat pontosan, részletesen megírták az arra hivatottak, nekünk csak be kell tartatni őket. A tapasztalat mutatja, hogy a lakosság jelentős része nem tartja be lelkiismeretesen ezeket a szabályokat.

Pályázatot hirdettünk tehát azok részére, akik különös szolgálati buzgalommal végzik a csendőr ezirányú ellenőrző munkáját. Írják meg a pályázók, hogy hány esetben figyeltek meg tüzrendészeti szabálytalanságot a mai naptól kezdve augusztus 31-ig. Hány esetben éltek figyelmeztetéssel és hány feljelentést tettek. Az adatokat az őrsparancsnokkal igazoltatni kell.

A legeredményesebb pályázót értékes cigarettatárcával jutalmazzuk. Határidő: szeptember 15. Az eredményt az október 1-i számunkban hirdetjük ki.

A MERCEDES IRÓGÉP

megbízhatósága vitán felül áll. A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételekkel.

Vezérképviselőt:

IRÓGÉP BEHOZATALI RT
Budapest, V, Nádor u. 24

Első Szegedi Szabóipari Szövetkezet

Szeged, Széchenyi tér 8, Francia u. 22 sz.
Telefon 928 Üzemi telefon 760

Egyenruha és úri szabóság. Bőrruha-osztály. Megbízható minőség. Méltányos árak. Kedvező fizetési feltételek. A m. kir. csendőrségszerződéses szállító!

Vallás-pályázatunkban

május 15-én azt kérdeztük olvasóinktól, miért kell minden embernek s különösen a magyar embernek, de abból is legkivált a magyar csendőrnek istenhívőnek lennie? 207-en feleltek erre a kérdésre,

ennyi pályamunkát ritkán kapunk a pályázatainkra. De nemcsak számban, hanem tartalomban is örömet keltő az eredmény, talán több is, mint amennyit vártunk. Hiszen tudtuk ami azt, hogy bajtársaink a születésükkel magukkal hozott és anyai imádsággal melengedett hittől nem szakadtak el, meglep azonban bennünket, hogy erről a szavakba nehezen önthető kérdésre a pályázók milyen természetes, egészséges, egyszerűségükben is emelkedett és okos mondatokban tudnak írni. Persze, azt is tudjuk, hogy vannak közöttünk közömbösek és vannak álszemérmesek, akik még nem ismerték meg a falusi templom csendjének varázsát, de azért ezeknek a lelke mélyén is él a hit, csupán egy-egy okos jó szó, vagy talán egy-egy sorscsapás kell hozzá, hogy megmozduljon bennük. És különösen jó hatással lehet rájuk a hitük, vallásuk mellett kitartó bajtársak példája.

Beszámolóinkat azzal kezdjük, hogy teljes terjedelmében közöljük a pályadíjnyertes Szabó Dénes csendőr — Perkátá — pályázatát. Mindannyian büszkék lehetünk erre a munkára, mert nemes egyszerűségű szavakkal, mondatokkal, tömören és mégis a maga teljességében adja meg a választ azokra a kérdésekre, amelyeket a pályázatban felvetettünk:

„Édesanyámnak volt egy fakó, soklevelű imakönyve és egy nagy komoly bibliája. Az imakönyvet esténként elővette, a bibliát vasárnap délutánokon olvastam. Ilyenkor néha odament hozzá apám és olyan csendesen tette vállára a kezét, hogy anyám észre sem vette. Csak amikor megállt lapozni, akkor nézett vissza rá jószágos szemével.

Mi szegények voltunk. De azért szép fehér kenyeret ettünk és mi, gyerekek, télire jó meleg ruhát kaptunk. Azt mondják, akkor jóvilág volt.

Egyszer aztán apám elment közülnk. Háború lett s el kellett mennie. Mi nemigen értettük a dolgot. Miért kell apának elmennie, mikor azóta olyan szomorú édesanyánk?

De azért megvoltunk. Még volt jó pár telezsák búzánk és a tavalyi ruhánkat szépen meg lehetett foltozni. Egy új imát tanultunk, édesapánkért. Mikor elmondtuk esténként csendesen anyám után, szomorú arca mitha kisimult volna és homlokán a régi esték derüje, békéje ragyogott. Ha festeni tudnék, megfesteném anyámat ezzel a ragyogó homlokkal és azt írnám a képre: Hit.

Ezért kell vallásosnak lenni minden embernek. A hit támasza, vigasza, öröme az embernek a szomorúság napjaiban. Az istenhívő talán reménysugarat sorsa legsötétebb éjszakáin is. A hit szövetség az Istennel. Az örömeik idején pedig okos pásztor, amely a szertelenségre hajló testet-lelket a józan mérséklet mezejére terelgeti. A vallás óv a rossztól, serkent a jóra. Tette sarkal és áldozatra buzdít. Hittel szép és jó az élet, még ha nehéz is.

Hogy pedig minden magyarnak miért kell különösen hinné az Istent?

Magyarnak lenni mindig annyit jelentett, hogy legalább 10 ember helyett kell megfelelni, ott pedig, ahol egyre is nehéz sor jut. Mely nemzet egy emberére jut annyi küzdelem és áldozat, mint a magyarra? Hit nélkül pedig küzdeni és áldozni nem lehet. Hiszen hányszor kellett mindenünket az oltárra tenni...

De nemcsak küzdeni tud a magyar olyan pogány-szilaiban és nemcsak áldozni szent keresztény hittel. Örülni is úgy

Óra, ékszer vásárlásnál javításnál

forduljon bizalommal

Tóth József

Képes árjegyzék ingyen!
Kedvező fizetési feltételek

órás és ékszerészhez
Szeged, Kárász u. 13

tud, olyan könnyes vigalommal, olyan szárnyalólelkűen, mint senki a világon. Kell hát az erős hit, hogy lelke megmaradjon Istenre félelmében.

A hit tehát nekünk derekasságunk erőssége. A hit nekünk öröm, mert sok a szomorúságunk. Gyógyír, mert sok a sebünk. Balzsam, mert sok a fájdalomunk. Fegyver, mert sok az ellenségünk. Bizonyoság arra, hogy feltámadunk.

A magyar csendőr pedig azért legyen mindenkinél inkább Istenhívő, mert a nemzet hitét, erejét őrzi, hogy majd a nagy áldozatvénségnél minden lélek a haza oltárára vigye áldozatát. E hívás oly szerteágazó, oly egész lelket kívánó, hogy erős hit nélkül jól végezni nem lehet. A szolgálatunk komoly és nehéz, hiszen annyi érték van gondjainkra bízva, de lélekkel végezve nagyon szép. Kezünkbe van adva igen számottevő jog — mondhatni hatalom — és fegyver. S hogy ezt a jogot és fegyvert nem használjuk másra, mint amiért a kezünkbe adták, arra jórészt becsületességünk a biztosíték. Igazán becsületes pedig az, akinek ez a tulajdonsága a hitében gyökerezik.

Azán a fegyverünk és különösen a szívünk ereje a veszélybejutottak és gyámoltalanok oltalma és támasza is kell hogy legyen, mert mi vagyunk legtöbbet ott, ahol segíteni kell. Ilyenkor is a vallás lágyítja simogatóra a kemény kezet és hívja áldozatra az erőt, ha a bajba jutott segélyre szorul.

Nekünk mindennap készen kell lennünk, hogy akár legnagyobb értékünket is kockára tegyük, ehhez pedig nem elég a parancs, vagy kötelességtudás kényszerítő ereje. Ehhez az istenes lélek áldozatos buzgalma kell. A csendőr példakép is az egész rábizott területen. Jó példát mutatni pedig az tud, aki jobb a követőkénél.

Hogy tehát a csendőr ekkora szép hivatást elláthasson, szükséges, hogy az emberi jótulajdonságok fokozottan meglegyenek benne. Minden jótulajdonság pedig az istenhívő jöletéből fakad.

Kiemelkedően szép és tartalmas pályamunkát küldöttek még be a következők:

Simon Albert, képviselőházi őrséghez vezényelt törzsrőrmester. Azt írja többek között: „A hitetlen ember átok a hazára, mert a szívében rossz. Nem teszi fontolóra, miért tör a társadalom békéje, mások becsülete, munkája, élete ellen; az okok nem érdeklik őt, hanem csak az, hogy mit kap érte. Csak azt látja értékek, amiből neki pillanatnyi haszna van. Nem számít, hogy hullákon táncol-e, vagy táncteremben, az ő Messiasa az, aki akár mások pusztulása árán is pénzt, jólétet ígér neki”. Azután: „Egész embernek kell a csendőrnek lennie. Egész ember pedig csak az lehet, akinek ép a lelke, mert él benne az istenhit és ép a teste is, mert benne honol a tisztaság és egzség”.

Fenyőváry Károly tiszthelyettes — Budapest —: „A magyar Hiszekegyet is Istenbe vetett hittel kezdjük mondani. Ennek a hitnek tényleg hitnek kell lennie. Olyan erejűnek, hogy amikor ellenségeink meghallják, foguk vacogjon szenvedésünk és igazságunk erejétől”.

Simon Márton őrmester — Németląd — jól összefogott történelmi áttekintéssel bizonyítja, hogy hittel áll és hit nélkül bukik a magyar nemzet. „Nekünk nemcsak egyéni lelki szükségletünk, de nemzeti létfeltételünk is a hit”. Igaza van, így volt, így van és így lesz ez a magyar-sorsban.

Kosaras József próbacsendőr — Zomba —: „Milyen szép

is az Isten világa annak a csendőrnek a szemében, aki értékelné tudja. Aki gondolkodva halad előirt útján, a törvénysértéseken kívül sok mindent meglát, megfigyel. Így nyáron olyan a természet, mint egy nagy templom. A gyeppázsit a szőnyeg, mennybolt a fedele, a harangvirágok a misecsengők, a madarak adják az éneket és mindenki papja önmagának. Lehetetlen, hogy akadjon csendőr, aki Istenet tagadja, mert aki sokat él a szabadban, annak a hangyáról és a csillogos égről egyaránt a Teremtő jut az eszébe”. Tartsa meg ezt a mélyen átértett szép hitét Kosaras próbacsendőr s akkor nincs csapás, baj és szenvedés, ami ledöntse a lábáról, mert aki a természetben ennyire Istent keresi és találja, egyedül és porig-sujtva soha, semmi körülmények között sem maradhat.

Pethő Sándor törzsrőrmester — Fűzfőgyártelep — írja a levelében: „Örömmel dolgoztam ezen a pályázaton, mert tudom, hogy a vallás mindennek alapja. Jól esik, hogy végre le is írhattam, ami bennem él és ha papirkosárba kerül is a pályázatom, akkor is köszönetet mondok a Csendőrségi Lapok szerkesztőségének, hogy ezzel a pályázatával alkalmat nyújtott nekünk vallásos csendőröknek arra, hogy az egész testület nyilvánossága előtt tegyünk hitet a hitünk mellett”. Ezek olyan szép és derék szavak, hogy nem szorulnak külön dicséretre. Annyi bizonyos, hogy nem papirkosárba, hanem ide valóik.

Pozsgai Imre tiszthelyettes — Veszprém — írja: „Váltságos korunk alapkérdése az istenhit harca az istentelenséggel. Számítalan ember éli hitnélküli, durva, szabályozatlan életét”. Nagyon jól megtalálta ezeket a szavakat Pozsgai tiszthelyettes, mert hiszen a hitetlen ember életének ez a főjellemvonása: durva és szabályozatlan. Sokan azzal érvelnek a hit ellen, hogy elég, ha jószándékú az ember. Sokan közüllük törekszenek is a jóra, legalábbis, hogy kimondottan rosszat nem cselekszenek, de mind hiába: életük azért durva és mindenesetre szabályozatlan. Azt pedig mi csendőrök tudjuk a legjobban, hogy ami szabályozatlan, erős és biztos nem lehet.

Iglódi József törzsrőrmester v. — Kartal —: „Egyedüli maradandó érték az ember számára a hit, mert ettől csak maga foszthatja meg önmagát, senki más”.

Pelényi János csendőr — Kisterenye —: „A csendőr a föld fia s az igazi földműves-ember soha sem lehet istentagadó”.

Győri Pál őrmester — Lőrinci —: „A magyar csendőrnek meg kell mutatnia, hogy nemcsak nyers szóval tudja embertársait rendre kényszeríteni, de megbecsülni és tiszteletben tartani is tudja azt, aki arra rászolgál. Mások tiszteletét és megbecsülését pedig csak a vallás útján tudjuk igazán megérteni és megvalósítani”.

Balog József őrmester — Felsőöreg —: „Nem kerestem ehhez a pályázathoz forrásmunkákat, mert elég nekem ehhez a magam hite s ha a leírás nem is sikerül úgy, ahogyan érzek, azért nem bánom meg, hogy résztvettem ebben a pályázatban. Azt írom le, amit a természetes eszem diktál, kérem eszerint elbírálni a pályázatomat. Nem baj, ha nem nyerek, nekem az is ajándék, hogy mindezeket itt leírhattam. Ezért még hűségesebb olvasója leszek a lapnak”. A

Írógép

új és újjáalakított, ≡ javítás karbantartás ≡ alkatrészek Irodai felszerelések, töltőtollak

Elsőrangú minőség. :: Olcsó árak. Kedvező fizetési feltételek.

Wirth és Rengey Szeged, Széchenyi tér 5

A törvényszéki palota mellett.

Kérjen árjegyzéket.

Steyr-Puch-Everest kerékpárok!
10-15-20 pengős havi részletre!

Szigeti Károly Budapest,
V. Visegrádi utca 1/a. Emelet

Országos Ruházati Intézet Rt.

Budapest, V. Eötvös tér 1. Telefon: 1-848-32, 1-404-10.

Mint a honvédi jóléti alaphoz tartozó vállalat, szállít 12 havi (dölmányt 24 havi) gh. levonás mellett: egyenruhát, polgári ruhát, fehérneműt és minden felszerelést.

Vidéki megbízottak!

Alku nélkül bútor szabott áron:

NAGY ZSIGMOND

VI., Lázár ucca 3.

Árak a bútoron.

szerkesztőség számára is az ilyen bajtársi sorok jelentik a legszebb ajándékot.

Simon József III. csendőr — Balatonszárszó —: „Nekünk a nemzetek életében igen nagy megpróbáltatás és szenvedés az osztályrésznünk. Annyi igazságtalanság és csalódás sújtott bennünket, hogy Istenen és magunkon kívül másban nem hiszünk”. Azután: „Ha a csendőr példaadásával csak annyit is elér, hogy a lakosság néhány százaléka vallásos lett, ezzel a maga munkáját könnyebbé teszi és jó szolgálatot tesz Istennek, Hazának. A vallásos ember nem azért tartózkodik a büncselekményektől, mert fél a törvényektől, hanem azért, mert féli az Istent és törvényeit betartja”.

Darabos János alhadnagy — Körmeny —: „Aki minden tetteivel és lépésével tiszteletet parancsol, aki bátran és büszkén vállalja a veszélyt, aki embertársai nyugalmáért és boldogulásáért sokszor a kimerültségig dolgozik, aki mosolygó arccal indul szolgálatba s nem tudhatja: hogyan tér onnan vissza, akinek minden lépésében ott kísért a felelősség, akinek annyi ezer ellensége van, aki annyi viszontagságnak és váratlan küzdelemnek van kitéve, mint a csendőr, hogyan is lehet az ilyen ember vallástalan? Mi tartja hát őt talpon? A szerencséje? Testi ereje? Esze? Lehet, de meddig bírja ebből a véges emberi erőből? Csak addig, amíg a baj be nem köszönt. Akkor összeroppan. Hány és hány szépen indult csendőr-sorsot láttam és láttunk a hitelenség elbukni”.

Ignécz Károly törzsőrmester v. — Debrecen —: „Ha minden magyar ember és elsősorban minden magyar csendőr vallásos lesz, ez egymagában elegendő erőt ad Trianon megdöntésére. Mert a mostani országhatárok nem számítanak. Végül az a nemzet marad felül, amelyik több istenhitet ment ki magának ebből a mostani világrázavarból”. Ignécz törzsőrmester bizonyára nem végeztet világpolitikai iskolát, mégis odatapintott a mostani évtizedek lényegére.

Ezeket idéztük bajtársaink pályázataiból csak úgy futólag, ahogy válogatás nélkül, sorjába a kezünkbe vettük őket. Folytathatnánk, sokaknak van még nyomdába kívánczó mondanivalója, de nincs rá helyünk. Ezért a többi érdemes pályázat beküldőjét csak névszerint tudjuk felsorolni: **Antal Imre őrm.** (Nagytétény), **Bardócz Ernő cső.** (Tahitófalu), **Csapó Mihály törm.** (Zagyvaróna), **Csepregi József törm.** (Lillafüred), **Elekes János törm.** (Tapolca), **Erdői József cső.** (Somoskőújfalu), **Fábián Pál őrm.** (Szirák), **Fekete István cső.** (Baglyasalja), **Füleki József alhdgy.** (Toponár), **Honos Ferenc thts.** (Leányfalu), **Haris Lajos cső.** (Szirák), **Harmath Zsigmond cső.** (Szirák), **Hegedűs Henrik törm.** (Cered), **Karácsony Bertalan cső.** (Szilvásvárad), **Kálmán Vince prb. cső.** (Homokterenye), **Kerekes Miklós törm.** (Buják), **Kezér Márton cső.** (Mátraszöllős), **Kiss Menyhért törm.** (Zagyvaróna-Vizválasztó), **Kiss Áron cső.** (Homokterenye), **Kormos András törm.** (Somoskőújfalu), **Kovács Károly prb. cső.** (Körmeny), **Lovas Ferenc cső.** (Buják), **Langi István thts.** (Somoskőújfalu), **Nagy Sándor cső.** (Cinkota), **Nád-házi Lajos cső.** (Homokterenye), **Rácz Elemér prb. cső.** (Baglyasalja), **Sándor Mihály cső.** (Kisterenye), **Süttö Pál cső.** (Nyergesújfalu), **Simon Gábor törm.** (Cered), **Szamos György cső.** (Iharosberény), **Takaró József cső.** (Mátraszöllős), **Tóth Sándor őrm.** (Lőrinczi), **Turi Sándor őrm.** (Zagyvaróna-Vizválasztó), **Varga Alajos cső.** (Sárcspatak), **Vass Ferenc cső.** (Csolnok-Augusztatelep).

Ki akar pünkösdi miniszter lenni?

E cím alatt a folyó évi június 1-i 11-ik számunkban félig komoly, félig tréfás pályázatot tüztünk ki olvasóinknak. Látni akartuk: ki, hogyan képzei el miniszterségének első napját s főképpen pedig: mi fekszik legjobban a szívére, aminek orvoslására mint miniszter mindjárt az első — és egyetlen — napját felhasználná. Kíváncsiak voltunk: a testületnek milyen kérdései foglalkoztatják legjobban a csendőr gondolatvilágát, mi az, ami bajtársaink nézete szerint jobban is lehetne és ami — pályázóink felfogása szerint — „sürgős orvoslást” igényel.

Pályázó szép számmal akadt, de örömmel állapítottuk meg, hogy a félelmünk, mintha e pályázatunk nyomán a bajok, sóhajok, panaszok, kívánságok özöne zúdulna reánk, nem vált valóra. Örvendetes dolog ez, mert ha sok és nagy „bajok” volnának a testületben, a jelige jótékony takarója alatt — amelyet ezúttal szándékosan és kivételesen megengedtünk — bizonyára mind előbukkantak volna. A „rendeletek” azonban mind csak 5—6 kérdés körül forognak, ami annak a bizonyossága, hogy ezek között valóban akadnak olyanok, amelyekkel érdemes foglalkozni. Lehet, hogy a pályázatok tartalmát valamelyik későbbi számunkban majd összefoglaljuk és megjegyzéseinkkel kísérve közreadjuk.

Van pályázó, akinek a munkáján meglátszik, hogy komolyan foglalkozott vele és gondolat állította össze. Egyik-másik indokolás határozottan figyelemreméltó. Mások viszont rövidebben intézték el a dolgot, de ez sem baj, hiszen a lényeg volt a fontos, nem a terjedelem. Természetes azonban, hogy azokat, akiknek a munkája alaposabb, jobban átgondolt és megindokolt, a többivel szemben előnyben kellett részesítenünk.

Legjobb a „Nem cserélek” jelígejű pályázat, amelyet a szerzője: **Almás László**, marcali őrsbeli törm. alá is írt, így már most megállapíthatjuk, hogy a jutalmat ő nyerte. Igen jó az „Orgona” jelígejű pályázat, amelyet a pályázó komoly és tréfás részre osztott; az utóbbiból jótíz humor csillan ki. Utána következik a „Joe” jelígejű pályázat, amely Budapestről van keletve. Ez a három pályázat mind alakilag (fogalmazás tekintetében), mind pedig tartalmilag az összes pályázatok között a legjobb.

Jó pályázatok még a következő jelígejűek: „Remény” (beküldte **Szabados József cső.** Székesfehérvár); „S. O. S. O. S. O.” (Budapest); „Agglegény” (Budapest); „Szemüveg”; „Árvácska”; „Galamb”; „Nem elégedetlenkedem”; „Reform”; „Bánya”; „Lesz még kikelet”; „Nádi hegedű”; „Viharos élet”; „Dabos”; „Honfoglaló”; „Vág”; „Törekvés 174”; „Revízió”; „Erdélyi” (Szirák); „Arankamentes”; „Lila akác”; „Bakony 333”.

A kitzított jutalmat a nyertesnek: **Almás László** marcali őrsbeli törzsőrmesternek elküldöttük. Kérjük a többi jelígejű pályázat beküldőit, írják meg nevüket, hogy a következő számban közölhessük.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

MOHACSY LAJOS százados.

Stádium Sajtóvállalat Részvénytársaság, Budapest, VIII., József-körút 5. — Felelős ügyvezető: Györy Aladár.

ELŐLEGNÉLKÜLI RÉSZLETFIZETÉSRE

SEZLONOK TAKARÓVAL P 65-től

EBÉDLŐSZYNEGEK P 28-től

Fotelágak, paplanok, vasbútorok, futószynegek, fehérneművasznak, ruhaszövetek. „Baross” Szönyeg- és Kárpitosüzlet Budapest, VIII., Baross-utca 74. sz.

A m. kir. csendőrség tagjainak árengedmény!

IRÓGÉP

új és újjáépített hordozható és nagy irodai írógépek

HUNGÁRIA és RHEINMETALL

hordozható írógépek tökéletes kivitelben, messzemenő jótállással

FORBÁTH és RÉVÉSZ

Budapest, V., Bálvány-u. 26. — Tel.: 1-102-19

A m. kir. csendőrség tagjainak árengedmény és kedvező fizetési feltételek

20

Modern BÚTOR-házak

KOMBINÁLT SZOBÁK, HALÓK, EBÉDLŐK

HAVI RÉSZLETRE IS

VII., DOHÁNY-UTCA 46 ÉS VIII., BAROSS-UTCA 42

42 éve a világot uraló eredeti angol The Champion kerékpárokat havi P 20.— és saját készítésű kitérő Royal Star kerékpárokat 180.— P-ért havi 16.— P részletre, kerékpáralkatrészeket **NAGYBANI GYÁRI ARBAN.** Külsőgumi 3.90, belső 1.20, pedálok 2.10, kormány 3.20, sárvédők 1.20-tól feljebb. **LANG JAKAB** és **FIA,** kerékpárnagykereskedés, Budapest, VIII., József-körút 41. Képes árjegyzék ingyen. Alapítva 1869.